

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

ANÀLISIS DE LA INCORPORACIÓ D'UN PROJECTE D'EDUCACIÓ EMOCIONAL EN UN CENTRE EDUCATIU

Treball final de grau de Psicologia

Anna Genoher Montalbán

4t curs en Grau de Psicologia

Tutor: José Ramón Lago Martínez

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Maig del 2023

AGRAÏMENTS

M'agradaria donar les gràcies, al meu tutor, José Ramón Lago: primer de tot per haver-me deixat conèixer aquest projecte i per guiar-me i ajudar-me a dur-lo a terme.

Així mateix, agrair a tots els participants del meu projecte, pel seu temps i contribució, ja que sense la seva participació no hagués estat possible la investigació.

Finalment, donar les gràcies a la meua família i amics pel suport emocional i per ser-hi present.

A tots, gràcies per acompanyar-me en aquest camí.

RESUM

Aquest projecte té com a objectiu principal analitzar el desenvolupament i la incorporació d'un projecte d'educació emocional en un centre d'educació Infantil i Primària. Així doncs, es realitza una recerca des del moment de la proposta del procés fins a l'actualitat, per a poder valorar quines fases han seguit, quines han sigut les seves necessitats principals i arran d'aquestes necessitats quins objectius s'han proposat per poder iniciar la planificació del projecte i posar-ho en marxa. Així mateix, es valoren la concepció de l'educació emocional i l'impacte que té l'educació emocional en els alumnes.

Per a poder dur a terme aquest estudi, s'ha dut a terme un estudi de cas a través de tres entrevistes a l'assessora, a la coordinadora de l'equip de pla de millora i del centre i a una mestra i una observació a l'aula.

Els resultats obtinguts ens mostren que treballar l'educació emocional a l'escola millora el benestar emocional i social i contribueix el desenvolupament integral dels alumnes. Així mateix, la implicació de les famílies és necessari, ja que la responsabilitat educativa és compartida.

Paraules clau: educació emocional, competències emocionals, convivència, benestar emocional i social, prevenció.

ABSTRACT

The main objective of this project is to analyze the development and incorporation of an emotional education project in an Early Childhood and Primary school. Thus, a research is carried out from the moment of the proposal of the process until nowadays, in order to be able to evaluate which phases have been followed, which have been the main needs and from these needs, which objectives have been proposed in order to start the planning of the project and put it into action. Likewise, the conception of emotional education and the impact that emotional education has on students is valued.

In order to carry out this study, a case study has been carried out through three interviews with the evaluator, the coordinator of the classroom and center team and a teacher, and a classroom observation.

The results obtained show that working on emotional education at school improves emotional and social well-being and contributes to the integral development of the students. Likewise, the involvement of families is necessary so that educational responsibility is shared.

Key words: emotional education, emotional competences, coexistence, emotional and social well-being, prevention.

Índex

1.	Introducció	6
1.1	Justificació	7
1.2	Estructura del treball	8
2.	Marc teòric	9
2.1	Emocions	9
2.3	Educació Emocional	13
2.4	Educació emocional a les aules	18
2.5	Educació emocional i professorat	23
2.6	Educació emocional i família	24
3.	Objectius	26
4.	Metodologia	27
4.1	Enfocament metodològic	27
4.2	Descripció del cas	27
4.3	Instrumentes de recollida de dades	28
4.4	Estratègia de recollida de dades i anàlisis	29
4.5	Aspectes ètics	30
5.	Resultats	31
5.1	Conèixer la concepció del l'educació emocional del centre	31
5.1.1	Quins conceptes i idees tenen sobre la educació emocional i l'impacte en el rendiment i motivació del alumnat?	31
5.2	Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre	34
5.2.1	Quines necessitats van identificar? Quines fases van dur a terme pel desenvolupament de l'educació emocional? Quin és l'objectiu?	34
5.2.2	Quina dimensió d'educació emocional es treballen?	38
5.2.3	Quins professionals de la comunitat educativa estan implicats?	39
5.2.4	Que característiques tenen les activitats que es realitzen?	42
5.2.5	Com es realitza l'avaluació del programa?	44
5.3	Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23	45
5.3.1	Quins beneficis s'han observat en: el benestar emocional / rendiment acadèmic/ relacions socials?	45
5.3.2	Amb quines dificultats s'han trobat ?	46

6.	Discussió dels resultats	47
6.1	Concepte del l'educació emocional del centre	47
6.1.1	Quins conceptes i idees tenen sobre la educació emocional i l'impacte en el rendiment i motivació del alumnat?.....	47
6.2.	Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre	49
6.2.1	Quines necessitats van identificar ? Quines fases van dur a terme pel desenvolupament de l'educació emocional? Quin és l'objectiu?	49
6.2.2	Quina dimensió d'educació emocional es treballen?	50
6.2.3	Quins professionals de la comunitat educativa estan implicats?.....	51
6.2.4	Que característiques tenen les activitats que es realitzen?	52
6.2.5	Com es realitza l'avaluació del programa?	52
6.3.	Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23	53
6.3.1	Quins beneficis s'han observat en: el benestar emocional / rendiment acadèmic/ relacions socials?	53
6.3.2	Amb quines dificultats s'han trobat ?.....	53
7.	Conclusions	54
8.	Bibliografia	56
9.	Annexos.....	60
9.1	Guió entrevistes	60
9.2	Registre Narratiu	62
9.3	Annex 3: Pauta d'observació.....	66
9.4	Annex 4: Transcripció entrevistes	69
9.4.1	Entrevista a l'assessora	69
9.4.2	Entrevista a la coordinadora.....	80
9.4.3	Entrevista a mestra	89
9.5	Annex 5: Consentiment Informat.....	95

1. Introducció

El present treball és un Treball de Final de Grau (TFG) realitzat pel Grau en Psicologia de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic – UCC).

Quan ens van demanar de fer la pre-proposta del treball un dels temes que vaig anotar va ser l'educació emocional. Personalment, no coneixia aquest terme en profunditat, ja que mai m'havien parlat durant la meva infància i adolescència, i si m'hi van parlar, va ser de manera puntual, perquè avui dia no tinc cap record. I durant la carrera tampoc vam tractar-ho en grans termes.

I va ser a l'assignatura *Intervenció Educativa* quan vaig acabar de decidir la meva pre-proposta gràcies al meu tutor de TFG, José Ramón. Ens va proposar unes idees de TFG on ell era partícip dels projectes. I justament, una de les propostes era analitzar un programa d'educació emocional que ja s'estava impartint a un centre educatiu i on ell havia col·laborat en aquest projecte.

En aquell moment vaig tenir clar que la proposta del meu futur tutor s'adaptava a les meves idees. Per tant, no podia deixar escapar aquella oportunitat i vaig comentar-li que estava interessada.

Així doncs, amb l'ajuda del meu tutor vaig iniciar el treball de fi de grau enfocat a l'educació emocional en un centre educatiu d'educació Infantil i Primària, concretament l'anàlisi de la implementació d'un projecte d'educació emocional. Per tant, és un estudi qualitatiu en el qual es du a terme un estudi de cas.

Soc estudiant de Psicologia i considero que el benestar emocional és primordial en les persones, les emocions tenen un paper clau tant en la relació interpersonal com interpersonal. Les emocions ens acompanyen constantment, estan presents dia darrere dia. Fa relativament poc, que l'educació emocional es va començar a tractar a les escoles. Però perquè un aspecte tan essencial no se'n parla ni s'ha tingut present?

El treball i el desenvolupament de l'educació emocional a les escoles és necessari, és un saber més dins el currículum. A més estem parlant d'educació, i com explica Bisquerra en la entrevista realitzada per *Tiching* "l'objectiu és formar persones perquè puguin viure i conviure en un món caracteritzat per la diversitat on el conflicte serà inevitable i és important preparar-nos per la convivència i la construcció del benestar." (Tiching,2017,0:32). Per tant, implica treballar l'educació emocional, ja que l'escola és una educació per a la vida (Bisquerra, 2009).

1.1 Justificació

Una de les coses que he après durant el grau és la importància de l'educació emocional. Les emocions no són luxes, s'ensenyen : aprendre a percebre-les, expressar-les i gestionar-les, tal i com assenyala Diekstra en el programa *Redes* (2013) d'Eduard Punset.

Les emocions són inevitables, són presents en el dia a dia de tota la població. Per tant, és un aspecte clau. Durant l'escolarització ens ensenyen aspectes més acadèmics, però de la part personal se n'obliden. Com podem créixer com a persones sense conèixer-nos a nosaltres mateixos? Com podem gestionar conflictes si només ensenyen les multiplicacions? I així un gran etc.

Des de les meves vivències a mi no m'han ensenyat res de res en relació amb les emocions. Durant la meua escolarització l'educació emocional va ser totalment nul·la. I no té cap sentit no donar importància l'educació emocional. Per que com bé diu Bisquerra (2005):

la educación debe preparar para la vida, toda educación tiene como finalidad el desarrollo humano. Cuando hablamos de desarrollo también nos referimos a la prevención. En términos educativos, el desarrollo humano tiene como reverso la prevención en sentido amplio de los factores que puedan dificultar (violencia, estrés, ansiedad, depresión, comportamientos de riesgo..) Educación para la vida debe responder a las necesidades sociales, si requiere preparar para la vida, debe atender aspectos emocionales (p.96)

D'altra banda, m'agradaria reflectir aquest paràgraf:

Tant en la vida de cada dia com en els diversos contextos educatius, convé contemplar i incorporar formalment la dimensió afectivoemocional. Si no contemplem formalment un espai i un temps per al desenvolupament d'aquesta dimensió i la incorporem a tots els àmbits de desenvolupament i socialització de la persona, començant per la família i acabant per la mateixa universitat i el món laboral, el fracàs serà força més que escolar, serà personal i vital. (Bach, 2002, p.123)

Treballar l'educació emocional pel desenvolupament integral de la persona, que els alumnes puguin adquirir les competències, estratègies i habilitats necessàries per fer front a la vida. I per tal de poder-ho adquirir és necessari que hi hagi un espai i un temps en els contextos educatius, com expressa Bach (2002).

Així doncs, l'oportunitat d'elaborar l'anàlisi de la implantació de l'educació emocional en un centre educatiu és tot un plaer. M'interessa molt els inicis de projectes i encara més si respon a una necessitat real i humana. A més, de què darrere hi ha una motivació personal de poder veure el que jo no vaig poder viure: rebre una educació socioemocional.

1.2 Estructura del treball

Primerament, l'estructura de l'informe s'inicia amb el marc teòric, per poder contextualitzar l'educació emocional és necessari partir del concepte emoció. Tanmateix, es parla sobre intel·ligència emocional i de competències emocionals. I gràcies a l'educació emocional es poden abordar aquests termes esmentats. Per acabar, s'indaga en l'educació emocional a les aules , en el professorat i en la família.

En segon lloc, hi trobem el marc pragmàtic del treball. S'hi detalla: els objectius i les preguntes d'investigació de l'estudi. Seguidament, es descriu l'enfocament metodològic, la descripció del cas i els instruments de recollida de dades que s'han utilitzat per assolir els objectius. El següent punt, fa referència als resultats obtinguts de les entrevistes i l'observació a l'aula, així doncs, es presenta una descripció de les respostes obtingudes per cada una de les preguntes d'investigació en relació amb els objectius.

A continuació, trobem la discussió de resultats. En últim lloc, es presenten les conclusions, que recull les idees principals que s'han obtingut després d'haver dut aquesta investigació de recerca i les principals limitacions.

2. Marc teòric

2.1 Emocions

En aquest punt, veurem d'on prové etimològicament la paraula emoció, la definició, els tipus d'emocions, i les diferents funcions.

Etimològicament, la paraula emoció prové del verb llatí *movere*, que significa «moure's», més el prefix «e-», que significa «moviment cap a» (Bisquerra, 2009). Per tant, l'emoció ens mou, es la que ens porta fer les coses.

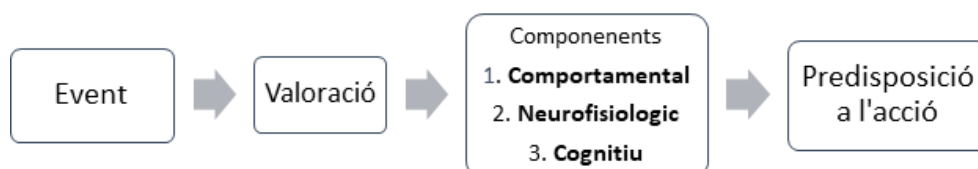
Trobem moltes definicions d'emoció i des de diferents perspectives. En el llibre *Psicopedagogia de las emociones* de Bisquerra (2009) explica que hi ha bastant consens en que es tracta de “un estat complex de l'organisme caracteritzat per una excitació o una pertorbació que predisposa a l'acció. Les emocions es generen habitualment com a resposta a un esdeveniment extern o intern” (p.61).

Segons Bach i Darder (2010), les emocions són la nostra resposta personal i singular als esdeveniments significatius de la nostra vida. Aquesta resposta és fruit de la combinació d'un conjunt de factors interns i externs, innats i apresos.

Tanmateix, Bisquerra (2000) ha fet una molt bona definició del que és una emoció i que engloba aspectes significatius:

Las emociones son reacciones a las informaciones (conocimiento) que recibimos en nuestras relaciones con el entorno. La intensidad de la reacción está en función de las evaluaciones subjetivas que realizamos sobre cómo la información recibida va a afectar nuestro bienestar. En estas evaluaciones subjetivas intervienen conocimientos previos, creencias, objetivos personales, percepción de ambiente provocativo, etc. Una emoción depende de lo que es importante para nosotros. Si la emoción es muy intensa puede producir disfunciones intelectuales o trastornos emocionales (fobia, estrés, depresión).(p. 63)

En el següent esquema s'observa com és el procés d'una emoció i els components que intervien:

Il·lustració 1: Esquema il·lustratiu del concepte de emoció (Bisquerra, 2000, p. 61).

Bisquerra (2000) descriu els tres components de les emocions que observem en l'esquema anterior:

1. Component neurofisiològic: Es produeixen respostes corporals com taquicàrdia, sudoració, sequedat de la boca, respiració, etc. Aquestes respostes no poden ser controlades per l'individu, però sí que poden ser previngudes a través de la realització d'una sèrie d'exercicis apresos que aconseguixin evitar-les o reduir-les.
2. Component comportamental: Es pot endevinar les emocions que està experimentant un individu, a través del seu llenguatge verbal (to, ritme), o no verbal (llenguatge gestual i postural), etc. Aquestes respostes es poden controlar encara que amb dificultats. L'expressivitat corporal que generen les emocions si es controla, ajudarà en les relacions amb els altres.
3. Component cognitiva: També es denomina sentiment o vivència subjectiva (angoixa, fòbia i altres emocions). El domini del llenguatge ajudarà a posar nom a les emocions i d'aquesta manera prendre'n consciència. La introspecció ajudarà en aquesta conscienciació.

Tenint en compte aquests tres components i la definició que fa Bisquerra (2000) de les emocions entenem que l'emoció depèn de cada individu, ja que és el resultat de la relació personal i per tant subjectiva que la persona estableix amb l'entorn .

Les emocions estan en la nostra vida quotidiana, influeixen en les decisions que prenem al llarg del dia. Segons Bisquerra (2009), "tenen una funció motivadora, adaptativa, informativa, social, personal, en els processos mentals , en la presa de decisions i en el benestar." (pp. 70-71).

Mora (2008) explica que les emocions tenen diferents funcions i les resumeix en set :

1. Les emocions són motivadores ja que eviten el desfavorable i s'aproximen al beneficiós, és a dir, es defensen o aproximen a estímuls perjudicials o plaents respectivament.
2. Les emocions i sentiments, gràcies a la seva versatilitat, aconseguixen generar conductes múltiples i flexibles, que permeten triar, gràcies a l'ampli ventall de possibilitats, la resposta més adequada i profitosa.
3. Les emocions alerten l'individu. Un estímul concret alarma i activa el conjunt de l'individu: sistemes cerebrals, endocrins, metabòlics, i de molts sistemes i aparells de l'organisme.
4. Les emocions mantenen la curiositat o necessitat de descobrir el desconegut. Això no hi ha dubte alerta l'individu i el proveeix d'un sistema d'autoprotecció.
5. Les emocions serveixen de llenguatge i comunicació entre individus. En l'home, aquest llenguatge emocional aconseguix establir llaços emocionals que permeten assolir èxits i beneficis socials i biològics.
6. Les emocions serveixen per emmagatzemar i recordar millor esdeveniments viscuts.

7. Les emocions i sentiments juguen un paper essencial en el procés de raonament.

Pel que fa al tipus d'emocions, Lazarus (1991) va realitzar una classificació psicopedagògica de les emocions:

- Emocions positives: són el resultat d'una avaluació favorable respecte als objectius proposats
- Emocions negatives: són el resultat d'una avaluació desfavorable respecte els objectius proposats
- Emocions ambigües: emocions que poden ser positives o negatives segons la situació que és doni

A aquesta classificació Bisquerra (2009) va afegir una més: les emocions estàtiques. Ho defineix com "la resposta emocional davant la bellesa" (p.173).

Abans de continuar, m'interessa destacar el que explica Bisquerra en aquesta conferència en *Simo Educación 2017*: [Rafael Bisquerra: "Las emociones no son ni buenas ni malas" - YouTube](#).

Va parlar sobre la importància de les emocions en les nostres vides i que totes les emocions són necessàries i són bones, però diferencia entre positives i negatives (Educación 3.0, 2017):

- Positives: presencia de bienestar emocional
- Negatives: absència de bienestar

Seguint en la mateixa línia, Fernández (2015) ens explica:

Estamos hablando de positivo y negativo no como bueno o malo, sino positivo y negativo como tono hedónico, como sentimientos agradables o desagradables, como valencia afectiva positiva o negativa. Además, el tono hedónico positivo y negativo no son simplemente uno el contrario o la ausencia del otro; este es un pensamiento simplista que entiende lo positivo como la ausencia de lo negativo y viceversa. (p.12)

Ara sí, veiem a continuació la classificació d'emocions des de una perspectiva psicopedagògica, enfocada a la educació emocional:

EMOCIONS NEGATIVES	
Por	Temor, horror, pànic, terror, basarda, desassossec, ensurt, fòbia
Ira	Ràbia, còlera, rancor, odi, fúria, indignació, ressentiment, aversió, exasperació, tensió, excitació, agitació, acritud, animadversió, animositat, irritabilitat, hostilitat, violència, enuig, gelosia, enveja, impotència, menyspreu, acritud, antipatia, ressentiment, rebuig, recel
Tristesa	Depressió, frustració, decepció, aflicció, pena, dolor, pesar, desconsol, pessimisme, malenconia, autocompassió, soledat, desànim, desgana, enyorança, abatiment, disgust, preocupació
Fàstic	Aversió, repugnància, rebuig, desprisi
Ansietat	Angoixa, desesperació, inquietud, inseguretat, estres, preocupació, anhel, neguit, consternació, nerviosisme
Vergonya	Culpabilitat, timidesa, vergonya aliena, anat, rubor, enrogiment, modèstia
EMOCIONS POSITIVES	
Alegria	Entusiasme, eufòria, excitació, contentació, deler, diversió, plaer, estremiment, gratificació, satisfacció, caprici, èxtasi, alleujament, joia, humor
Amor	Acceptació, afecte, estimació, tendresa, simpatia, empatia, interès, cordialitat, confiança, amabilitat, afinitat, respecte, devoció, adoració, veneració, enamorament, àgape, gratitud, compassió
Felicitat	Benestar, goig, tranquil·litat, pau interior, benaurança, placidesa, satisfacció, serenitat
EMOCIONS AMBIGÜES	
Sorpresa	
EMOCIONS ESTATIQUES	

Taula 1: Taula basada en la classificació de Bisquerra (2009), p.92-93.

És important conèixer i treballar totes les emocions, no hem d'ignorar les negatives ni sobrevalorar les positives. Carpena (2015) conclou que els professionals educatius han d'ajudar als alumnes a trobar estratègies de regulació de les emocions negatives i no reprimir-les o negar-les.

Per concloure aquest apartat, recalcar que les emocions tenen una funció global en la vida de la persona i forma part del dia a dia de tothom. Aprendre a : reconèixer i anomenar-les, a expressar les emocions que sentim , gestionar-les i millorar la qualitat emocional a la nostra vida i la dels altres.

Els nens passen gran part del dia a les escoles, per tant, és summent important treballar l'educació emocional a l'escola. En el capítol de *Redes* (2013), Punset parla amb el psicòleg i expert en educació emocional Diekstra i explica que la primera habilitat que s'ha d'aprendre és la capacitat de gestionar les emocions , que el benestar emocional no s'aconsegueix aprenent aritmètica o matemàtiques. Un nen que coneix les emocions és un nen que funciona millor. Ensenyar les emocions de les altres persones : si ensenyem els nens a interpretar bé les emocions d'altres millorés la seva capacitat de connectar i d'emfatitzar.

2.3 Educació Emocional

Abans de parlar de l'educació emocional és important que abans coneixem el que és la intel·ligència emocional, ja que gràcies a l'educació emocional desenvolupem aquest terme.

Segons Bisquerra (2009), la intel·ligència emocional és un aspecte essencial i positiu en la psicopedagogia de les emocions per moltes raons: com referent de la educació emocional, com a base de les competències emocionals...

El primer que va començar a parlar d'aquest terme va ser Howard Gardner, psicòleg i professor l'any 1983. Va establir la teoria de les intel·ligències múltiples: intel·ligència musical, intel·ligència cinètica-corporal, intel·ligència lògica-matemàtica, intel·ligència lingüística, intel·ligència espacial, intel·ligència interpersonal i intrapersonal i intel·ligència naturalista.

Gardner (1995) va concloure que el terme intel·ligència està associat a aquells nens que tenen l'habilitat per resoldre problemes, per trobar respostes a qüestions específiques i per aprendre ,material nou de forma ràpida i eficaç. Defineix la intel·ligència com una capacitat que es pot desenvolupar , no la considera com algú innat i inamovible, encara que no nega el component genètic .

Goleman és un dels autors referents del concepte intel·ligència emocional. A l'any 1995 va publicar *Emotional Intelligence*, un llibre dedicat descriure i definir la intel·ligència emocional. Per Goleman (1995) la intel·ligència emocional consisteix en:

- 1) Conèixer les pròpies emocions.
- 2) Saber controlar i utilitzar els sentiments perquè esdevinguin positius per a la vida.

- 3) Cultivar l'automotivació i l'autodomini, aquest darrer entès com la capacitat de reprimir la impulsivitat i de saber ajornar les gratificacions.
- 4) Reconèixer i respectar les emocions dels altres.
- 5) Establir bones relacions personals, cosa que s'obté en gran mesura pel desenvolupament de l'habilitat de saber conduir les emocions dels altres

Goleman (1995) defineix les dues intel·ligències més importants a destacar :

1. Intrapersonal: capacitat per a la identificació, comprensió i control de les emocions pròpies, manifestada en l'autoconsciència i autocontrol.
2. Interpersonal: capacitat per a la identificació i comprensió de les emocions alienes (empatia), així com per a la capacitat de relacionar-nos amb els altres (habilitats socials).

Bisquerra i Pérez (2012a) també van definir aquest concepte: “la capacitat per identificar les pròpies emocions i les dels altres, utilitzar-les per facilitar el pensament, comprendre la complexitat de les emocions i regular-les de manera adequada” (p.187).

Una vegada coneixem el que és la intel·ligència emocional, podem parlar de l'educació emocional.

L'educació emocional és un procés educatiu, continu i permanent, que pretén potenciar el desenvolupament de les competències emocionals com a element essencial del desenvolupament humà, a fi de capacitar-lo per a la vida i amb la finalitat d'augmentar el benestar personal i social (Bisquerra, 2000). És una educació per a la vida.

Aprendre a identificar les emocions, expressar i regular-les, a conèixer-nos i valorar-nos, comprendre als altres, a tenir cura de la nostra ment i cos, a prendre decisions, aprendre a resoldre conflictes ... Tots aquests aspectes són necessaris per gaudir d'una vida equilibrada i és bàsic pel desenvolupament integral de les persones (Viladot, 2009).

Quan ens trobem en una situació d'analfabetisme emocional en els centres educatius les conseqüències són majoritàriament negatives en els alumnes:

S'observen uns indicis elevats de fracàs escolar, dificultats d'aprenentatge, estrès davant els exàmens, etc. Aquests fets provoquen estats emocionals negatius, com l'apatia o la depressió; i, en alguns casos, arriben a intents de suïcidi. Tot això està relacionat amb la deficiència en la maduresa i l'equilibri emocional que reclamen una atenció per part del sistema educatiu. (Bisquerra, 2003, p.26)

Segons Bisquerra (2009) “El objectiu principal de la educació emocional es el desenvolupament de competències emocionals” (p.163). Però trobem altres objectius derivats de les competències emocionals com assenyala Bisquerra (2009) en el seu llibre:

- adquirir un millor coneixement de les pròpies emocions.
- Identificar les emocions dels altres.
- Denominar les emocions correctament.
- Desenvolupar l'habilitat per regular les pròpies emocions.
- Prevenir els efectes nocius de les emocions negatives.
- Desenvolupar l'habilitat per generar emocions positives.
- Desenvolupar l'habilitat d' automotivar-se.
- Adoptar una actitud positiva
- Aprendre a fluir

El Grup d'Investigació en Orientació Psicopedagògica (GROP) de l' Universitat de Barcelona, fundat l'any 1997, és característica per la seva recerca en l'educació emocional. És planteja un model de competències emocionals pentagonal, i entenen les competències emocionals “com el conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds necessàries per prendre consciència, comprendre, expressar de forma apropiada els fenòmens emocionals“(Bisquerra, 2009, p.146). Així doncs, el model del GROP estructura les competències emocionals en cinc grans blocs:, consciència emocional, regulació emocional, autonomia emocional, competència social i habilitats de vida i de benestar.

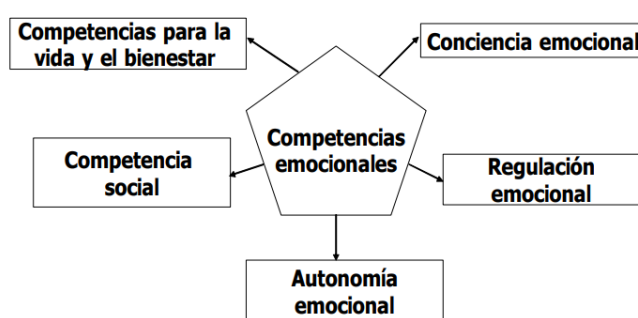

Figura 1: Model pentagonal de competències emocionals del GROP.
Extret de Bisquerra i Pérez (2007)

A continuació s'explica cada competència emocional explicades amb claredat per Bisquerra i Garcia (2018):

Consciència emocional	<p>És la capacitat per a prendre consciència de les pròpies emocions i de les emocions dels altres, incloent l'habilitat per a captar el clima emocional d'un context determinat. Inclou aquestes microcompetències:</p> <p>És el primer pas per poder desenvolupar les altres competències i és necessari per relacionar-nos, controlar el nostre comportament i solucionar els nostres problemes</p>	Prendre consciència de les pròpies emocions i dels altres
		Posar noms a les emocions
		Empatia
		Prendre consciència de la interacció entre emoció, cognició i comportament
		Consciència ètica i moral
Regulació emocional	<p>la capacitat per manejar les emocions de forma apropiada. També es pot denominar gestió emocional. Suposa: prendre consciència de la relació entre emoció, cognició i comportament; tenir bones estratègies d'afrontament; capacitat per autogenerar-se emocions positives, etc. Les competències que configuren el bloc són les següents:</p>	Expressió emocional apropiada
		Regulació d'emocions i sentiments
		Regulació emocional amb consciència ètica i moral
		Regulació de la ira per la prevenció de la violència
		Tolerància a la frustració
		Estratègies d'afrontament
Autonomia emocional	<p>Es pot entendre com un concepte ampli que inclou un conjunt de característiques i elements relacionats amb l'autogestió personal :</p>	Autoestima i auto motivació
		Autoeficàcia emocional
		Responsabilitat
		Pensament crític i anàlisi crític de les normes socials
		Valors ètics i morals
		Resiliència
Competències socials	<p>Es refereixen a la capacitat per mantenir bones relacions amb altres persones. Això implica dominar les habilitats socials bàsiques com:</p>	Dominar habilitats socials bàsiques
		Respecte pels altres i assertivitat
		Comunicació receptiva i expressiva
		Compartir emocions
		Comportament prosocial i cooperació
		Capacitat per gestionar situacions emocionals i de conflictes (prevenció)
Competències per la vida i del benestar	<p>són la capacitat per adoptar comportaments apropiats i responsables per afrontar satisfactòriament els desafiaments diaris de la vida, ja siguin personals, professionals, familiars, socials, de temps lliure, etc. Les competències per a la vida permeten organitzar-la de forma sana i equilibrada, facilitant-nos experiències de satisfacció o benestar.</p>	Objectius adaptatius
		Presca de decisions
		Buscar ajuda i recursos
		Benestar emocional
		Fluir (generar experiències òptimes en diferents situacions de la vida)
		Exercir la ciutadania activa, participativa, crítica responsable i compromesa

Taula 2 :Competències emocionals. Elaboració pròpia. Font: Bisquerra i Garcia (2018)

El desenvolupament d'aquestes competències emocionals duren tota la vida , però en temes emocionals no s'han ensenyat res, explica Bisquerra a l'entrevista en *Aprendemos Juntos, BBVA* (Aprendemos Juntos 2030, 2021,0:19) . Com es pot observar a l'esquema , en la competència de regulació emocional , un dels conceptes que s'ha de treballar a les aules i s'ha d'establir com un dels principals objectius es la regulació de la ira i així ho expressa Bisquerra en aquesta entrevista:

Para mí, uno de los objetivos principales de la educación emocional es la prevención de la violencia, porque una parte muy importante de la violencia que hay en el mundo se origina en la ira que no somos capaces de regular de forma apropiada (Aprendemos Juntos 2030, 2021,1:28).

Tal com explica Carpena (2001) conèixer les emocions i veure què tan efectives són per gestionar-les ens permet avaluar els estats emocionals de manera diferent, cosa que alhora fa que els nens es tornin més reflexius i flexibles en el seu comportament. "Comprendre i expressar sentiments i emocions fomenta relacions de confiança i bones habilitats per resoldre problemes." (Carpena, 2001, p.85)

Bisquerra i Pérez (2012b) expliquen que adquirir competències emocionals afavoreix les relacions socials i interpersonals, facilita la resolució positiva de conflictes, afavoreix la salut física i mental, i a més contribueix a millorar el rendiment acadèmic.

Segons Amaya (2012), adquirir competències englobades dins del component emocional es mostra fonamental per a l'aprenentatge significatiu, el qual és alhora essencial per arribar a la desitjada optimització dels resultats del procés ensenyament-aprenentatge. Unint emocions negatives i rendiment acadèmic, les pautes de desenvolupament emocional juguen un important paper en l'acompliment acadèmic del subjecte.

En resum, molts problemes socials i personals són una manifestació de l'analfabetisme emocional. Per tant, les competències emocionals són competències bàsiques per a la vida, i haurien d'estar presents en la pràctica educativa.

2.4 Educació emocional a les aules

Carpena (2001) explica en el seu llibre que la necessitat i la importància de l'educació emocional en l'educació escolar es va posar de manifest en el I Congrés Estatal Educació Emocional al 2000.

Del Pozo (2022) en el podcast *tekmanTalks* "Educación emocional en el aula" parla amb Bisquerra que respon a la dicotomia entre coneixement i educació emocional a les escoles: "Els coneixements són necessaris i molt importants i l'educació emocional no pretén ni molt menys substituir ni rebaixar els nivells."(5:15) Les persones som complexes, som una muntanya russa. Al llarg de la vida sentirem un gran ventall d'emocions i veurem sentir als altres i en moltes ocasions ens preguntarem: per què? Què em passa? Per què no puc continuar endavant? Què puc fer? Com puc ajudar?

Bisquerra i Garcia (2018) destaquen la importància de l'educació emocional en la prevenció i el desenvolupament integral de la persona. L'educació emocional s'hauria de promoure i exercir des de la prevenció; cada dia surten notícies i moltes d'elles acaben relacionades implícitament amb les emocions i la gestió d'aquestes: estrès, ansietat, violència, suïcidis, guerra, crisis econòmica etc . És summament important la prevenció, perquè gràcies a aquest treball estaríem més preparats per a la vida, que és l'objectiu de l'educació. Per tant, no podem ignorar l'educació emocional.

L'educació emocional adopta un enfocament de cicle vital, per la qual cosa cal que formi part del currículum acadèmic al llarg de totes les etapes educatives, des de l'educació infantil fins a l'edat adulta i s'estengui a la formació permanent durant tota la vida. L'educació emocional és una forma de prevenció primària inespecífica que pretén minimitzar la vulnerabilitat de la persona a determinades disfuncions, o prevenir la seva ocurrencia (Bisquerra, 2009, 2011 2016).

Per tant, els programes d'educació emocional a les aules s'haurien d'implementar des de les primeres edats escolars, ja que promou als alumnes a desenvolupar aptituds socials i emocionals, donant bons fruits a llarg termini.

Carpena (2001) ens parla de diferents aspectes importants que haurien de tenir els programes:

1. Suport i implicació de tota la comunitat educativa (professors, alumnes i familiars)
2. Perspectiva transversal en el currículum.
3. Formació professorat prèviament per poder dur a terme el programa.
4. Pla d'avaluació del mateix abans, durant, i després de la seva aplicació

L'educació emocional s'ha d'implementar a les aules de manera sistemàtica i planificada, de tal manera que l'alumnat pugui desenvolupar competències emocionals.

Planificada vol dir que des del començament del curs s'han de determinar uns objectius, uns continguts i unes activitats mínimes. Per tant, no depèn de si es presenta l'ocasió per posar-la en pràctica o no; també cal incloure-la en el centre: en el PEC (Projecte educatiu del centre), en el PCC (Projecte curricular del centre) i en el PAT (Pla d'acció tutorial). (Bisquerra i Pérez, 2012a).

S'han de donar situacions d'ensenyament i aprenentatge de manera significativa, funcionals i contextualitzades. Segons Álvarez i Bisquerra (2012) els programes d'educació emocional són "un conjunt d'activitats planificades, intencionades i sistemàtiques, amb uns temps i espais assignats i amb una realització de qualitat" (p.274). No és suficient només realitzar algunes activitats ocasionalment. Quan s'ensenyava a llegir es fa un treball continu i es demana als pares i als alumnes que llegeixin a casa, abans d'anar a dormir... Doncs amb l'educació emocional és el mateix, és un concepte més a treballar i molt necessari.

De Andrés (2015) ens diu que en tot programa s'ha de tenir en compte els agents implicats i la seva interacció. L'alumnat és el destinatari principal del programa sobre el qual interactuen diferents agents (professorat, tutor i pares); però resulta imprescindible la interacció del professorat, amb el tutor i amb els pares, i la del tutor amb els pares. Ha de ser una tasca compartida per tots els membres de la comunitat i s'hi inclou la família.

Perquè aquests agents puguin impartir coneixements sobre emocions i contribuir al desenvolupament emocional, és indispensable que la seva formació sigui l'apropiada. D'això se'n deriva la necessitat de considerar el professorat com a destinataris de l'educació emocional. Només així podran arribar a ser agents efectius (de Andrés, 2015).

Tanmateix, és imprescindible que la família doni suport a l'escola i viceversa, per tal que l'alumnat rebi una bona educació. S'ha de treballar l'analfabetisme emocional des de família i escola. Segons Bisquerra i Pérez (2012a), la responsabilitat educativa és compartida, l'escola ha de fer partícips a les famílies, per tal que siguin coneixedores del que treballen els seus fills i perquè sàpiguen com treballar-hi perquè la integrin en el seu rol educatiu.

A continuació s'explica les fases que ha de tenir un programa d'educació emocional. Però abans, m'agradaria destacar aspectes importants dels programes d'EE que hem vist fins ara:

Figura 2: Característiques Programes Educació Emocional Font: Elaboració Pròpia.

Per la eficiència dels programes de educació emocional Bisquerra i García (2018) recomanen seguir les següents fases:

1. Anàlisi del context	4. Planificació
2. Identificació de les necessitats	5. Execució
3. Formulació objectius	6. Avaluació

Abans de conèixer criteris, recomanacions etc de cada fase, cal destacar un paper clau en aquest procés: l'assessor. Per poder implementar al currículum l'educació emocional s'ha d'entendre que l'assessor té una funció de col·laborador, que identifica i analitza amb els docents les situacions a millorar, també planifica les actuacions que es poden fer i avalua les repercussions que tindrà. S'entén que la responsabilitat i presa de decisions és compartida (Perez et al., 2004).

1. Anàlisi del context

Per tal d'implicar un programa d'educació emocional, s'ha de fer una anàlisi del context. A partir de l'anàlisi es pot detectar les necessitats (2). Quant a l'anàlisi del context són (Álvarez, 2001):

- Característiques de la institució, estructura i funcionament.
- Característiques del destinatari del programa.
- Existència o no d'un programa marc que defineixi les línies d'actuació.
- Definició dels rols i funcions dels diferents agents implicats.
- Existència de coordinació i suport tècnic dins i fora de la institució.
- Clima d'acceptació i suport a la implantació del programa.
- La institució assumeix el programa com una prioritat.
- Establiment d'estructures i canals de participació

2. Identificació de necessitats

Perquè l'anàlisi de necessitats sigui rigorós i efectiu, és important tenir en compte alguns aspectes (Álvarez, 2001):

- No hem de confondre anàlisis de necessitats amb anàlisi d'opinió.
- S'han d'utilitzar diferents procediments per a l'obtenció de la informació.
- L'anàlisi de necessitats és un procés de presa de decisions en què les dades només són un component més.
- S'ha d'aconseguir la major participació dels agents implicats.
- És tot un procés sistemàtic i racional d'obtenir informació i establir prioritats.

Per la recollida de informació , Bisquerra i García (2018) ens diuen que es poden utilitzar procediments de tipus observacional (registres i indicadors socials, sistemes categorials, etc.), enquestes (entrevistes, qüestionaris ad hoc), proves objectives (qüestionaris, test, etc.), tècniques grupals (grups de discussió, brainstorming, etc.) .

Gràcies a la detecció de necessitats es podrà establir els **objectius del programa (3)** que estarà relacionat amb les competències emocionals.

Bisquerra (2009) suggereix alguns criteris necessaris i a tenir en compte per a la selecció de continguts :

- Adequació al nivell educatiu del alumnat al que va dirigit el programa
- Aplicables a tot grup-classe
- Afavorir processos de reflexió sobre les pròpies emocions i les emocions dels altres
- Han de focalitzar-se al desenvolupament de competències emocionals.

Tanmateix els continguts giren entorn als següents aspectes, tal i com indica Bisquerra (2009):

- El marc conceptual de les emocions: concepte emoció fenòmens afectius etc
- Tipus d'emocions i característiques de les emocions principals
- El concepte intel·ligència emocional

4. Planificació

Pel que fa a la metodologia de l'educació emocional és característica per ser pràctica, dinàmica i participativa (dinàmica de grups, autoreflexió, raó dialògica, jocs, relaxació, mindfulness, etc.) Amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament de les competències emocionals i sempre respectant als altres , la sensibilitat i les emocions, assenyalen Bisquerra i Garcia (2018).

Bisquerra i Garcia (2018) expliquen :

L' exposició teòrica es pot reduir al mínim, sobretot en els nivells inferiors. El fet que les classes siguin participatives i dinàmiques no significa que s' hagin d' exposar les pròpies emocions en públic quan un no desitja fer-ho. [...]El professor, si ho considera convenient, pot exposar la seva pròpia experiència. Només quan s' ha creat un clima de mútua confiança que ho faciliti es podrà convidar a l' alumnat que ho desitja perquè exposi voluntàriament experiències personals de caràcter emocional. (p 22)

Perquè la metodologia sigui pràctica i participativa hi ha un aspecte que ha de ser-hi present: un clima de mútua confiança a entre alumne i docent, o entre iguals. Sense que hi hagi un bon clima a l'aula, serà complicat treballar a les sessions d'educació emocional.

Per a la posada en marxa d'un programa d'educació emocional de forma efectiva cal complir una sèrie de requisits (Bisquerra i Garcia, 2018):

- Comptar amb agents implicats (professorat, famílies, altres agents possibles).
- Seleccionar unes estratègies d'intervenció (implicació del professorat, pràctiques integrades en el currículum, perspectiva interdisciplinària).
- Coordinar tots els agents implicats.
- Realitzar l'ajust constant entre la intervenció dissenyada i la que s'està realitzant.
- Formar els agents del programa. Un dels elements prioritaris per a l'eficàcia dels programes d'educació emocional és la formació del professorat.

És molt important i considero que s'ha de conèixer “no s'ha de limitar l'educació a la tutoria, sinó que s'ha de potenciar la integració curricular a altres matèries i a ser possible orientar-se a la transversalitat” (Bisquerra i García 2018, p.23).

5. Execució

Les següents recomanacions (Bisquerra, Pérez, i García, 2015, p. 275), sintetitzen les aportacions de nombroses investigacions referides a la implantació de programes d'educació emocional a l'escola:

- Explicitar els objectius del programa en termes avaluables, fent-los comprensibles per a l'alumnat, de manera que puguin comprometre's en la consecució dels mateixos.
- Coordinar la comunitat educativa (famílies, professors, alumnat), construint, si és possible, una comunitat d'aprenentatge.
- Donar suport a la comunitat educativa (direcció, claustre, famílies i professionals d'administració i serveis) començant per la direcció del centre. És molt important que el suport de la direcció del centre sigui clarament visible ja que és essencial per a la implicació del professorat.
- Emprar tècniques d'aprenentatge actives, variades i participatives per al desenvolupament de competències emocionals, procurant atendre els diversos estils d'aprenentatge de l'alumnat.
- Seqüenciar la implantació al llarg de diversos anys. Això significa impulsar una implantació sistemàtica del programa d'educació emocional al llarg de diversos anys, amb una programació coordinada, integrada i unificada amb la resta d'activitats educatives.
- Aplicar a situacions i contextos diversos (pati, família, carrer, societat). Oferir oportunitats per practicar totes les competències emocionals en situacions diverses i afavorir la seva generalització a múltiples situacions, problemes i contextos quotidians.

- Formar el personal docent, incloent-hi plans de formació i d'assessorament del personal responsable del programa (professorat, direcció, tutors, orientadors, famílies).

6. Avaluació

L'avaluació s'ha d'entendre com un procés continu, que s'ocupa de les diferents fases d'elaboració i desenvolupament del programa. Gràcies a l'avaluació, obtenim informació de les diferents fases del programa i així poder millorar-ho. Hi ha tres moments idonis per dur a terme l'avaluació d'un programa educatiu (Pérez, 1992, 2006):

- 1) abans d'iniciar el programa, quan s'avalua el programa en si mateix (avaluació inicial)
- 2) durant l'aplicació del programa (avaluació de progrés)
- 3) al final del programa, quan s'avaluen els resultats o assoliments aconseguits de la pràctica d'educació emocional (avaluació final o sumativa).

2.5 Educació emocional i professorat

Bisquerra i García (2018) ens expliquen la importància de que els docents desenvolupin les seves competències emocionals:

Educator es ayudar a crecer como persona. El desarrollo emocional y social son pilares esenciales para lograr este objetivo y su consecución requiere, previamente, que los docentes desarrollen sus competencias emocionales. Tan sólo así podrán potenciar el aprendizaje emocional en sus aulas y ayudar al alumnado a ser emocionalmente más inteligentes (p.24)

Bisquerra i Pérez (2012a) expliquen que per posar en pràctica l'educació emocional a l'escola requereix uns requisits, un d'ells és la sensibilització i la formació del professorat, que és el primer pas.

La implementació de programes d'educació emocional requereix d'una formació prèvia de professorat. La formació inicial hauria de dotar d'un bagatge sòlid en matèria d'emocions i sobretot en competències emocional. Per diverses raons: com aspecte essencial del desenvolupament professional del mestre i per extensió per potenciar el desenvolupament d'alumnat (Bisquerra, 2005, p.100)

El professorat ha de poder acompanyar i ajudar al desenvolupament integral dels alumnes (Bisquerra, 2009). Així doncs, el paper del mestre és clau en la resposta i l'actitud dels alumnes envers l'aprenentatge.

Carpenter (2013) refereix que "la competència emocional del professorat incideix directament en la qualitat de les interaccions i facilita l'educació de les competències emocionals de l'alumnat" (p.71). A més, Bisquerra i Pérez (2012a) ens diuen que:

el desenvolupament de les competències emocionals requereix una pràctica llarga i un entrenament continuat. Per afavorir-lo, l'ideal és la implicació de tot el professorat, de tal manera que l'educació emocional estigui present en totes les àrees acadèmiques com si es tractés d'un tema transversal. (p.3)

Així doncs, a més de la formació inicial, s'ha de tenir present la formació continua del professorat (Bisquerra, 2005).

Per acabar aquest apartat, destacar alguns dels objectius a tenir en compte en la formació del professorat (García, 2017) són:

- Sensibilitzar el professorat sobre la necessitat i importància de desenvolupar-se emocionalment per responsabilitat personal, professional i social.
- Promoure el desenvolupament de les competències emocionals del professorat.
- Conèixer conceptes bàsics sobre les emocions, l'educació emocional i la intel·ligència emocional.
- Practicar activitats que permetin desenvolupar les diferents competències emocionals en el professorat.
- Promoure motivació, il·lusió, confiança i seguretat en els equips docents perquè es doni la posada en pràctica de l'educació emocional a l'aula.
- Oferir recursos i treballar un procediment per a la implementació de l'educació emocional al centre.
- Dissenyar, preparar i planificar activitats a implementar a les aules.
- Reconèixer la importància de la interacció entre emocions, clima emocional i aprenentatge a l'aula

2.6 Educació emocional i família

La família té una importància fonamental a la vida de tothom, especialment a l'etapa adolescent (Guevara i Urchaga, 2018) per la repercussió directa en el seu estat de benestar (Guevara et., al 2021).

Tal com expliquen Sánchez-Nuñez i Latorre (2012) la família és la primera escola per l'alfabetització emocional, perquè en ella sé forjant les competències emocionals dels nens i nena, entenen per aquestes les capacitats, habilitats i actituds que afavoreixen la comprensió i expressió dels fenòmens emocionals (Bisquerra, 2009; Márquez i Gaeta, 2018; Urbano, Álvarez, i Iglesias, 2018).

Cal formar els pares, mares i adolescents en el desenvolupament d'habilitats per afavorir la consciència, expressió i la regulació emocional (Bisquerra, 2000, 2003; Cano, 2015).

L'educació emocional en la família possibilita l'establiment de relacions efectives i afectives, ja que afavoreix el reconeixement i expressió de les emocions de forma apropiada, així com l'empatitzar amb l'altre reconeixent també les seves emocions (Bisquerra, 2003). En definitiva ajuda al desenvolupament de les competències emocionals.

Així doncs, l'educació emocional a la família no només promou el desenvolupament humà, sinó que té un caràcter preventiu, evitant les conseqüències que es deriven de la falta de control

emocional com per exemple el consum de drogues, la violència, l'ansietat i la depressió (Bisquerra, 2000).

Carpena (2001) explica que és necessari la família com a font d'informació de col·laboració bàsica en el tractament de l'educació social i emocional. Caldrà donar acolliment en tots els sentits a totes les famílies establint-hi una comunicació positiva i si fos necessari oferent un suport educatiu. El compromís dels pares és importantíssim perquè es pugui donar una generalització fora de l'ambient escolar. Cal informar del treball sobre socialització i educació emocional, demanar cooperació i motivar a integrar estratègies i valors dins la família.

Càceres (2015) subratlla la importància de la vinculació entre l'escola i la família, atès que des del món acadèmic i des dels centres escolars, s'està posant especial èmfasi en el desenvolupament de les competències emocionals en l'alumnat. Ajudar-los a desenvolupar les competències emocionals precisa que els pares i mares prenguin consciència de les seves pròpies emocions i aquest és també l'objecte d'aquests programes (Càceres, 2015).

Segons Peces et al. (2022) els programes per a pares i mares contribueixen al desenvolupament d'un vincle emocional estable i afectiu, ja que faciliten el diàleg intrafamiliar, ajuden a detectar problemes, intervenir i atenuar les conseqüències d'aquests, promouen la reflexió sobre els conflictes familiars i afavoreixen l'anàlisi de comportaments que faciliten la protecció familiar.

Bisquerra et al. (2012) argumenta que per afavorir l'expressió emocional en la família, pares i mares han de començar per ells mateixos a desenvolupar aquestes habilitats, ja que són model per als seus fills i filles. D'aquesta manera, els programes per a pares i mares tenen un caràcter preventiu, perquè ajuden a evitar l'aparició de situacions conflictives a la llar (Álvarez i Martínez, 2017; Ricoy i Feliz, 2002).

3. Objectius

Els objectius del que m'he proposat en la meva investigació són:

1. Conèixer la concepció de l'educació emocional del centre.
2. Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre
3. Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23.

Arrel d'aquests objectius m'he proposat diverses sub-preguntes que seran el fil conductor de la recerca :

- 1.1 Quins conceptes i idees tenen sobre la educació emocional i l'impacte en el rendiment i motivació del alumnat?
- 2.1 Quines necessitats van identificar ? Quines fases van dur a terme pel desenvolupament de l'educació emocional? Quin és l'objectiu?
- 2.2 Quina dimensió emocional es treballen?
- 2.3 Quins professionals de la comunitat educativa estan implicats?
- 2.4 Que característiques tenen les activitats que es realitzen?
- 2.5 Com es realitza l'avaluació del programa ?
- 3.1 Quins beneficis s'han observat en: el benestar emocional / rendiment acadèmic/ relacions socials?
- 3.2 Amb quines dificultats s'han trobat ?

4. Metodologia

En aquest apartat s'explica la part pràctica de la meva investigació, des de la metodologia utilitzada fins l'obtenció de resultats.

4.1 Enfocament metodològic

La metodologia que s'ajusta i s'adequa, tenint en compte els meus objectius i preguntes d'investigació, és la metodologia qualitativa interpretativa. L'objectiu és la comprensió, i donar significat als fets. Així doncs, se centra en la descripció de l'anàlisi de les entrevistes i l'observació, per després interpretar-los i comprendre'ls en el context del centre educatiu.

D'altra banda, el mètode d'investigació que he escollit és l'estudi de cas. Consisteix a estudiar a fons un únic cas. És un mètode d'investigació que forma part de la perspectiva qualitativa, i consisteix en una investigació empírica. Segons Martínez (2006), l'estudi de cas és una estratègia d'investigació dirigida a comprendre les dinàmiques presents en contextos singulars, i tant es podria tractar de l'estudi d'un únic cas com de varis (múltiple), combinant diversos mètodes per a la recollida de dades amb la finalitat de descriure, verificar o generar teoria.

Per a poder descriure i analitzar l'educació emocional en aquest centre educatiu, he cregut convenient utilitzar 2 instruments de recollida de dades: les entrevistes i l'observació. La meua idea era poder fer una anàlisi de documents, però com el projecte encara està en procés no hi ha cap document oficial ni definit.

4.2 Descripció del cas

L'escola està situada a la comarca del Vallès Oriental i es va fundar l'any 1974. Es va construir per cobrir les necessitats educatives derivades del creixement demogràfic que va patir la ciutat. És de titularitat pública i acull els nivells educatius d'educació Infantil i Primària, amb dues línies per nivell, un total de 18 classes. Respecte a l'estatus social, les famílies dels alumnes tenen una procedència socioeconòmica variada, però predomina els empleats i obrers industrials.

Aquest centre educatiu és característica per tenir diferents projectes, és a dir, fan projectes durant el curs i defensen que posar-los en pràctica ofereix l'oportunitat de treballar de manera globalitzada i fer-ho de forma motivadora, vivencial i significativa. Acompleixen 3 projectes específics al llarg del curs, treballant aspectes que afavoreixen la descoberta amb la finalitat de respondre aquelles inquietuds que desperten els diferents temes que ens envolten. Aquesta metodologia potencia el treball cooperatiu i respecta el ritme d'aprenentatge individual de cadascú, desenvolupant al màxim les mateixes capacitats i potencialitats. Tanmateix, tenen un altre Projecte que desenvolupa la llengua anglesa en àrees no lingüístiques.

I el projecte protagonista d'aquest estudi té com a objectiu el desenvolupament de l'educació emocional i les pràctiques restauratives. El curs 21-22 l'equip d'assessorament psicopedagògic

(EAP) va acompanyar aquest centre educatiu a desenvolupar aquest projecte d'educació emocional. Per tal de treballar i desenvolupar el projecte van formar un equip impulsor: un representant de cada nivell, equip directiu, assessors de l'EAP i dos membres del centre de recursos pedagògics. Actualment, tenen una comissió del projecte, participa la coordinadora del centre i diversos docents. Per tant, ja no segueixen amb l'assessorament.

4.3 Instruments de recollida de dades

A continuació s'expliquen les característiques dels instruments de recollida de dades.

A. Entrevistes semiestructurades

Primerament, vaig decidir utilitzar l'entrevista semiestructurada com a instrument de recollida de dades, ja que és clau en el paradigma interpretatiu. A més, les entrevistes estan pensades per diferents professionals de la comunitat educativa: assessor, equip de pla de millora i mestra. D'aquesta manera permetrà conèixer i obtenir un gran ventall d'informació i tenir una visió més concreta, i necessària per comprendre i interpretar el programa d'educació emocional d'aquest centre des de diferents perspectives.

Per dissenyar l'entrevista vaig treballar amb els meus objectius i preguntes d'investigació. Així doncs, l'entrevista vaig dividir-la en tres qüestions: concepció de l'educació emocional, el desenvolupament del programa d'educació emocional i conèixer l'impacte del projecte. Tanmateix, he diferenciat dues entrevistes¹: una d'elles per l'assessor i equip de pla de millora i una altra pel docent. Encara que, ambdues entrevistes tenen una part comuna.

A continuació s'explica el contingut de les preguntes dirigides a l'assessora i la coordinadora del equip de pla de millora:

- Preguntes (1,2,3,4): en aquestes preguntes es pretén conèixer els conceptes i idees que tenen sobre l'educació emocional i quin impacte consideren que té en el rendiment i motivació de l'alumnat
- Preguntes (5-17): en aquestes preguntes es pretén conèixer el desenvolupament de l'educació emocional en el centre, com per exemple: les necessitats identificades, objectiu del programa continguts d'educació emocional l'avaluació del programa, formació del docent, implicació comunitat educativa etc
- Preguntes (16-21): les últimes qüestions tenen l'objectiu de conèixer el rol del professional, conèixer l'impacte del programa en l'alumnat i la perspectiva de futur.

Pel que fa a l'entrevista a la mestra, hi ha una part comuna amb l'altra entrevista, concretament la pregunta 1 fins a la 15, d'aquesta manera obtindrà informació de tres professionals dins de la comunitat educativa. Així doncs, les qüestions (16-19): tenen el mateix objectiu que de les

¹ Es pot consultar les entrevistes a l'Annex 1

preguntes (16-21) però estan dirigides al docent, per tant, estan diferent formulades. Però tenen la mateixa finalitat: conèixer el rol del professional, conèixer l'impacte del programa en l'alumnat.

B. Observació

Pel que fa a l'observació, m'he decantat per realitzar un registre narratiu² i crear una pauta d'observació³. L'objectiu es veure com es treballa en una sessió d'educació emocional. Per tant, té com a finalitat recollir informació rellevant per analitzar, entendre i explicar com es desenvolupa l'educació emocional a l'aula.

Segons Coll (2018), explica que s'ha de seguir un procediment adequat per aconseguir els següents objectius:

- Seleccionar, registrar i organitzar les informacions rellevants susceptibles d'ajudar-nos a entendre i a explicar què i com aprenen els alumnes mentre efectuen tasques escolars
- Saber que fa el professor i com ho fa per promoure un aprenentatge als alumnes

Un bon instrument d'observació és el que permet obtenir el màxim d'informació rellevant per als fins que es vol aconseguir mitjançant el seu ús i que de manera complementària negligeix la informació que no és rellevant a aquests fins (Coll, 2018, p.10)

4.4 Estratègia de recollida de dades i anàlisis

Pel que fa a les entrevistes, per la recollida de dades es van realitzar les entrevistes via Zoom. Aquestes van ser gravades per tal de poder dur a terme la transcripció⁴. Per la anàlisis de les entrevistes es van tenir en compte les següents categories:

- coneixement i percepció de l'educació emocional
- el desenvolupament del projecte, en referència a les fases recomanades que s'han explicat en el marc teòric
- els objectius
- el contingut emocional
- el paper de la comunitat educativa : família i docents
- la formació dels docents
- avaluació del projecte
- beneficis en els alumnes

Es van seleccionar les idees principals i rellevants de cada pregunta per tal de classificar-los a cada objectiu i pregunta d'investigació.

Pel que fa a l'observació es va procedir presencialment a una classe de 3r de cicle mitjà. Com s'ha explicat anteriorment, vaig realitzar un registre narratiu i posteriorment vaig realitzar l'anàlisi. A continuació, es mostra la pauta d'anàlisi que vaig crear a partir dels conceptes del marc teòric:

² Es pot consultar el registre narratiu a l'Annex 2

³ Es pot consultar la pauta d'anàlisi d'observació a l'Annex 3

⁴ Es pot consultar la transcripció de cada entrevista a l'Annex 4

DIA /GRUP	
Objectiu de la sessió?	
Quina competència emocional es treballa?	
Quin contingut d'educació emocional?	
Organització de la sessió	
Descripció de l' d'activitat	
Instruments /Materials	
Grup o individual?	
Paper del docent?	
Quin impacte té en els alumnes?	

Taula 3: Pauta d'anàlisi. Elaboració Pròpia

4.5 Aspectes ètics

Pel que fa als aspectes ètics, a l'haver realitzat una investigació de caràcter educatiu, s'ha tingut en compte la protecció de dades de les persones que han estat observades(alumnes, mestres i les persones entrevistades), d'acord amb la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Així doncs, vaig redactar dos consentiments informats⁵:

1. Consentiment informat adreçat als pares/mares i tutors legals dels subjectes d'estudi: necessari perquè la mostra són subjectes menors d'edat.
2. Consentiment informat a les persones entrevistades.

L'objectiu del consentiment informat és informar sobre l'ús de la informació, que serà exclusivament per l'anàlisi i discussió del meu treball final de grau i que aquesta informació no serà difosa ni utilitzada per a altres estudis. Tanmateix , s'informa dels objectius de la meva investigació.

Per acabar, es respecta la confidencialitat dels subjectes i el centres que han format part de la nostra mostra, ometent en el treball, el nom del centre i del projecte, les persones entrevistades i dels alumnes que han participat en l'observació.

⁵ Es pot consultar els consentiments informats a l'Annex 5

5. Resultats

En primer lloc, para cada un dels objectius es presenten els resultats obtinguts de les entrevistes i l'observació realitzada. En segon lloc, es realitza una síntesi identificant els punts en comú i diferents de cada un dels participants.

5.1 Conèixer la concepció del l'educació emocional del centre

5.1.1 Quins conceptes i idees tenen sobre la educació emocional i l'impacte en el rendiment i motivació del alumnat?

- **Respecte al concepte d'educació emocional:**

L'assessora assenyala tres aspectes:

- a. es refereix a la les cinc competències emocionals: la consciència emocional, la regulació emocional, autonomia emocional, competències socials i habilitats de vida i benestar
- b. han de formar part de totes les matèries i àmbits, transversalitat
- c. ha estructurar-se com qualsevol altre saber del currículum

La coordinadora destaca que és la base per poder aprendre:

per mi és una cosa bàsica perquè hem d'estar bé per dins i per fora [...] que fa molts anys que no s'ha tingut en compte a les escoles i és la base per poder aprendre. Per mi és estar bé i pots fer moltes coses, si no estàs bé emocionalment, no pots fer gairebé res.

La mestra destaca:

Jo entenc al conèixer i ser capaç d'identificar les emocions i també treballar una mica amb els infants el saber gestionar.

En síntesi, l'assessora i la coordinadora expressen que l'educació emocional és clau per aprendre i l'assessora diu que de tractar-se de manera transversal. Observem que l'assessora si destaca les cinc competències del GROP, però, en canvi, ni la coordinadora ni la mestra ho esmenten, mentre la coordinadora diu que és la base per poder aprendre, per a la mestra és una eina para identificar i gestionar les emocions.

- **Respecte la importància de tractar l'educació emocional a l'escola i els beneficis pels alumnes**

L'assessora destaca tres idees importants:

- a. és una necessitat fonamental de les persones, conèixer quin és el nostre funcionament a nivell emocional, per salut mental
- b. l'educació emocional és per a tota la vida

Perquè quan més salut mental i quan més coneixement i com més recursos personals tinc, la convivència també millora. I les escoles bàsicament.

La coordinadora destaca per la seva part:

- a. hi ha molts nens i nenes que tenen mancances i necessiten aquest suport.
- b. serveix per poder entendre què senten i posar hi nom a allò que senten.

És bàsic que es treballi a les escoles. Com ja et deia, feia molts anys que potser anava a escoltar la part més acadèmica i tota la part emocional i de benestar no es tenia en compte.

La mestra explica:

Jo crec que és bàsic tant tractar- ho tant a l'escola com des de casa, perquè quan un infant no es sent bé o no està bé, no està preparat per fer qualsevol mena de tasca que tu vulguis. , és clau tractar ho també per la seva autoestima i entorn de l'infant

Doncs tenir un bon clima a l'aula i com comentava, crec que és bàsic que els alumnes es puguin sentir més segur sabent se expressar. Que millori el seu autoestima. Com et deia. Perquè saben identificar quina emoció tenen. I també que a poc a poc, a mesura que es fan grans, sàpiguen com gestionar-les

En resum, la coordinadora i la mestra destaquen que és bàsic treballar l'educació emocional a l'escola així mateix l'assessora diu que és una necessitat fonamental de les persones. L'assessora explica que l'educació emocional és per la vida i és important conèixer el funcionament a nivell emocional, ja que es tracta de salut mental. La mestra segueix en la mateixa línia quan es refereix que quan un infant no se sent bé o no està bé, no està preparat per fer qualsevol mena de tasca. La coordinadora especifica que hi ha alumnes que necessiten el suport d'educació emocional, ja que tenen mancances. D'altra banda, pel que fa als beneficis l'assessora i la mestra refereixen que millora la convivència /clima a l'aula. I la coordinadora i mestre expressen poder identificar que senten. Per últim, la coordinadora afegeix una altra microcompetència com a benefici, posar nom a allò que senten i la mestra assenyala com un altre benefici la gestió de les emocions.

- **Respecte el treball d'Educació Emocional eficaç a nivell escola**

L'assessora destaca que l'educació emocional ha de ser:

- a. transversal : forma part del currículum i han de formar part de totes les matèries i àmbits
- b. vertical des de que entren a l'escola fins que se'n van del sistema educatiu
- c. 360 graus , tota la comunitat educativa, no només es treballen els infants, es treballen els docents, es treballa el personal no docent, es treballa amb les famílies ...

La coordinadora destaca:

- a. que s'ha de treballa amb tots els cursos i tots els nivells, amb diferent intensitat i diferents emocions
- b. l'escola ha d'haver hi un treball conjunt de la comunitat educativa que inclou a les famílies, que es el primer model de gestió emocional que tenen els nens i nenes.

La mestra destaca que:

- a. és bàsic que es tracti a nivell escola, no només amb docents, sinó també s'ha d'incloure les extraescolars, el menjador...
- b. a l'escola ha d'haver un treball conjunt amb la família

Hem d'anar cap a la mateixa línia, amb l'entrevista i difondre ho a aquest projecte que estem fent de diferents maneres. És a partir de la web de la web de circulars que les famílies, sabent que estem treballant i que ho puguin seguir des de casa

Per tant, l'assessora, mestra i coordinadora expliquen que no només s'ha de treballar amb els infants sinó que l'educació emocional s'ha de treballar amb la família, docents, no docents... La mestra i coordinadora refereixen a un treball conjunt amb la família, que s'ha d'anar ca a la mateixa línia. La coordinadora afegeix que és el primer model de gestió emocional dels alumnes. D'altra banda, l'assessora destaca tres característiques clau de com s'ha de treballar l'educació emocional: transversal, horitzontalitat, verticalitat i 360 graus.

- **Respecte com les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes**

L'assessora assenyala que :

- a. L'educació emocional afavoreix l'aprenentatge, la convivència i el mateix benestar emocional.
- b. s'ha d'afavorir als infants el benestar emocional.

Sense benestar emocional a l'aprenentatge, hi haurà aprenentatge, però no tindrà la mateixa qualitat. Si no hi ha aquesta base de benestar emocional i per tenir benestar emocional, s'ha d'haver treballat molt bé perquè no ve per iniciativa, no ve per art de màgia s'ha d'haver treballat . S'ha d'haver treballat des que l'infant posa un peu a l'escola.

La coordinadora expressa que:

s'ha de lluitar per aquest benestar emocional això repercutirà en el rendiment acadèmic i la motivació.. És important el benestar emocional per poder créixer com a persona i una persona sana i que pugui d'aprendre.

s'ha de treure una mica el pes de l'aprenentatge tradicional

La mestra destaca que:

- a. és important tenir un espai on els alumnes puguin expressar com es senten, que ha passat, que necessiten

quan un infant es sent bé és quan realment està motivat i està preparat per aprendre i per exemple, quan no està bé, a vegades situacions com quan venen a l'hora del pati, m'ha passat això i diem va ho parlem després , però és que no estan emocionalment ben preparats per fer la tasca que han de fer

Dades de l'observació:

Els alumnes es mostren motivats i amb ganes de començar l'activitat, quan la tutora els hi explica que avui faran el projecte tots es mostren contents. Els alumnes es mostren col·laboradors i participatius en l'activitat. Verbalitzen allò que senten, expressen situacions reals, es comuniquen amb els altres companys.

Introdueixen una nova emoció en el seu vocabulari emocional i a la pregunta final donen a conèixer que entenen per egoisme:

- *egoisme es una persona que pensa en mi si mateix*
- *ser egoista es que et digui que et deixarà una cosa i després no te la deixi*
- *no facis el que no t'agrada que et facin a tu (frase molt genèrica)// no pensis en tu i pensa en els altres*
- *algunes persones obliden a les altres*
- *egoista es una persona que no comparteix*

Podem resumir, que les tres entrevistades defensen la mateixa idea: sense benestar emocional no hi ha aprenentatge o com diu l'assessora no tindrà la mateixa qualitat. La coordinadora explica que s'ha de treure el pes a l'aprenentatge tradicional. La mestra segueix en la mateixa línia explicant que és important tenir un espai on els infants puguin expressar-se. A l'observació, vaig poder veure com treballar l'educació emocional els motiva als alumnes, ja que deixa de ser un aprenentatge tradicional i això els hi agrada. Verbalitzaven situacions reals, identificaven l'emoció que sentien, reflexionaven envers el que explicava la tutora, etc.

5.2 Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre

5.2.1 Quines necessitats van identificar? Quines fases van dur a terme pel desenvolupament de l'educació emocional? Quin és l'objectiu?

- **Respecte les necessitats que van identificar**

L'assessora destaca que:

- a. arrel del procés de millora, l'escola va comunicar que hi havia diversos conflictes de convivència, sobretot amb cicle superior
- b. la necessitat del centre era l'educació socioemocional

El que em van explicar és mira, nosaltres hem tingut diversos conflictes amb, sobretot amb cicle superior, eh? Havíem tingut diversos conflictes de convivència i que això els havia portat un desgast important perquè havíem vist que clar que un conflicte de convivència resoldre i implicar t'hi en resoldre'l. Hi ha molt patiment emocional per part dels infants, per part dels docents, per part de les famílies i suposa un desgast tan gran que compensa més fer alguna prevenció.

si s'ha fet una prevenció, aquests conflictes no són i no seran tan extensos ni tan intensos a nivell qualitatiu.

una cosa que ens va dir la directora, [...], és que hi havia la demanda també de les famílies , les famílies delegades, és a dir, ja hi havia aquesta necessitat d'EE per part de les famílies.

La coordinadora destaca:

- a. hi havia situacions de manca de gestió emocional dels nens i les nenes

No sabem com es sentien i tot això ha repercutit al dia a dia a l'escola (necessitat)

La mestra explica que:

- a. la necessitat del centre era millorar la convivència a l'escola

Podem sintetitzar, que la necessitat que van identificar i a partir del qual van treballar va ser la millora de la convivència a l'aula i, per tant, l'educació socioemocional. Encara que l'assessora afegeix que aquesta necessitat també va ser identificada per part de les famílies. Tanmateix, afegeix que és important per prevenció quant a d'educació emocional.

- o **Respecte les fases**

L'assessora destaca les següents fases:

1. Els serveis educatius van comunicar al centre que els acompanyarien en el procés de millora
2. El centre va comunicar les necessitats identificades a l'equip d'assessorament.
3. La formació del Equip Impulsor
4. Una xerrada de sensibilització a tot el claustre amb la Júlia Prunés, que és una experta del GROU.

és molt important tenir amb quines bases teòriques caminarem

5. Objectius: començar per la primera competència, que és la de la consciència emocional pròpia i dels altres, van encaminar-se pel vocabulari emocional.
6. Fer una planificació vertical : quines emocions tocarien a cada nivell, proposades activitats
7. Cada tutor treballar la seva emoció i van fer activitats per desenvolupar el coneixement d'aquesta emoció en un mateix i en els altres, i sensibilitzant en aquesta emoció i també en la mesura que podien implicar també a nivell a nivell familiar.
8. Avaluació :

Tot aquest treball ens van fer la devolució i llavors anar a l'equip impulsor i ens explicaven com havia anat.

La coordinadora assenyala :

1. Va iniciar el projecte el curs 21-22 arran d'una proposta que van fer el CRP (centre de recursos pedagògics).

Nosaltres som un equip directiu que tenim molt en compte la diversitat dels nens i les nenes de l'escola i la nostra referent de, l'EAP va fer moure una mica des de l'escola, que poguéssim fer aquest assessorament amb ella de l'EAP i CRP

2. Van comunicar la necessitat que tenia el centre al equip d'assessorament.
3. La formació grup impulsor
4. Van establir els objectius així com la competència emocional que treballarien
5. A la planificació van

recollir aquestes activitats que ja fèiem, endreçar les una mica i valorar el nivell a cada cicle si els aniria bé depèn de les emocions. Faltava definir les emocions perquè a vegades ens repetia molt amb la felicitat, no les bàsiques, la tristesa, la por... Estàvem una mica curts, hi ha molt més vocabulari emocional que no aquestes paraules que ja potser les saben.

El grup impulsor va anar proposant activitats i ho vam fer com taca d'oli. Llavors van explicar les seves propostes.

6. Execució i valoració grup impulsor: van anant proposant activitats i les van aplicar a l'aula, primer es va fer a les aules que eren tutores de grup. Van fer la valoració dins el grup impulsor: assessorament sobre propostes a millorar i l'impacte que havia tingut aquestes activitats. També ho van transmetre a la resta del claustre, per explicar les emocions que havien fet com a membres de l'equip impulsor. Van proposar als altres docents de realitzar propostes d'emocions i activitats: van explicar se les activitats, les propostes de millora i finalment van deixar com a estipulada aconseguir l'organització d'aquestes sessions.

Curs 22-23: Segueixen el mateix plantejament sense el assessorament , han format una comissió del projecte, hi ha mestres de cada cicles i la coordinadora

tenim elaborades unes activitats d'unes emocions, les que vam començar el curs 21-22. Ara estem fent unes altres i ens quedaria una altra emoció, l'objectiu es treballar 3 emocions en cada nivell. Hem fet un esquelet del que volen treballar emocionalment perquè es puguin reconèixer que senten i puguin aplicar aquestes estratègies per gestionar aquestes emocions. I totes les que vinguin de més a més i totes les que podem sentir diverses són benvingudes, és un projecte molt ampli.

La mestra destaca:

1. Assessorament amb la psicopedagoga de l'escola i un membre del CRP
2. Formació d' un equip impulsor que formava part de l'equip directiu i un mestre de cada cicle per tenir representat tots els cursos
3. Van establir els objectius , el principal era implementar un programa de l'educació socioemocional a l'aula

4. Planificació :

concretació de les emocions per treballar per cada nivell i els tutors de l'equip impulsor també vam programar el treball de les emocions que vam pactar per al curs

posteriorment, el que es va dir els mestres dels cursos que no eren de l'equip impulsor vam proposar que preparassin alguna activitat i quina emoció els hi agradaria treballar i ho va tornar a compartir amb la resta del claustre

5. Execució : van començar amb una emoció però el seu objectiu és arribar a 3

6. Avaluació : recull de vivències i ho van compartir tant amb l'equip impulsor com amb la resta del claustre.

7. Nova proposta pel curs 22-23

lligar aquest treball que havíem fet com a comissió emocional amb la formació de pràctiques restauratives que estem fent aquest curs.

Així doncs, totes tres expliquen gairebé el mateix procediment. L'assessora i coordinadora inicien explicant com va sorgir la proposta d'engegar aquest projecte i va ser arran dels serveis educatius. Seguidament, la coordinadora i l'assessora, expliquen que el centre va comunicar als serveis educatius la necessitat que havien identificat. La mestra no explica aquesta fase, explica que van fer assessorament. Tant l'assessora, coordinadora i la mestra expliquen que van formar un equip impulsor per poder treballar i establir els objectius del projecte. L'assessora destaca que van fer una xerrada de sensibilització per poder tenir les bases teòriques en les quals centrar-se. Un cop van establir els objectius van començar a fer la planificació, una planificació vertical, per poder executar les activitats. La mestra i la coordinadora expliquen que també van fer participar en els mestres que no formaven part de l'equip impulsor, de manera que havien de fer propostes d'activitats. Durant el curs van fer valoracions. La mestra afegeix que van fer una nova proposta pel curs 22-23: iniciar la formació de les pràctiques restauratives. Per últim, la coordinadora expressa que aquest curs segueixen el mateix plantejament, però sense l'assessorament i han creat una nova comissió.

o **Respecte el objectiu del projecte**

L'assessora esmenta els següents objectius:

- a. el seu objectiu és implementar l'educació emocional en el centre
 - o treballant la consciència emocional, vocabulari emocional
- b. Afavorir la convivència al centre
- c. Que el centre tinguessin el identificador del projecte, un centre que potencia l'educació socioemocional un centre diferenciat de la zona

La coordinadora destaca els següents objectius

- a. el benestar propi de cada infant, ampliant el vocabulari emocional
- b. la millora d'aquesta convivència a l'escola i al clima de l'escola.

La mestra destaca:

- a. Millorar la cohesió grupal, la convivència a l'escola
- b. ampliar el vocabulari emocional i la gestió de les emocions.

Dades de l'observació:

La mestra comença dient

L'objectiu de la sessió es treballar una nova emoció: egoisme.

Tant la coordinadora i mestra donen els mateixos objectius, i l'assessora també coincideix però n'afegeix un: que el centre sigui identificat per l'educació emocional. A la sessió d'emocions van seguir un dels objectius que expliquen les entrevistades: ampliar el vocabulari emocional, concretament van treballar l'emoció de l'egoisme.

- o **Com està inclòs l'educació emocional en el centre**

L'assessora expressa:

- a. de manera transversal

La coordinadora indica:

- a. està inclòs dins el projecte educatiu de centre (PEC), el projecte de Direcció (PD) i en el Pla General Anual (PGA), de forma transversal i a tots els nivells, com a actuació per la millora del benestar emocional, la cohesió grupal i millora del clima a l'escola.

La mestra assenyala que:

- a. està inclòs és en el Pla General anual: com a acció per millorar les competències i capacitats de l'alumnat mitjançant el projecte, sent un treball de coneixement i gestió de les emocions a través de diferents metodologies i utilitzant materials diversos. I com actuació per millorar la cohesió social del centre.

El que passa és que com a escola encara estem elaborant documents que em comenten que no els tenim tots.

Observem que la mestra només indica el PGA, mentre que la coordinadora esmenta PEC i PD. L'assessora indica que està inclòs de manera transversal, però no en quins documents.

5.2.2 Quina dimensió d'educació emocional es treballen?

L'assessora destaca que:

- a. el equip impulsor vam començar per la primera competència, que és la de la consciència emocional pròpia i dels altres.

com aquesta dimensió era massa ampla, van decidir centrar-se en el vocabulari emocional. Cada cicle treballa una emoció. [...] A mesura que van desenvolupant el projecte hauran de fer esment a totes les competències, si no seria coix, ells han de fer créixer el programa

La coordinadora del programa explica que segueixen el model teòric del GROU :

- a. es centren en la consciència emocional
- b. aquest any han començat amb les pràctiques restauratives: cercles de paraula/ temps de cercle

La mestra indica:

- a. l'autoconeixement i l'autorregulació de tu mateix.

Dades de l'observació

A la sessió es treballa l'emoció egoisme . Es treballa la consciència emocional , concretament la microcompetència : posar noms a les emocions.

En resum, la coordinadora i assessora destaquen la primera competència. En canvi, la mestra només posa el focus en una microcompetència de la competència, consciència emocional. La coordinadora afegeix que han començat a dur a terme les pràctiques restauratives.

5.2.3 Quins professionals de la comunitat educativa estan implicats?

- **Respecte qui participa al projecte**

L' assessora destaca:

El grup impulsor al curs passat on hi havia un representant d'educació infantil o una de cicle inicial o una de cicle mitjà i una de cicle superior, més l'equip directiu. Més les del Servei Educatiu, que eren dos psicopedagogs i un docent del CRP, i un professional del CRP.

La coordinadora assenyala dos grups:

L' Equip impulsor 21-22: dues persones de l'equip directiu que era la directora i jo com la cap d'estudis, i llavors hi havia una persona de cada cicle. I actualment tenen la comissió 22-23: mestres de cada cicle i jo com a coordinadora

La mestra assenyala que participa tot l'alumnat de l'escola, tot el claustre i també les famílies.

Així doncs, la coordinadora i assessora destaquen l' equip impulsor(representants mestres de cada cicle, equip directiu, psicopedagogs i dos membres del CRP) . La coordinadora esmenta la nova comissió 22-23. En canvi, la mestra fa referència a la família, als alumnes i els docents.

- **Respecte a la participació i la conscienciació de l'educació emocional per part de les famílies**

L'assessora explica:

- a. que és important que les famílies siguin coneixedors i formin part de les activitats, que puguin donar la seva opinió a través d'enquestes d'opinió i satisfacció
- b. hi ha famílies molt sensibilitzades
- c. hi ha nens que ja estaven acostumats a reflexionar en temes emocionals i d'altres que va ser un descobriment

En les jornades de portes obertes s'explica quan les famílies noves s'incorporen al centre, doncs se'ls explica que hi ha aquest projecte quan es fan les primeres reunions d'inici de curs. I llavors, a mesura que van fent les activitats, es busca d'alguna manera que les famílies estiguin informades perquè també puguin ajudar. Si es fa, no sé si s'ha de fer un vídeo o s'ha de fer alguna cosa, explicar alguna experiència que també les famílies formin part d'aquestes activitats.

no totes les famílies són iguals i no poden ni tenen al seu abast participar, perquè hi ha famílies que tenen altres prioritats. si tu tens altres prioritats i estàs en un pis compartit amb no sé quantes persones, t'asseguro que aquesta no és una prioritat, sinó que la prioritat és tenir unes condicions de vida dignes

cap infant es pot sentir en inferioritat de condicions i s'ha de pensar com es pot treballar o quin retorn es pot donar en aquests casos [...] tots han de participar des de les seves possibilitats i propis recursos

La coordinadora expressa:

- a. fan traspàs a les famílies de tot el treball que realitzen(saben que fan i les emocions que treballen) , a través de xerrades amb personal externs per l'escola, reunions, entrevistes, portes obertes...
- b. les famílies però no participen en les activitats del projecte, però no estan tancats que col·laborin en ell
- c. hi ha tot tipus de famílies, hi ha famílies més conscienciades que d'altres

quan veiem alguna dificultat o tenim algun neguit els hi comuniquem quan hi ha algun nen, alguna nena que té alguna mancança, sempre li diem mira, veiem que emocionalment no està bé. Potser no se si us heu plantejat algun tipus de suport, [...] és imprescindible el treball línia escola i família

La mestra explica que:

Penso que si que es fa treball conjunt, s'està fent, però en un futur les farem participar més.

si són conscients ja que estan informades de tot el que realitzem [...] quines emocions havíem treballat a cada curs també hem fet publicacions a la web

En resum, l'assessora, la mestra i la coordinadora esmenten que fan traspàs a les famílies del treball que fan, ja sigui a través de comunicats, reunions, xerrades, publicacions etc. , per tant, són conscients del treball que fan. La coordinadora destaca el treball línia escola i família. L'assessora expressa que és important que les famílies siguin coneixedores i formin part de les activitats i que puguin donar la seva opinió a través d'enquestes de satisfacció. La coordinadora diu que les famílies no participen en les activitats, però l'assessora esmenta que si s'ha de fer un vídeo o explicar una experiència sí que intenten que les famílies formin part. La mestra i la coordinadora indiquen que tenen pensat que les famílies participin més. Quant a la consciència de l'educació emocional, la coordinadora i assessora expliquen que hi ha tota classe de famílies,

l'assessora assenyala que s'ha vist reflectit en els alumnes, ja que alguns es veia que reflexionaven en temes d'educació emocional. D'altra banda, l'assessora posa èmfasis en aquelles famílies que tenen altres prioritats per situacions en les quals es troben i que, per tant, l'educació emocional no és una prioritat per aquestes famílies. Així i tot, recalca que no s'ha de deixar de banda a ningú i que tot han de participar des dels seus recursos i possibilitats.

- **Respecte a la formació del docent**

L'assessora explica que:

- a. A través de formadors externs, per exemple va venir la Júlia Prunes a fer una xerrada de sensibilització

hi ha el professorat que ho haurà treballat puntualment a la carrera, hi ha professionals més formats per iniciativa i que s'ha anat formant. Hi haurà docents que caldrà que aquesta formació vingui des del mateix centre

el docent necessita estar format, però necessita sobretot compartir [...] perquè això els guia molt.

amb una formació no n'hi ha prou, ha de ser investigació contínua i permanent acció des del centre continuar i compartir i parlar i que algun expert que et puguin acompanyant

no sempre hi ha temps per fer una gran formació per a tot el claustre, que seria l'ideal

La coordinadora destaca :

Hi han alguns que si algunes mestres que no ja et deia que hi havia algú que ja de forma innata ja hi feien, ja els hi surt. I llavors hi ha qui necessita més formació. Per això nosaltres aquest any et comentava que feiem la formació de les pràctica restauratives

continuarem cap a la formació de mediació, la mediació de conflictes.

les formacions van molt bé, ja no només per la formació, sinó per la posada en comú i la reflexió conjunta com a claustre perquè tots anem en la mateixa línia.

La mestra indica que:

- a. Actualment s'estan formant en les pràctiques restauratives

que formació com a tal no, amb l'equip impulsor es va fer assessorament, amb l'EAP i membre del CRP . No sé si això es considera formació o no.

van fer alguna sessió que ens va venir la del GROP

podria anar bé fer més formacions , però nem com anem i prioritzem

A la carrera, realment d'educació emocional vam fer poc

En síntesi, l'assessora i coordinadora expliquen que hi ha mestres que tenen més formació que d'altres. L'assessora i la mestra destaquen la xerrada amb la Júlia Prunes. La mestra i coordinadora expliquen que actualment s'estan formant en les pràctiques restauratives.

- **Respecte el paper del docent**

L' assessora explica que:

És bàsic perquè és un model [...] i ha de ha de convidar a experimentar noves maneres de fer les coses i noves maneres d'accedir a un mateix.

El docent ha de tenir unes virtuts a nivell humà, ha de tenir unes competències a nivell humà , i això s'hauria de donar per fet

La coordinadora expressa:

- a. que és el referent i que el docent ha de ser conscient que són el model de l'escola , i el dinamitzador. És un paper important

La mestra destaca que :

- a. el mestre ha d'acompanyar en el procés d'autoconeixement de les emocions.

El docent ha de poder donar algunes estratègies per regular-les i proporcionar situacions

Dades d'observació:

- Posa exemples reals i propers
- Els hi fa pensar en situacions de l'escola
- Escolta els raonaments dels alumnes i els ajuda a fer raonaments del vídeo, entre la mestra i els alumnes acaben definint com era el gegant i l'emoció inversa a l'egoisme
- Només es centra en l'emoció de l'egoisme, quan sorgeixen altres no pregunta als alumnes o reflexiona... . Una alumna explica una situació de *bullying* i la mestra no li pregunta com es va sentir.
- Té molt present, que és important que els alumnes identifiquin com es van sentir quan algú va ser egoista amb ells.

Expliquen que el docent ha de ser el model , un referent. L'assessora destaca que el docent ha de tenir competències emocionals. La coordinadora i mestra expliquen que és el dinamitzador i que ha de poder guiar als alumnes. A l'observació el paper del docent va ser un dinamitzador. Donava molta importància en com es sentien els alumnes, els hi feia raonar. Malgrat que quan sortien altres emocions no es volia desviar i no li donava tanta importància a l'emoció que sorgia i tornava a l'emoció principal que treballaven.

5.2.4 Que característiques tenen les activitats que es realitzen?

La assessora ens diu:

sí, sí, això t'ho han de dir o ells les activitats que fan. Però sí, clar, perquè ens les explicaven i ens feien les devolucions. És a dir, que tenim el detall, de tot el fet i de totes les activitats que es feien. Però això que t'ho expliquin ells, que ells t'ho explicaran millor

La coordinadora destaca:

- a. que a infantil, als tres nivells d'infantil fan les mateixes emocions però amb diferents activitats. A primària sí que hi ha tres emocions diferents, perquè així asseguren que el ventall d'emocions més bàsiques queda cobert, però no és un projecte tancat.
- b. les activitats són diverses, el que tenen en comú és que parteixen d'algun material de suport (llibres, curtmetratges, contes...) i les dissenyen des de l'escola.

Vam deixar estipulades una sèrie d'activitats per a aquelles emocions que no vol dir que sempre es facin les mateixes perquè els grups de nens i nenes sempre són diferents. És a dir, que tenim l'esquelet però segons el grup d'alumnes fan alguna modificació de l'enfocament de l'activitat per adaptar-ho al grup classe.

per horari tenim estipulat una hora o una hora 30, depèn del nivell i fem específicament aquest treball emocional però ho fem a totes les hores que són necessàries

una activitat que fan a p3, sobre la por : explicar el conte de "Menjacabòires" de Anthony Browne ed. Kalandraka, els alumnes després fan el menjacabòires (pintar i escriure la nostra por amb llapis per poder canviar-la si cal amb el temps)

La mestra destaca l'emoció que va treballar ella el curs passat amb el seu grup d'alumnes va ser la vergonya.

- *Conte de "Blai, el petit xai"*
- *Posada en comú sobre què ha passat en el vídeo i quina emoció sembla que experimenta el protagonista.*
- *Pluja d'idees sobre en quines situacions podem sentir vergonya.*
- *Compartir situacions on creuen que han sentit vergonya.*
- *Realització d'un mural format per ovelletes on escrivien com es sentien quan tenien vergonya o una situació on havien experimentat vergonya i qui volia ho podia compartir.*
- *vam proposar que expliquessin com creuen que se senten ells o elles quan tenen aquest sentiment (exemple ens posem vermells, suem..)*

Es veritat que al principi estava una mica tímids, no tots volíem compartir ho, però un cop vam veure que tothom compartia que no passava res, poc a poc veiem que se la van animant

Dades de l'observació:

Fan la sessió d'EE de manera individual(reflexionen i ho comparteix amb el grup -classe) també realitzen una pregunta en grup. Foli d'activitats:

- *Pluja d'idees sobre què vol dir ser egoista.*
- *Pensar en alguna situació on hagin estat egoistes amb nosaltres i explicar com ens hem sentit.*
- *Visualització del conte El Gegant Egoista per treballar l'emoció de l'egoisme.*
- *Fer un debat sobre unes preguntes obertes sobre l'egoisme.*
- *Inventar en grup alguna frase que defineix què és l'egoisme.*

Podem observar que les activitats parteixen d'un material suport, així ho explica la coordinadora. Les dissenyen des de l'escola i són activitats diverses. Tenen un espai fix, però ho treballen totes les hores necessàries, per tant, transversalment. Tenen l'esquelet d'activitat, però fan modificacions segons el grup classe. A la sessió d'educació emocional va ser una activitat dinàmica, participativa i reflexiva. Treballaven tant de manera individual i grupal. S'observava un clima de confiança mútua entre docent alumnes i entre iguals cosa que permet treballar adequadament els continguts emocionals. La mestra comparteix una activitat amb característiques semblants (reflexió, material de suport, dinàmica...).

5.2.5 Com es realitza l'avaluació del programa?

L' assessora explica:

- a. que a l'avaluació inicial no van passar proves sinó que va a ser base de parlar , compartir i detectar.
- b. van continuar amb l'avaluació durant el curs realitzant seguiment de com estava anant, que faltava....
- c. finalment van passar un test estandarditzat creat conjuntament de com ho havien vist des de cada perfil

La coordinadora assenyala que :

- a. van fer una valoració inicial de les activitats que ja feien, van fer propostes de millora.
- b. van passar un qüestionari a les famílies per conèixer si havien notat canvi, valoracions sobre el traspàs que hi havia hagut a casa i s'hi havia notat millora amb les actituds i la gestió ambiental dels seus fills i filles.
- c. aquest curs segueixen fent revaloracions , fan valoracions segons van evolucionant i un cop tinguin el projecte final, faran la valoració final

La mestra destaca :

- a. que van recollir les activitats que s'han fet a cada curs i cada any: Valoren si realment els han funcionat, si s'ha de fer modificacions, fer noves activitats
- b. van fer un formulari per recollir les opinions de les famílies i dels alumnes.

Podem sintetitzar, que a la valoració inicial vaser a base de parlar i compartir , la mestra i la coordinadora posen el focus en les activitats que ja feien, és a dir, que van valorar les activitats que ja realitzaven. Durant l'aplicació del projecte van fer valoracions, propostes... . A final de curs, l'assessora explica que van fer un test estandarditzat per fer una valoració i veure el punt de vista de cada perfil. Tanmateix, expliquen que van passar uns qüestionaris a les famílies. Actualment, continuen fent revaloracions.

5.3 Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23

5.3.1 Quins beneficis s'han observat en: el benestar emocional / rendiment acadèmic/ relacions socials?

- Respecte al tipus de millores que observen en la conducta dels alumnes amb el treball de l'educació emocional

L'assessora destaca:

- a. ha millorat la convivència
- b. la resposta dels alumnes va ser molt positiva, els infants s'implicaven molt en aquest treball i els hi tocava molt i participaven molt.

la gran implicació dels alumnes, com el benefici que tenia als alumnes que ja estaven molt treballats en aquest àmbit, però en els alumnes que no havien sentit mai a parlar d'aquests temes no.

No hi han situacions de tanta tensió de convivència, sinó que sembla que la cosa estigui més tranquil·la.

La coordinadora explica:

De benestar emocional els alumnes, depèn de l'edat són més capaços i d'entendre que senten i això ha repercutit en la millora del clima de l'escola . A nivell de relacions socials és més tranquil. Pot haver hi algun conflicte puntual, però les relacions són més tranquil·les i inevitablement va relacionat al benestar propi i la gestió pròpia de les amb els companys.

De rendiment acadèmic no et sabia dir si hem vist un impacte d'aquest projecte perquè portem poc temps . Però quan algú està bé emocionalment pot aprendre i llavors entenc que si nosaltres lluitem per aquest benestar emocional això repercutirà sí o sí en el rendiment acadèmic.

Les famílies sí que havíem vist canvi, havia sobretot els més petits, en relació amb l'emoció treballada, van notar un canvi d'actitud dels seus fills i filles. Com més grans eren, menys ho van veure perquè no ho van compartir-ho.

La mestra destaca :

que és un treball que és a llarg termini que vam començar el curs passat i que hem de ser realistes. Però sí que és veritat que hem anat detectant petites millores en el benestar emocional dels alumnes : estan més bé emocionalment en les relacions socials que tenen i en la resolució de conflictes que anem fent. [...] a les sessions d'educació emocional els veig molt motivats i els hi agrada

Per tant, totes tres han observat una millora de la convivència han reduït els conflictes. Pel que fa al rendiment acadèmic, justifiquen que porten poc temps per poder valorar si hi ha hagut una millora, que és veure més endavant. I pel que fa al benestar individual, també refereixen que estan més bé emocionalment. A més la coordinadora, indica que les famílies, en relació amb

l'emoció treballada, van notar un canvi d'actitud dels seus fills i com més grans eren, menys ho van veure perquè no van compartir-ho.

5. 3.2 Amb quines dificultats s'han trobat ?

L'assessora indica:

a) que la dificultat amb la que s'ha trobat és el temps, el poc temps que tenen

per fer un nou projecte ha d'haver hi un espai assignat i aquest espai no estava assignat, sinó que el vam robar d'altres coses, la dificultat és quan es fixa una cosa se n'ha de treure un altre, tot lo altre van ser satisfaccions i creixement i acompanyament

La coordinadora assenyala:

la dificultat de treballar amb segons quins mestres ja que alguns creuen menys en l'educació emocional. En principi tampoc gaires problemes o cosetes puntuals.

La mestra destaca:

a. que faltaria més formació

Per saber una miqueta com seria millor enfocar la programació de cada emoció. saber quin seria el millor recurs per treballar aquella emoció. perquè tots anem el temps just.

compartir més els recursos o el que coneix cadascú.

Dades de l'observació:

Una de les dificultats que vaig observar va ser en la següent situació la mestra només aclareix el que és el bullying però no mostra afecte envers la situació viscuda per l'alumne no mostra interès per la situació viscuda per l'alumne

Un alumne aixeca la mà i recorda l'exemple de la seva companya (una situació de violència) i diu que xxx ha dit que es bullying, però ell diu que no, que bullying es insultar. La professora diu que bullying inclou moltes coses tant violència física com verbal, o deixar-la sola. Però avui no parlem del bullying , el bullying es una emoció que potser parlarem més endavant i ens estem sortint una mica del tema

Cadascuna dona una dificultat diferent, l'assessora indica que la dificultat amb la qual s'ha trobat és el temps, la coordinadora indica treballar amb mestres que no creuen en l'educació emocional i la mestra la necessitat de fer més formacions. A la sessió d'educació emocional, va haver-hi una manca de gestió en una situació, amb relació al *bullying*.

6. Discussió dels resultats

En aquest apartat, es fa una lectura i interpretació dels resultats obtinguts en la present investigació amb les dades procedents de la revisió teòrica, a fi de poder respondre als objectius i preguntes d'investigació.

6.1 Concepte del l'educació emocional del centre

6.1.1 Quins conceptes i idees tenen sobre la educació emocional i l'impacte en el rendiment i motivació del alumnat?

Respecte al concepte d'educació emocional observem que igual que afirma Bisquerra (2000) quan diu "l'educació emocional és un procés educatiu, continu i permanent, que pretén potenciar el desenvolupament de les competències emocionals com a element essencial del desenvolupament humà" aquesta idea només apareix en l'assessora, ja que entén l'educació emocional per al desenvolupament de les 5 competències emocionals, al que afegeix que l'educació emocional s'ha de tractar de manera transversal, com qualsevol altre saber. Un dels indicis més elevats de l'analfabetisme emocional és el fracàs escolar, les dificultats d'aprenentatge, estrès davant els estudis (Bisquerra, 2003), la coordinadora expressa que l'educació emocional és la base per poder aprendre. Per a la mestra és una eina per identificar i gestionar les emocions, que són dos microcompetències de la consciència emocional i la regulació emocional respectivament.

Quan els hi vaig preguntar sobre la importància de tractar l'educació emocional a l'escola, la mestra i la coordinadora coincideixen en una paraula, em van dir que és bàsic que es treballi a les escoles. Així mateix, ho explicita Bisquerra (2017) quan ens diu que el treball i el desenvolupament de l'educació emocional a les escoles és necessari, és un saber més dins el currículum. Aquesta última idea apareix en l'assessora quan diu que ha d'estructurar-se com qualsevol altre saber del currículum. Observem que quan Bisquerra i Pérez (2012a) ens diuen que "l'educació formal, fins ara, no ha previst la necessitat ni la importància de l'educació emocional. Però ha arribat el moment de prendre'n consciència" (p. 2), també ho expressa la coordinadora "feia molts anys que potser anava a escoltar la part més acadèmica i tota la part emocional i de benestar no es tenia en compte". Veiem doncs que tenen clar la importància de tractar l'educació emocional a les escoles. Seguint en la mateixa línia, l'assessora va expressar que és una necessitat fonamental de les persones, conèixer com és el nostre funcionament emocionalment per salut mental, Diekstra en el programa *Redes* (2013) va expressar "un nen que coneix les emocions és un nen que funciona millor". Així doncs, amb relació a la idea que expressa l'assessora entenem que és important conèixer les emocions, ja que probablement la salut mental de l'individu serà òptima. Una altra idea a tenir en compte és quan Bisquerra (2005) ens parla "l'Educación debe preparar para la vida, debe responder a las necesidades sociales, si requiere preparar para la vida, debe atender aspectos emocionales." Aquesta idea apareix en l'assessora quan diu que l'educació emocional és per a tota la vida, ja ens està dient que l'educació emocional ha de formar part de l'educació. A més estem parlant d'educació, i com bé

explica Bisquerra a l'entrevista Tiching (2017) "l'objectiu és formar persones perquè puguin viure i conviure en un món caracteritzat per la diversitat on el conflicte serà inevitable i és important preparar-nos per la convivència i la construcció del benestar." Seguint en la mateixa línia, l'assessora ens diu "Perquè quan més salut mental i quan més coneixement i com més recursos personals tinc, la convivència també millora i les escoles".

Pel que fa als beneficis de treballar l'educació emocional, l'assessora i la mestra refereixen que millora la convivència /clima a l'aula, aquesta idea apareix al llarg del marc teòric, diversos autors com Bisquerra i Pérez (2012b) refereixen que afavoreix les relacions socials i interpersonals, facilita la resolució positiva de conflictes. La coordinadora i mestra expressen poder identificar que senten. Per últim, la coordinadora afegeix una altra microcompetència com a benefici, posar nom a allò que senten i la mestra assenyala la gestió de les emocions. Com diu Viladot (2009) identificar les emocions, expressar i regular-les, comprendre als altres, a tenir cura de la nostra ment i cos ... Són aspectes necessaris per gaudir d'una vida equilibrada i és bàsic pel desenvolupament integral de les persones.

Quan el treball d'educació emocional a nivell escola, les tres membres de la comunitat educativa expliquen que no només s'ha de treballar amb els infants sinó que l'educació emocional s'ha de treballar amb la família, docents, no docents etc, l'assessora ho anomena 360 graus. Tanmateix, assenyala que ha de ser transversal i vertical:

- a. Transversal. S'ha de potenciar la integració curricular a altres matèries i a ser possible orientar-se a la transversalitat" (Bisquerra i García 2018, p.23).
- c. Vertical des de que entren a l'escola fins que se'n van del sistema educatiu. Bisquerra (2009, 2011, 2016) expressa que l'educació emocional adopta un enfocament de cicle vital, per la qual cosa cal que formi part del currículum acadèmic al llarg de totes les etapes educatives, des de l'educació infantil fins a l'edat adulta i s'estengui a la formació permanent durant tota la vida.

Al llarg del marc teòric s'ha posat èmfasis en el treball conjunt amb les famílies . La mestra i coordinadora refereixen a un treball conjunt amb la família, que s'ha d'anar cap a la mateixa línia. Observem que de Andrés (2015) recalca que en els programes s'ha de tenir en compte els agents implicats i la seva interacció, i que es necessari la interacció del professorat, amb el tutor i amb els pares, i la del tutor amb els pares. Ha de ser una tasca compartida per tots els membres de la comunitat i s'hi inclou la família. La coordinadora afegeix que la família és el primer model de gestió emocional dels alumnes. Aquesta idea apareix quan Bisquerra et al. (2012) diu que els pares han de desenvolupar habilitats emocionals, ja que són un model pels seus fills.

En últim lloc, quan es pregunta en com les emocions influeixen en la motivació i rendiment, les tres entrevistades defensen la mateixa idea: sense benestar emocional no hi ha aprenentatge o com diu l'assessora no tindrà la mateixa qualitat. Tal com explica Amaya (2012), adquirir competències englobades dins del component emocional es mostra fonamental per a l'aprenentatge significatiu. Bisquerra i Pérez (2012b) també defensen que adquirir competències

emocionals contribueix a millorar el rendiment acadèmic. Per acabar, a l'observació, vaig poder veure com treballar l'educació emocional motiva als alumnes, ja que deixa de ser un aprenentatge tradicional, i com diu la coordinadora "s'ha de treure una mica el pes de l'aprenentatge tradicional".

6.2. Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre

6.2.1 Quines necessitats van identificar ? Quines fases van dur a terme pel desenvolupament de l'educació emocional? Quin és l'objectiu?

Ara bé, per què van iniciar el projecte? Doncs va ser arran del procés de millora, el centre prèviament ja havia identificat una sèrie de conflictes de convivència i hi havia una manca de gestió emocional. A més a més, l'assessora afegeix que aquesta necessitat no va venir només del claustre sinó de les famílies delegades. Per tant, gràcies a les reunions amb les famílies delegades on assisteix la directora del centre, van acabant afirmant i confirmant als assessors que la necessitat principal era l'educació socioemocional. I molt important quan l'assessora es refereix a la paraula prevenció, quan indica "si s'ha fet una prevenció, aquests conflictes no són i no seran tan extensos ni tan intensos a nivell qualitatiu". Bisquerra i Garcia (2018) destaquen la importància de l'educació emocional en la prevenció i el desenvolupament integral de la persona. L'educació emocional s'hauria de promoure i exercir des de la prevenció.

Com hem vist en el marc teòric, per tal de dur a terme un projecte i que sigui eficaç s'han de seguir unes fases, així ho expliquen Bisquerra i García (2018). La primera fase que recomanen Bisquerra i Garcia (2018) és l'anàlisi de context, abans d'intervenir. En aquest cas no s'ha realitzat, perquè ja prèviament s'havia fet, és a dir, la psicopedagoga explica que treballa a l'escola des de fa uns anys i que aquesta anàlisi ja s'havia fet. Van ser els serveis educatius qui va comunicar al centre que els hi farien aquest assessorament, així ho expliquen la coordinadora i l'assessora. La segona fase també l'expliquen l'assessora i la coordinadora, la identificació de necessitats. Tant l'assessora, coordinadora i la mestra posen èmfasi en la formació de l'equip impulsor per poder treballar en el projecte, i és que Bisquerra i Garcia (2018) expliquen que per executar un projecte s'ha de tenir en compte una sèrie de criteris i algun d'ells considero que el centre els ha tingut en compte:

- Comptar amb agents implicats i fer coordinacions (professorat, famílies, altres agents possibles): com s'ha dit anteriorment van formar un equip impulsor: docents, equip directius, psicopedagogs del servei educatiu i un membre del CRP. Les famílies com hem vist van ser les que van fer també la demanda de l'educació socioemocional. A partir d'aquest equip es reunien per poder desenvolupar el projecte.
- Seleccionar unes estratègies d'intervenció: des d'un inici es va implicar el professorat i el treball s'enfoca en una perspectiva interdisciplinària.

Amb l'equip impulsor van establir els objectius relacionats amb les competències emocionals, ja que com explica Bisquerra i Garcia (2018) l'objectiu principal de l'educació emocional és el desenvolupament de les competències. Un dels criteris que assenyala Bisquerra (2009) a tenir presents per la selecció de continguts és l'adequació al nivell educatiu de l'alumnat, aquesta idea apareix quan la coordinadora refereix als continguts i activitats quan diu: " valorar el nivell a cada cicle si els aniria bé depèn de les emocions. Faltava definir les emocions perquè a vegades ens repetia molt amb la felicitat, no les bàsiques, la tristesa, la por... Estàvem una mica curts, hi ha molt més vocabulari emocional que no aquestes paraules que ja potser les saben". Eren conscients que no havien de centrar-se només en les emocions bàsiques i que havien de tenir en compte el nivell educatiu. Llavors, van començar a fer una planificació vertical, que és la quarta fase que indiquen Bisquerra i Garcia (2018). Un aspecte important és la temporalització, com Bisquerra i García (2018) expliquen que el desenvolupament de les competències emocionals necessita una pràctica i requereixen uns temps i espais assignats. En aquest centre disposen d'un espai assignat, concretament d'una hora o hora i mitja, depèn el nivell per treballar aquest contingut més específic, però ho treballen de manera transversal i sempre que sigui necessari.

Van posar en marxa les propostes i les activitats i anaven realitzant valoracions. A més, la mestra i la coordinadora expliquen que també van fer participar en els mestres que no formaven part de l'equip impulsor, de manera que havien de fer propostes d'activitats. Aspecte molt significatiu, ja que també feien partícips aquells docents que no formaven part de l'equip impulsor. La mestra afegeix que van fer una nova proposta pel curs 22-23: iniciar la formació de les pràctiques restauratives. Per últim, la coordinadora expressa que aquest curs segueixen el mateix plantejament, però sense l'assessorament i han creat una nova comissió.

L'objectiu del projecte es implementar l'educació socioemocional, però les entrevistades van indicar dos específics:

- La millora del benestar emocional ampliant el vocabulari emocional
- La cohesió grupal i millora del clima a l'escola incloent els conflictes de convivència

A la sessió d'emocions van seguir un dels objectius que expliquen les entrevistades: ampliar el vocabulari emocional, concretament van treballar l'emoció de l'egoisme. Aquests objectius estan relacionats amb alguns dels objectius de l'educació emocional que assenyala Bisquerra (2009): adquirir un millor coneixement de les pròpies emocions, identificar les emocions dels altres, denominar les emocions correctament i la prevenció de la violència.

Finalment, el projecte està inclòs en el Pla General Anual, en el Projecte Educatiu i en el Projecte de Direcció, Bisquerra i Pérez (2012a) indiquen que cal incloure l'educació emocional: en el Projecte educatiu del centre, Projecte curricular del centre i Pla d'acció tutorial.

6.2.2 Quina dimensió d'educació emocional es treballen?

Com hem vist, un dels objectius és ampliar el vocabulari emocional. Per tant, en la dimensió emocional que primerament s'estan centrant és la consciència emocional, i així ho indiquen la

coordinadora i assessora. La consciència emocional és la primera competència emocional que descriuen el GROU. Bisquerra i Garcia (2018) justifiquen que és el primer pas per poder desenvolupar les altres competències i és necessari per relacionar-nos, controlar el nostre comportament i solucionar els nostres problemes. La mestra posa el focus en una microcompetència de la consciència emocional: l'autoconeixement. Tanmateix, assenyala l'autoregulació, aquesta estaria dins de la competència regulació emocional. Per últim, la coordinadora fa esment que han iniciat les pràctiques restauratives: temps de cercle. Aquesta dinàmica està focalitzada als conflictes que puguin haver-hi el centre, que com hem vist una de les necessitats eren els conflictes de convivència. Per tant, amb les pràctiques restauratives es pretén reforçar el grup, millorar el clima a l'aula a través de l'aprenentatge participatiu i la presa de decisions. Aquesta dinàmica està lligada amb una segona competència emocional: les competències socials, però no van posar-li nom. Bisquerra i Garcia (2018) la defineixen a la capacitat per mantenir bones relacions amb altres persones, que implica habilitats socials bàsiques com: Comunicació receptiva i expressiva, comportament de cooperació i la capacitat per gestionar situacions emocionals i de conflictes.

6.2.3 Quins professionals de la comunitat educativa estan implicats?

Carpena (2001) assenyala diferents aspectes importants que haurien de tenir els programes i un d'ells és el suport i la implicació de tota la comunitat educativa (professors, alumnes i familiars). En aquest cas, van fer referència a l'equip impulsor i la comissió del projecte d'aquest curs. La mestra va fer esment a la família, als alumnes i els docents. Per tant, la coordinadora i l'assessora van posar el focus als agents que participen en el desenvolupament del projecte (propostes, valoracions..) i la mestra a l'execució del projecte.

Pel que fa a la família, esmenten que fan traspàs a les famílies del treball que fan. Tal com explica Carpena (2001) que cal informar del treball sobre socialització i educació emocional, demanar cooperació i motivar a integrar estratègies i valors dins la família. A més, l'assessora dona importància a les famílies siguin coneixedores i formin part de les activitats i que puguin donar la seva opinió a través d'enquestes de satisfacció. Així doncs, el centre ha de fer partícips a les famílies, per tal que siguin coneixedores del que treballen els seus fills i perquè sàpiguen com treballar-hi perquè la integrin en el seu rol educatiu (Bisquerra i Pérez, 2012a), ja que malgrat que les famílies estiguin informades, no participen activament en el projecte. La mestra i coordinadora assenyalen que en un futur tenen pensat que les famílies participin més. És molt necessari fer partícips als pares i mares, perquè com indiquen Sánchez- Núñez i Latorre (2012) la família és la primera escola per l'alfabetització emocional. Per tant, seria interessant orientar-los en termes d'educació emocional, treballant de manera preventiva, evitant les conseqüències que es deriven de la falta de control emocional com per exemple el consum de drogues, la violència, l'ansietat i la depressió (Bisquerra, 2000).

Quant a la consciència de l'educació emocional, indiquen que hi ha tota classe de famílies, encara que la mestra afirma que si són conscients perquè estan informades del treball que fan.

En relació amb la formació, l'assessora i coordinadora expliquen que hi ha mestres que tenen més formació que d'altres. Tanmateix, un dels elements prioritaris per a l'eficàcia dels programes d'educació emocional és la formació del professorat (Bisquerra i García, 2018). L'any passat van fer una xerrada de sensibilització per tot el claustre amb una membre del GROU. La mestra i coordinadora expliquen que actualment s'estan formant en les pràctiques restauratives.

Respecte al paper del docent, recalquen que el docent ha de ser el model. El professorat ha de poder acompanyar i ajudar al desenvolupament integral dels alumnes (Bisquerra, 2009). Bisquerra i García (2018) expliquen que el desenvolupament emocional i social són aspectes essencials i per aconseguir-ho és necessari que els docents desenvolupin les seves competències emocionals, aquesta idea apareix quan l'assessora assenyala que el docent ha de tenir competències emocionals.

A l'observació el paper del docent va ser un dinamitzador. Donava molta importància en com es sentien els alumnes, els hi feia raonar. Malgrat que quan sortien altres emocions no es volia desviar i no li donava tanta importància a l'emoció que sorgia i tornava a l'emoció principal que treballaven.

6.2.4 Que característiques tenen les activitats que es realitzen?

Pel que fa a la metodologia de l'educació emocional és característica per ser pràctica, dinàmica i participativa (dinàmica de grups, autoreflexió, raó dialògica, jocs, relaxació, mindfulness, etc.), aquesta idea apareix quan la coordinadora expressa que les activitats són diverses, parteixen d'algun material de suport (llibres, curtmetratges, contes...). A la sessió d'educació emocional va ser una activitat dinàmica, participativa i reflexiva. Van treballar a partir d'un curtmetratge. Treballaven tant de manera individual i grupal. Podem dir que compleixen els criteris que esmenta Bisquerra (2009) que s'ha de tenir en compte per a la selecció de continguts:

- aplicables a tot grup-classe, la coordinadora recalca que fan modificacions quan a les activitats segons el grup-classe
- afavorir processos de reflexió sobre les pròpies emocions i les emocions dels altres
- Han de focalitzar-se al desenvolupament de competències emocionals.

Finalment, segons Álvarez i Bisquerra (2012) els programes d'educació emocional són "un conjunt d'activitats planificades, intencionades i sistemàtiques, amb uns temps i espais assignats i amb una realització de qualitat" (p.274), en aquest projecte tenen assignat un espai fix i són activitats que han planificat i que fan valoracions per observar l'impacte que té.

6.2.5 Com es realitza l'avaluació del programa?

L'avaluació és un procés necessari i que ha d'estar present en un projecte. Hi ha tres moments idonis per dur a terme l'avaluació d'un programa educatiu (Pérez, 1992, 2006), en el cas del centre, van fer una avaluació inicial de les activitats que ja realitzaven. Una avaluació del progrés

a base de parlar i compartir de l'impacte que estava tenint, per exemple com detalla l'assessora a l'entrevista "com està anant?, com us sentiu?, que està faltant? Què ens estem deixant també, eh?" A final del curs 21-22 van avaluar els assoliments aconseguits (avaluació final), la valoració general va ser molt bona perquè la resposta dels alumnes era molt positiva. També expliquen que van passar uns qüestionaris a les famílies. L'assessora explica que van fer un test estandarditzat per fer una valoració i veure el punt de vista de cada perfil.

6.3. Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23

6.3.1 Quins beneficis s'han observat en: el benestar emocional / rendiment acadèmic/ relacions socials?

Tal com expliquen Bisquerra i Pérez (2012b) , adquirir competències emocionals afavoreix les relacions socials i interpersonals, facilita la resolució positiva de conflictes, contribueix a millorar el rendiment acadèmic... i així ho han pogut observar en el centre educatiu: una millora de la convivència han reduït els conflictes, benestar emocional individual. Pel que fa al rendiment acadèmic, justifiquen que porten poc temps per poder valorar si hi ha hagut una millora, que és veure més endavant. Observem doncs com l'educació emocional contribueix al desenvolupament integral de les persones.

6.3.2 Amb quines dificultats s'han trobat ?

Pel que fa a les dificultats, podem veure que segons el rol de cadascuna en el projecte han identificat una dificultat diferent. Respecte, l'assessora indica el poc temps que tenen, que van haver de prioritzar. La coordinadora assenyala treballar amb mestres que no creuen tant en l'educació emocional, al llarg del marc teòric hem vist que el paper docent és clau i s'ha de sensibilitzar el professorat sobre la necessitat i importància de desenvolupar-se emocionalment per responsabilitat personal, professional i social tal com assenyala García (2017). Bisquerra i García (2018) expressen que un dels requisits per l'inici d'un programa d'educació emocional i per a la seva eficàcia és la formació dels agents del programa i la mestra esmenta com a dificultat la necessitat de fer més formacions.

Per últim, a la sessió d'educació emocional, va haver-hi una manca de gestió en una situació, amb relació al *bullying*. Va deixar de banda aquest aspecte “ La professora diu que *bullying* inclou moltes coses tant violència física com verbal. Però avui no parlem del *bullying* , el *bullying* és una emoció que potser parlarem més endavant i ens estem sortint una mica del tema”. Primer de tot *bullying* no és una emoció , és un acte de maltractament. En segon lloc, quan l'alumne va expressar quan l'alumne va expressar la situació de *bullying* que va viure, la mestra no va mostrar preocupació ni afecte. Aquesta situació, és un exemple de la importància de les formacions. Carpena (2015) explica que els professionals educatius han d'ajudar als alumnes a trobar estratègies de regulació de les emocions negatives i no reprimir.-les o negar-les.

7. Conclusions

En aquest apartat es presenten les conclusions de la recerca. En primer lloc, es respon als tres objectius formulats :

1. Conèixer la concepció de l'educació emocional del centre.
2. Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre
3. Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 21-22 i 22-23.

Segonament, s'exposaran les principals limitacions que ens hem trobat al llarg de l'estudi. Per últim, la relació entre aquest estudi i la meua futura professió com a psicòloga.

Abans de veure les principals conclusions, dir que considero que l'estudi de cas m'ha permès assolir els objectius, ja que he pogut conèixer la concepció que tenen de l'educació emocional, el desenvolupament del projecte, els beneficis que té pels alumnes treballar l'educació emocional, i de quina manera treballen l'educació emocional a l'aula. Així doncs, les conclusions principals respecte als objectius plantejats podem afirmar que:

- Pel que fa la concepció de l'educació emocional, encara que a l'assessora identifica les 5 competències del GROU, sembla que al centre educatiu no són conscients de totes les competències emocionals. Malgrat això, són conscients de que l'educació emocional és un treball necessari. D'altra banda, Defensen que sense benestar emocional no hi ha aprenentatge.
- Conscients del treball conjunt de tota la comunitat educativa que inclou a les famílies, és una tasca compartida.
- L'educació emocional ha de ser vertical, transversal i 360 graus.
- S'ha elaborat un projecte d'educació emocional seguint les fases recomanades, partint de la necessitat que identifica el centre: conflictes de convivència i manca de gestió emocional.
- Els objectius es basen en el desenvolupament de la primera competència emocional, que com hem vist es el primer pas per desenvolupar les altres. I així ha sigut, ja que el curs 21-22 van començant ampliant el vocabulari emocional i aquest any han iniciat les practiques restauratives enfocada a la millora de la convivència, resolució de conflictes (competències socials).
- Pel que fa a la selecció de continguts tenen en compte el nivell educatiu, el grup classe fent canvis quan es requereix.
- Tenen un espai fix i assignat per treballar aquest projecte, encara que ho treballen de manera transversal
- Pel que fa a la metodologia de l'educació emocional es característica per ser pràctica, dinàmica i participativa, partint de material de suport.

- Les famílies són coneixedores d'aquest projecte però no participen activament. El centre n'és conscient de la importància de treballar conjuntament i en un futur tenen pensat fer-les més participis.
- La formació és un requisit important, al curs 21-22 no van fer cap formació només una xerrada de sensibilització amb una membre del GROU. Aquest curs estan duent a terme la formació de les practiques restauratives : és tan important la formació personal del docent com la formació per donar eines als alumnes. El docent ha de ser un model i un referent.
- El centre ha observat petites millores en el benestar emocional personal, poder posar nom a les emocions. Ha millorat el clima a l'aula, i s'han reduït els conflictes de convivència. Per tant, hi hagut millora en el benestar social.

Pel que fa a les limitacions, considero que el treball s'hauria vist més enriquit si s'hagués tingut en compte la veu de les famílies, però no es va preveure en un principi i per falta de temps no es va poder elaborar. Les famílies tenen un paper molt important a l'escola i en relació amb els seus fills, ja que són el primer model emocional. I com hem vist al marc teòric és molt rellevant tenir-les present, pel fet que l'educació emocional és una responsabilitat educativa compartida.

Un altra limitació és el fet de no haver fet més observacions, per tal de veure a diferents mestres duent a terme la sessió d'educació emocional o poder haver estat present quan fan temps de cercle i veure el paper del docent. I per exemple encara haver fet una observació en una de les sessions del projecte no és suficient per conèixer si realment es du a terme dins l'aula de manera transversal.

D'altra banda, no haver disposat de documents oficials per poder realitzar una investigació més completa. Hauria sigut adient tenir-los, però com s'ha dit és un projecte que encara està en procés de definició.

Per acabar, més enllà dels continguts teòrics, fer un treball d'investigació és tota una experiència, ja que no només aprens a nivell teòric sinó que també pràctics: aprendre a gestionar situacions, posar-te a la pell d'un investigador, fer front a situacions inesperades...

D'altra banda, he pogut conèixer de més a prop com es desenvolupa un projecte d'educació emocional, un aspecte que en l'àmbit professional voldré treballar i formar-me. Considero que s'ha de tenir present l'educació emocional sigui en àmbit social, educatiu o clínic. Però crec, que fa falta formació per poder-la tractar de manera adequada. Els mestres no tenen una tasca gens fàcil, ja que tenen molta responsabilitat, i per això crec que els assessors poden ajudar i col·laborar als mestres.

I com expressa Bisquerra (2005) l'educació t'ha de preparar per a la vida, per tant, l'educació emocional ha d'estar present a les escoles. S'ha vist l'eficàcia de treballar a l'educació emocional a les escoles, tant en el present estudi com en altres programes: habilitats socials, salut mental, resolució de conflictes, millora el rendiment acadèmic i millora la convivència.

8. Bibliografía

- Álvarez, M. (Coord.). (2001). *Diseño y evaluación de programas de educación emocional*. Praxis.
- Álvarez, M., i Bisquerra, R. (2012). *Orientación educativa: modelos, áreas, estrategias y recursos*. Wolters Kluwer Educación.
- Álvarez, L., i Martínez, R.A. (2017). Review on School and Family Partnership, Shared Responsibility as Quality Indicator. En J.L González, A. Bernardo, J.C Núñez, and Rodríguez, C. (Eds.), *Factors Affecting Academic Performance* (pp. 121-140). Nova Science Publisher
- Amaya, A. (2012). Simulación clínica y aprendizaje emocional. *Revista Colombiana de Psiquiatría*, 41,4451. Recuperatde http://www.scielo.org.co/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0034-74502012000500006&lng=en&tlng=es
- Aprendemos Juntos 2030. (2021, 30 agost). *¿Qué puede hacer la educación para prevenir la violencia?* Rafael Bisquerra, educador [Vídeo]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=NNzp0Yf_-k
- Bach, E. (2002). Educar les emocions dels professionals de l'educació. *Revista Catalana de Pedagogia*, (1), 123–136. Recuperat de: <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000003/00000047.pdf>
- Bach, E., i Darder, P. (2010). *Sedueix-te per seduir. Viure i educar les emocions*. Edicions 62.
- Bisquerra, R. (2000). *Educación emocional y bienestar* ([2a ed., rev. i act.]). Praxis.
- Bisquerra, R. (2003). Educación emocional y competencias básicas para la vida. *Revista de Investigación Educativa*, 21(1), 7-43. Recuperat de <https://revistas.um.es/rie/article/view/99071>
- Bisquerra, R. (2005). La educación emocional en la formación del profesorado. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, (19) 3, 95-114. Recuperat de <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=27411927006>
- Bisquerra, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Editorial Síntesis.
- Bisquerra, R. (Coord.). (2011). *Educación Emocional. Propuestas para educadores y familias*. Desclée de Brouwer
- Bisquerra, R. (2016). *10 ideas clave Educación Emocional*. Graó
- Bisquerra, R., i García, E. (2018). La educación emocional requiere formación del profesorado. *Revista del Consejo Escolar del Distrito*, 5 (8), 13-28. Dialnet. Recuperat de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6785338>

- Bisquerra, R., i Pérez, N. (2007). Las competencias emocionales. *Educación XXI*, 10, 61-82.
Recuperat de <http://www.ub.edu/grop/wp-content/uploads/2014/03/Las-competencias-emocionales.pdf>
- Bisquerra, R., i Pérez, N. (2012a). Importància i necessitat de l'educació emocional a la infància i l'adolescència *Butlletí d'Inf@ncia*,,. 55, 1-7. <http://hdl.handle.net/2445/111322>
- Bisquerra, R. i Pérez, N. (2012b). Educación emocional: Estrategias para su puesta en práctica. *Avances en Supervisión educativa*, 16, 1-11. <https://doi.org/10.23824/ase.v0i16.502>
- Bisquerra, R., Pérez, J.C., i García, E. (2015). *Inteligencia emocional en educación*. Síntesis
- Bisquerra, R., Punset, E., Mora, F., García, E., López-Cassà, E., Pérez-González, J.C., Lantieri, L., Nambiar, M., Aguilera, P., Segovia, N., Planells, O. (2012). *¿Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y adolescencia*. Hospital Sant Joan de Déu. Editorial Faros
http://diversidad.murciaeduca.es/orientamur/gestion/documentos/2232.1-faros_6_cast.pdf
- Cáceres, J. (2015). La escuela de padres y madres como escuela de emociones. Un impulso hacia la colaboración en beneficio de la calidad educativa. *Investigar con y para la sociedad*, 2, 637-645. Dialnet
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5188558>
- Cano, M.A. (2015). La formación parental en las escuelas de padre y madres: proyección en el desarrollo personal de sus participantes. *Investigar con y para la sociedad*, 2, 679-688. Recuperat de https://www.researchgate.net/profile/Maria-Dolores-Suanes/publication/309674237_El_profesor_de_hoy_y_del_manana_cuestion_de_competencias/links/581caefc08aea429b291ef0b/El-profesor-de-hoy-y-del-manana-cuestion-de-competencias.pdf#page=93
- Carpena. (2001). *Educació socioemocional a primària : materials pràctics i de reflexió*. Eumo, Universitat de Vic.
- Carpena, A. (2013). Crecimiento emocional en el aula. Dins P. Darder (Coord.). *Aprender y educar con bienestar y empatía. La formación emocional del profesorado* (pp. 69-101) Ediciones Octaedro.
- Carpena, A. (2015). *L'educació de l'empatia és possible. Intel·ligència emocional per a un món millor*. Eumo Editorial.
- Coll, C. (2018). *Pauta per a l'observació i l'anàlisi dels processos instruccionals: una proposta integradora*. UOC. <http://hdl.handle.net/10609/145837>
- De Andrés, C. (2015). La educación emocional en edades tempranas y el interés de su aplicación en la escuela. Programas de educación emocional, nuevo reto en la formación de los

- profesores. *Tendencias Pedagógicas*, 10, 107–124. Recuperat de <https://revistas.uam.es/tendenciaspedagogicas/article/view/1856>
- Del Pozo, L. (Anfitrió). (2022, octubre). *Educación emocional en el aula, con Rafael Bisquerra* (N° 14) [Podcast]. *En tekmanTalks*. Spotify. Recuperat de <https://open.spotify.com/episode/3SleVEC57lnz78UvdfVT6L>
- EDUCACIÓN 3.0. (2017, 31 octubre). *Rafael Bisquerra: «Las emociones no son ni buenas ni malas»*. [Vídeo] YouTube. . <https://www.youtube.com/watch?v=Rn1RZLkxaHA>
- Fernández, E. (2015). *Disfrutar de las emociones positivas*. Editorial Grupo 5.
- García, E. (2017). *Formación del profesorado en educación emocional: Diseño, aplicación y evaluación* (Tesis doctoral) Universitat de Barcelona. <http://hdl.handle.net/2445/117225>
- Gardner, H. (1995). *Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica*. Paidós.
- Goleman, D. (1995). *Inteligencia emocional*. Kairós.
- Guevara, R.M., Moral-García, J.E., Urchaga, J.D. i López-García, S. (2021). Relevant Factors in Adolescent Well-Being: Family and Parental Relationships. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(14),1 -10. . <https://doi.org/10.3390/ijerph18147666>
- Guevara, R.M., i Urchaga, J.D. (2018). Satisfacción vital y relaciones familiares y con iguales en la adolescencia. *Cauriensia*, XII, 243-258. <http://hdl.handle.net/10662/8542>
- Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. Oxford University Press.
- Márquez, M.C i Gaeta, M.L. (2018). Competencias emocionales y toma de decisiones responsable en preadolescentes con el apoyo de docentes, padres y madres de familia: Un estudio comparativo en estudiantes de 4º a 6º año de educación primaria en España. *Revista Electrónica Educare*, 22(1), 176-200. <https://doi.org/10.15359/ree.22-1.9>
- Martínez, P. (2006). El método de estudio de caso: estrategia metodológica de la investigación científica. *Pensamiento y gestión* (20), 165-193. Recuperat de <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=64602005>
- Mora, F. (2012). ¿Qué son las emociones? Dins R. Bisquerra (coord.) *¿Cómo educar las emociones? La inteligencia emocional en la infancia y la adolescencia* (pp. 14-23 Hospital San Joan de Déu. Recuperat de: https://www.observatoriodelainfancia.es/ficherosoia/documentos/3483_d_Cuaderno_Fa ros_6.pdf

- Peces, E. , Guevara, R. M., Fernández, L. M., i Moral-García, J. E. (2022). La importancia de la educación emocional en la familia: propuesta de trabajo para un programa para padres y madres con hijos e hijas en edad adolescente. *Magister*, 34(1), 33–44. <https://doi.org/10.17811/msg.34.1.2022.33-44>
- Pérez, M. L., Carretero, M. R., i Juando, J. (2004). Proyecto de integración de la educación emocional en las programaciones escolares. En *La práctica psicopedagógica en la educación formal* (pp. 313–333). Editorial UOC.
- Pérez, R. (1992). Evaluación de Programas de Orientación. *Actas del V Seminario Iberoamericano de Orientación Escolar y Profesional*. Tenerife.
- Pérez, R. (2006). *Evaluación de programas educativos*. La Muralla.
- Redes. (2013). Redes – *El aprendizaje social y emocional: las habilidades*. [Vídeo]. Rtve.En <http://www.rtve.es/alacarta/videos/redes/redes-aprendizaje-social-20130526-2130-169/1839588>
- Ricoy, M. C. i Feliz Murías, T. (2002). Estrategias de intervención para escuelas de padres y madres. *Educación XX1*, 5 (1), 171-197. <https://doi.org/10.5944/educxx1.5.1.390>
- Sánchez-Núñez, M. i Latorre, J. M. (2012). Inteligencia emocional y clima familiar. *Psicología conductual*, 20 (1), 103-117. Recuperat de https://www.researchgate.net/publication/263656705_Inteligencia_Emocional_y_Clima_Familiar
- Tiching. (2017, 16 maig). #HablamosdeEducación con Rafael Bisquerra [Vídeo]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=610XES6olqE>
- Urbano, A., Álvarez, L., i Iglesias, M.T. (2018). Adaptabilidad y cohesión familiar del alumnado de Educación Secundaria Obligatoria. *Aula Abierta*, 47 (2) 237-244. <https://doi.org/10.17811/rifie.47.2.2018.237-244>
- Viladot, M. A. (2009). *Educar les emocions*. Editorial UOC.

9. Annexos

9.1 Guió entrevistes

ENTREVISTA A ASSESSOR I EQUIP DE PLA DE MILLORA

1. Que entens per Educació Emocional?
2. Creus que és important que es tracti l'Educació Emocional a l'escola? Perquè? Quins beneficis creus que aporta pels alumnes?
3. Perquè hi hagi una Educació Emocional eficaç, consideres que s'ha de tractar a nivell d'escola?
4. Com creus que les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes?
5. En què consisteix i com està organitzat el projecte que actualment esteu portant a terme a l'escola? - S'aplica a tots els cursos i etapes? Per què?
6. Com està inclòs en el Projecte Educatiu de Centre /en el Pla d'Acció Tutorial/PCC?
7. Quines fases heu seguit en el desenvolupament del projecte ? Com?
8. Quin és l'objectiu del projecte?
9. Quines dimensions emocionals es tracten? Activitats q es realitzen segons la dimensió treballada
10. Quan temps fa que es va començar aplicar el projecte a l'escola?
11. Feu un seguiment i valoració del programa? Quin tipus d'avaluació? Com?
12. Qui participa en el projecte?
13. Com creus que s'estan integrant de forma transversal l'educació emocional al centre?
14. Es fa algun treball d'educació emocional amb les famílies i l'escola conjuntament? Quin? Creus que les famílies són conscients de que el treball emocional, és important?
15. El professorat està format en educació emocional? Consideres que el professorat necessita una formació específica en Educació Emocional per poder-la dur a terme? Quins mestres s'encarreguen de treballar l'educació emocional dins el centre?
16. Quin paper creus que té el mestre en l'Educació Emocional dels alumnes.
17. Com definiries el teu rol en aquest programa quines dificultats et trobes?
18. Heu realitzat algun canvi del programa? Si es així, podrireu destacar algun?
19. Quin tipus de millores esteu observant (benestar emocional, rendiment acadèmic i relacions socials) ? Els professors veuen diferències respecte anys anteriors?
20. Quins són els reptes i/o previsions de futur
21. Explica'm breument quina valoració fas del programa

ENTREVISTA A MESTRE

1. Que entens per Educació Emocional?
2. Creus que és important que es tracti l'Educació Emocional a l'escola? Perquè? Quins beneficis creus que aporta pels alumnes?
3. Perquè hi hagi una Educació Emocional eficaç, consideres que s'ha de tractar a nivell d'escola?
4. Com creus que les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes?
5. En què consisteix i com està organitzat el projecte que actualment esteu portant a terme a l'escola? S'aplica a tots els cursos i etapes?
6. Com està inclòs en el Projecte Educatiu de Centre /en el Pla d'Acció Tutorial/PCC?
7. Quines fases heu seguit en el desenvolupament del projecte ? Com?
8. Quin és l'objectiu d'aquest projecte?
9. Quines dimensions emocionals es tracten? Activitats q es realitzen segons la dimensió treballada
10. Quan temps fa que es va començar aplicar el programa a l'escola?
11. Feu un seguiment i valoració del programa? Quin tipus d'avaluació? Com?
12. Qui participa en el projecte?
13. Com creus que s'estan integrant de forma transversal l'educació emocional al centre?
14. Es fa algun treball d'educació emocional amb les famílies i l'escola conjuntament? Quin? Creus que les famílies són conscients de que el treball emocional, és important?
15. Pel que fa a la formació del professorat, n'has fet alguna? Consideres que és important fer?
16. Com definiries el teu rol en aquest programa . Amb quines dificultats t'has trobat
17. En la teva pràctica diària hi ha un espai fix (dins la programació) per dur a terme activitats d'Educació Emocional?
18. Quin tipus de millores observeu en la conducta dels alumnes amb el treball de l'educació emocional? (millores en el benestar / rendiment acadèmic/ relacions socials) Com veus als teus alumnes en les sessions d'EE?
19. Explica'm breument quina valoració fas del programa

9.2 Registre Narratiu

3r de cicle mitjà, Distribució classe:

- 5 grups de 5 taules i un de 3 . poligon (23 alumnes)

El semestre passat van treballar la vergonya

Emoció (durant tot el semestre): Egoisme, que no significa que no treballin altres però aquesta és la principal

9: van entrant els nens a classe, col·loquen les taules i les cadires. Parlen entre ells.

9:10 fan 5/10 minuts de lectura individual . Segueix entrant algun alumne

9:15 : La mestra els hi diu que vagin guardant el llibre sota la taula. Els hi recorda el full que van haver de firmar els pares per tal de que jo pugues venir a fer la observació. Els hi diu als alumnes com em dic, iq he vingut a observar com realitzen la sessió del projecte.

Primer de tot us repartiré un full que parla sobre l'emoció que treballarem aquest semestre que és l'egoisme. El semestre passat vam treballar la vergonya, us en recordeu que vam veure aquell vídeo del xai que era tan tímid, us en recordeu? el que tenim penjat fora de classe . Els alumnes responen que si.

Reparteix el foli de les activitats (posar nom i cognom i data llarga).

Que es per vosaltres l'egoisme? no heu sentit alguna vegada ets un egoista per això i axó. Els nens aixequen la mà i diuen:

- *quan es discuteixen dos persones*
- *explica una situació personal*
- *quan unes persones s'enfaden*
- *quan no li dones algú alguna cosa*
- *quan un té més diners , la professora diu que no va per aquest camí*
- ***quan només penses en tu , la tutora diu que és molt bona definició***

La tutora explica una situació de classe: quan tu saps fer un exercici i el teu company no i no l'ajudes perquè prefereixes fer la teva , no, no t'ajudo perquè prefereixo fer les meves coses. En comptes d'ajudar, compartir amb els altres només penses en tu, t'es igual si els altres necessiten ajuda o no. Aixó seria un exemple d'egoisme.

La mestra diu als alumnes que escriguin al full la definició que més s'ajusta de les que han dit: és una persona que només pensa en ell

9: 25 la tutora li diu a un alumne que llegeixi la pregunta dos: *Alguna vegada algú ha estat egoista amb tu? com t'has sentit? Pensa.* Ja no només és per exemple tema diners com ha dit abans el company xxx, ja que sou petits i encara no teniu diners, sinó en situacions de classe, al pati .. Els hi fa pensar en situacions de l'escola

Per exemple, abans la companya xxx ha explicat que una nena li deixaria una cosa i ella estava molt contenta i alhora de la veritat li va dir que no li deixava. Llavors com et vas sentir? *L'alumna diu que trista*

Algún altre situació on creieu que han estat egoistes amb vosaltres? una alumna diu quan veu pel·lícules amb la seva germana , la professora identifica que això no es egoisme sinó que es bo. Ha de ser una situació en la hagi estat malament perquè no han pensat en tu. Per exemple segur que us ha passat al pati jugant, i voleu jugar amb la pilota però no a futbol. Llavors hi ha algú que diu no no, hem de jugar a futbol com cada setmana , llavors ets sentit malament per que a tu t'agradaria jugar a una altra cosa i ell juga cada setmana a futbol . s'ha de saber compartir

Els alumnes aixequen la mà i comparteixen situacions, la professora pregunta *com et vas sentir?*

- Un alumne explica una situació del pati amb la pilota, que uns companys no els hi deixaven jugar.
- Un dia vam anar a jugar amb els veïns a pimpon i jo anava amb la meva germana i com jo no era molt bona la meva germana se'n va anar amb els veïns i em va deixar sola. Com et vas sentir? Molt trista
- jugant a futbol els meus companys no em deixaven treure (tirar) com et vas sentir? malament, trist
- a segon amb xxx, estàvem jugant a futbol i havia de treure jo i xxx em va dir que trauria ell i llavors me la passaria i no me la va passar. Com et vas sentir? Enfadat
- aixeca la mà una alumne que ja explicat una situació i la professora li diu que ja ha explicat però que no passa res: explica una situació de bullying i violència : un dia unes nenes em van posar aigua bruta i fulles al cabell i em van agafar del braç i em van fer mal i a la meva amiga . La professora diu: Vja, doncs deu nido, però bueno això no es egoisme . Això es violència. Egoisme es pensar més amb tu i si et demanen ajudar no ajudar i no compartir. Aquí estem barrejant gelosia, violència...

Algú més vol compartir una situació?

- un amic no em va deixar el seu patinet, i em va dir que me'l deixaria. Com et vas sentir? decepcionat
- estava mirant una pel·lícula a la tele i la meva germana me la va treure. Com et vas sentir? trist i també una mica enfadada

Un alumne aixeca la mà i recorda l'exemple de la seva companya (la de violència) i diu que xxx ha dit que es bullying, però ell diu que no que bullying es insultar. La professora diu que bullying inclou moltes coses tant violència física com verbal, o deixar-la sola. Però avui no parlem del

bullying , el bullying es una emoció que potser parlarem més endavant i ens estem sortint una mica del tema.

Llavors a tothom li ha quedat clar i ha pensat algun exemple? Ho heu d'escriure en el full i sobretot dir com us va sentir.

Alguns alumnes s'aixequen per mocar-se i beure aigua

9:35 la professora prepara el curt per fer l'activitat : visionen el conte dels **gegant egoista** .
Prepara el vídeo

9:45 Que tal us ha agradat? que hem sabeu dir d'aquest conte?

uns nens jugaven al jardí del gegant i el gegant els espentava i s'enfadava perquè jugaven al seu jardí perquè no el volia compartir. Però quan no estan els nens el gegant tampoc se sent bé, se sent sol, el jardí comença a secar-se, no creixen les flors, moren.... Llavors quan decideix compartir el jardí amb els altres nens , el jardí comença a florir i el gegant se sent més content i més feliç i tb fa feliç als nens.

La mestra pregunta als alumnes ,al principi com era el gegant? Els alumnes responen egoista, perquè no volia compartir el jardí. Però després aprèn a compartir i se sent molt millor. La mestra els hi pregunta com li podriem dir en aquesta paraula de compartir ? GE-NE... els alumnes segueixen i diuen generositat. Molt bé lo contrari a egoisme (tot per tu)

Una alumna aixeca la mà però no per parlar del vídeo sinó per dir que hi ha una goma al terra

Vale nois fem un debat, per exemple per què creus que el gegant no deixa que cap nen no jugui en el seu jardí?

- Perquè no volia compartir el seu jardí.

I era com?

- Egoista.

Val doncs la segona pregunta ja l'hem contestat. La següent pregunta : *com se sent el gegant quan veu que el seu jardí no neix cap flor i esta tot mort?*

- Malament
- preocupat
- infeliç
- enfadat
- trist

Llavors es quan el gegant comença a pensar que potser la seva actitud de tant egoista no es del tot correcte , no? i Quan deixa entrar als nens veu que el jardí torna a florir

Creus que l'egoisme està relacionat amb la generositat? Pot ser que sigui l'emoció inversa?

Alguns alumnes diuen que si, i la mestra diu que ho justifiquin. Els hi ajuda a construir la frase

Ser egoista significa que tot esteu (alumnes) i generós vol dir, per tots i per compartir(alumnes).

Ens ha quedat clar que vol dir ser egoista? I els alumnes responen que si

Llegeix l'exercici 6, xxx. (adjuntar foto) llegir unes frases i en grup crear una frase de l'egoisme

9:50 activitat 6, en grup

10 per fer silenci la professora aixeca la mà i els alumnes també ho han de fer . La tutora demana que llegeixin la frase que han pensat en grup:

- egoisme es una persona que pensa en mi si mateix
- ser egoísta es que et digui que et deixarà una cosa i després no te la deixi
- no facis el que no t'agrada que et facin a tu (frase molt genérica)// no pensis en tu i pensa en els altres
- algunes persones obliden a les altres
- egoista es una persona que no comparteix

Tancament d'activitat les encarregades de recollir recullen els fulls

9.3 Annex 3: Pauta d'observació

DIA /GRUP	28 de febrer, classe 3r de primària 23 alumnes
Objectiu de la sessió?	<i>Professora: Primer de tot us repartiré un full que parla sobre l'emoció que treballarem aquest semestre que és l'egoisme</i> L'objectiu de la sessió és conèixer una nova emoció, en aquest cas, l'egoisme.
Quina competència emocional treballa?	"Primer de tot us repartiré un full que parla sobre l'emoció que treballarem aquest semestre que és l'egoisme. El semestre passat vam treballar la vergonya, us en recordeu que vam veure aquell vídeo del xai que era tan tímid, us en recordeu? el que tenim penjat fora de classe. - Es treballar la consciència emocional , concretament el posar noms a les emocions
Quin contingut d'educació emocional?	Posar noms a les emocions, Vocabulari emocional: egoisme quan els alumnes expliquen una situació, la professora pregunta i com et vas sentir?. Escolta els raonaments dels alumnes i pregunta per com va viure la situació - Identificar tant la pròpia emoció com la dels altres
Descripció de l'activitat	Foli d'activitats: - Pluja d'idees sobre què vol dir ser egoista. - Pensar en alguna situació on hagin estat egoistes amb nosaltres i explicar com ens hem sentit. - Visualització del conte El Gegant Egoista per treballar l'emoció de l'egoisme. - Fer un debat sobre unes preguntes obertes sobre l'egoisme. - Inventar en grup alguna frase que defineix què és l'egoisme.
Instruments /Materials	Reparteix el foli d'activitats la professora prepara el curt per fer l'activitat : visionen el conte dels gegant egoista. - Curt: El gigante egoista - Foli d'activitats
Grup o individual?	- Alumne llegeix l'enunciat: llegir unes frases i en grup crear una frase de l'egoisme.

	<ul style="list-style-type: none"> - que es per vosaltres l'egoisme? no heu sentit alguna vegada si ets un egoista per això i això. - Algun altre situació on creieu que han estat egoistes amb vosaltres? Els alumnes expliquen les seves vivències <p>Fan la sessió d'EE de manera individual(reflexionen i ho comparteix amb el grup -classe) Però també realitzen una pregunta en grup</p>
<p>Paper del docent?</p>	<p>La professora explica una situació de classe: quan tu saps fer un exercici i el teu company no i no t'ajudes perquè prefereixes fer la teva , no t'ajudo perquè prefereixo fer les meves coses. En comptes d'ajudar, compartir amb els altres només penses en tu, t'es igual si els altres necessiten ajuda o no</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posa exemples reals i propers <p>Els hi fa pensar en situacions de l'escola Per exemple, abans la companya ha explicat que una nena li deixaria una cosa i ella estava molt contenta i alhora de la veritat li va dir que no li deixava. Llavors com et vas sentir? TRISITA</p> <p>una alumna diu quan veu pel·lícules amb la seva germana, la professora identifica que això no es egoisme sinó que es bo. Ha de ser una situació en la hagi estat malament perquè no han pensat en tu. Per exemple segur que us ha passat al pati jugant, i voleu jugar amb la pilota però no a futbol. Llavors hi ha algú que diu no no hem de jugar a futbol com cada setmana , llavors ets sent malament per que a tu t'agradaria jugar a una altra cosa i ell juga cada setmana a futbol . s'ha de saber compartir</p> <ul style="list-style-type: none"> - Torna a posar exemples propers als alumnes perquè entenguin el que és l'egoisme. <p>un dia unes nenes em van posar aigua bruta i fulles al cabell i em van agafar del braç i em van fer mal i a la meva amiga . La professora diu: Vja, doncs deu nido, però bueno això no es egoisme . Això es violència. Egoisme es pensar més amb tu i si et demanen ajudar no ajudar i no compartir. Aquí estem barrejant gelosia, violència...</p> <p>Un alumne aixeca la mà i recorda l'exemple de la seva companya (la de violència) i diu que xxx ha dit que es bullying, però ell diu que no que bullying es insultar. La professora diu que bullying inclou moltes coses tant violència física com verbal, o deixar-la sola. Però avui no parlem del bullying , el bullying es una emoció que potser parlarem més endavant i ens estem sortint una mica del tema</p> <ul style="list-style-type: none"> - En aquesta situació, només aclareix el que és el bullying però no mostra afecte envers la situació viscuda per l'alumne no mostra interès per la situació viscuda per l'alumne

	<p><i>La mestra pregunta als alumnes ,al principi com era el gegant? Els alumnes responen egoista, perquè no volia compartir el jardí. Però després aprèn a compartir i se sent molt millor. La mestra els hi pregunta com li podríem dir en aquesta paraula de compartir ? GE-NE... els alumnes segueixen i diuen generositat. Molt bé lo contrari a egoisme (tot per tu)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ajuda als alumnes a fer raonaments del vídeo, entre la mestra i els alumnes acaben definint com era el gegant i l'emoció inversa a l'egoisme
<p>Quin impacte té en els alumnes?</p>	<p>Els alumnes es mostren col·laboradors i participatius en l'activitat.</p> <p>Introdueixen una nova emoció en el seu vocabulari emocional i a la pregunta final donen a conèixer què entenen per egoisme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>egoisme es una persona que pensa en mi si mateix</i> - <i>ser egoista es que et digui que et deixarà una cosa i després no te la deixi</i> - <i>no facis el que no t'agrada que et facin a tu (frase molt genèrica)// no pensis en tu i pensa en els altres</i> - <i>algunes persones obliden a les altres</i> - <i>egoista es una persona que no comparteix</i>

9.4 Annex 4: Transcripció entrevistes

9.4.1 Entrevista a l'assessora

Mira, jo soc psicopedagoga, treballo a un EAP. És un equip d'assessorament psicopedagògic que la nostra funció és precisament el que diu el nom assessorar. La meva feina és itinerant. Vaig de centre en centre, cada dia, estic en un centre diferent i vaig centre en centre, assessorant a direccions, assessorant docents, parlant, parlant amb famílies. També assessorem a les famílies i també intervenim molt puntualment amb alumnes a l'hora de passar proves, de fer observacions. Però no fem una intervenció en cap cas terapèutica amb els alumnes. Valer sobretot les nostres funcions d'assessorament i assessorament. Amb el Decret d'inclusió del 2017. Assessorament amb totes les mesures i suports universals addicionals i intensives. Ahir. Seguiment de casos de necessitats de necessitats educatives especials i també d'altres demandes que es puguin fer en els centres. La meva atenció a centres depèn de la tipologia de centre. Si és un centre de primària públic, normalment hi anem setmanalment. Si és un centre que té un suport intensiu, el que diem el SIEI. També hi anem amb més freqüència. Si és un centre de secundària o un institut, hi anem amb molta menys freqüència. Acostumem a anar hi setmanalment i si és un centre concertat també hi anem amb molt menys freqüència. Els centres concertats del municipi, bàsicament amb grans línies, seria aquesta. La meva tasca és l'equip d'Assessorament Psicopedagògic. A l'EAP tenim una seu i tenim una oficina que està en els municipis on hi és i és un equip interdisciplinari on hi ha psicopedagogs formats per psicòlegs, pedagogs i psicopedagogs, que és el perfil professional que s'ha de tenir. També tenim fisioterapeuta i també tenim treballadors socials. i estem dintre del marc dels serveis educatius, que també hi han al CRP, que és el Centre de Recursos Pedagògics i també hi ha el LIC.

1. Que entens per educació emocional?

Nosaltres seguim tot el marc teòric del GROU. Valors i del grup i es basa en totes les teories del de tot, de tots els teòrics que han anat formulant en base aquí. Sobretot ens basem, doncs, del GROU del Rafael Bisquerra i tots els seus antecedents teòrics. Llavors, per nosaltres l'educació emocional és fonamental, és fonamental i ho basem en els cinc pilars del GROU, que són les cinc competències emocionals del GROU, valors que són sobretot, sobretot, la consciència emocional, l'autonomia emocional, la regulació emocional. L'altre, la quarta, que és la part d'habilitats més social. I l'última és el benestar per la vida diària. Nosaltres ens fonamentem aquí i aquí, doncs es basa que els centres ho puguin anar estructurant. Activitats i els sabers que cada competència engloba. Tots aquests sabers d'acord amb el nou currículum han de formar part de totes les matèries, de totes les matèries o de tots els àmbits que es proposin als que es proposi cada centre d'acord amb el seu projecte educatiu. I a partir d'aquí s'estructura, es programa i s'avalua i s'avalua com qualsevol altre saber d'acord amb el nou currículum.

- **Llavors entens també l'educació emocional com de manera transversal?**

Sí, sí, sí. I així ho estableix el nou currículum, no. Una altra cosa és que ara, per exemple, parlàvem en concret de l'escola, que és on ho vam començar a implementar l'any passat, però ells han fet al marge d'un espai dintre de l'horari lectiu,. Sí que va ser un centre triat i un nom triat per a tot el centre i van haver hi diverses propostes. També ho fan de forma transversal. No podria ser de cap altra manera. S'ha de fer tant des de des de les llengües, des de les llengües. Perquè? Perquè és evident que si parlem d'altres, si parlem de vocabulari, si parlem a nivell semàntic, doncs hi ha molt vocabulari a adquirir. I ja en la qüestió d'educació emocional, com des de la gestió emocional a altres àrees on hi ha molta implicació emocional de les emocions. Jo que sé, les àrees artístiques, musicals, educació física o les matemàtiques davant de la frustració, és que ha d'aparèixer. No hi ha altre remei de forma transversal i així ho estableix el nou decret.

2. Creus que és important que es tracti l'Educació Emocional a l'escola? Perquè? Quins beneficis creus que aporta pels alumnes?

Perquè aquest torna a ser una necessitat fonamental de les persones. Conèixer quin és el nostre funcionament a nivell emocional, saber què m'està passant si sé que quan el tallo sé que m'està passant, sé que s'han trencat aquí uns teixits i que això s'ha de desinfectar i que això s'hi ha de posar una tireta o s'hi ha de posar el que sigui. Jo he de saber també a nivell, a nivell emocional, quin és el meu funcionament. Per què? Per salut mental? Estem parlant de la salut física, però també hem de parlar de la salut mental. Llavors sí, és una manera. I la convivència? Perquè quan més salut mental i quan més coneixement i com més recursos personals tinc, la convivència també millora. I les escoles bàsicament. Bàsicament es va a conivir i aprendre les dues coses. I per conivir també se n'ha d'aprendre. Per tant, tot és aprenentatge dintre del com. I com diuen, l'educació és per la vida. No volem que els infants aprenguin el cicle de l'aigua i com es produeix i quins factors intervenen, no? Doncs també el cicle de la vida també necessita saber quins factors intervenen en tota la nostra vida. Això s'ho emporten de per vida.

3. Perquè hi hagi una Educació Emocional eficaç, consideres que s'ha de tractar a nivell d'escola?

D'acord, Primer el que tu has dit. Ha de ser transversal, és a dir, no és només el que es feia antigament antigament que es treballava només a l'hora de tutoria. Això ja ha desaparegut. Afortunadament, algunes escoles a la majoria d'escoles ja ha desaparegut. Per tant, transversal també ha de ser vertical des de que entren a l'escola fins que se'n van del sistema educatiu, no fins que se'n van a sisè, fins que se'n van del sistema educatiu. I l'altra figura geomètrica, ja que estem parlant aquí de figures. L'altra és 360 graus. Vol dir que no només es treballen els infants, es treballen els docents, es treballa el personal no docent, es treballa amb les famílies 360 graus. Si això no ho parlem, tota la comunitat educativa tampoc funciona, tampoc perquè queda al marge. Per tant, si nosaltres parlem de qualsevol tema, el típic no autoestima, no parlem d'autoestima, no d'autonomia emocional. I l'autoestima l'hem d'afavorir des de tot arreu, des de l'escola, però s'ha d'afavorir des de la família. Però si parlen amb el personal no docent i van a consergeria, també. També treballem aquest aspecte des de totes les habilitats socials.

Exactament igual des de tots els aspectes la convivència, el respecte, tot. Llavors ja vénen tots els valors. No tot ha de ser 360 graus, sinó no té sentit si no hi ha una implicació de tota la comunitat educativa i veiem quin impacte té tot el que estem treballant. Els sabers que estem treballant no només en l'avaluació dintre del centre, sinó l'impacte que està tenint en el marc familiar.

4. Com creus que les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes?

Clar estem parlant de benestar, estem parlant de benestar emocional, sense benestar emocional a l'aprenentatge, clar que hi haurà aprenentatge, però no tindrà la mateixa qualitat. És a dir, nosaltres hem d'afavorir que els infants venen a l'escola quan venen a l'escola, han de tenir benestar emocional, han de sentir-se segurs. I llavors fes totes les tècniques i fes tot, tots els projectes d'innovació. fes, fes treball cooperatiu, fes tot el que vulguis. Però si no hi ha aquesta base de benestar emocional i per tenir benestar emocional, s'ha d'haver treballat molt bé per no haver per iniciativa, no bé, per art de màgia s'ha d'haver treballat i s'ha d'haver. S'ha d'haver treballat des que l'infant posa un peu, abans de posar el primer peu a l'escola. Ja s'ha d'haver anticipat tot el treball que es farà amb ells. Per tant, afavoreix l'aprenentatge, afavoreix la convivència, afavoreix el mateix benestar emocional.

4. Perfecte doncs, passem ja les preguntes respecte al programa. En què consisteix i com està organitzat el projecte que actualment esteu portant a terme a l'escola? - S'aplica a tots els cursos i etapes? Per què?

Mira això del projecte, jo em vaig implicar el curs passat mentre feien l'implantació, jo puc parlar-te de les fases que vam seguir però tal i com està seguint aquest curs jo ja no hi soc e aquest projecte ja que nosaltres tenim el temps que tenim i la meva feina és molt extensa a l'escola. Jo entenc que nosaltres, com a serveis educatius, hem impulsat aquest procés de millora. Hem impulsat això que va ser el curs passat. Per tant, que va ser el curs 21 22. Vam impulsar els serveis educatius. Tots, eh? Tots els perfils dels serveis educatius vam impulsar aquest procés de millora, que era una **necessitat del centre**. D'acord, i nosaltres els vam acompanyar en engegar ho. Un cop nosaltres hem fet el primer pas que és engegar ho ja depèn del centre que es consolidi. Jo puc parlar-te del curs passat.

Si si i tant!

Val, doncs mira, i els comentis del curs passat. El curs passat vam començar. O sigui, abans del curs 21 22, a final del 20-21. A final de curs ja els vam dir Mira, l'any que ve, el curs vinent, que va ser el curs passat. El curs vinent amb els serveis educatius us acompanyarem a fer un procés de millora. Vosaltres centre, ens heu de dir quines necessitats teniu. Això ho vam parlar amb l'equip directiu d'acord als serveis educatius, CRP i EAP. amb l'equip directiu. Vosaltres, quines necessitats heu detectat? El que em van explicar és mira, nosaltres hem tingut diversos conflictes amb, sobretot amb cicle superior, eh? Havíem tingut diversos conflictes de convivència i que això els havia portat un desgast important perquè havíem vist que clar que un conflicte de convivència resoldre i implicar t'hi en resoldre'l. Hi ha molt patiment emocional per part dels infants, per part

dels docents, per part de les famílies i suposa un desgast tan gran que compensa més fer alguna prevenció perquè no apareguin aquests que igualment a veure el conflicte, ja saps, Anna, que és connatural a l'espècie humana. Un conflicte hi ha l'espècie animal, Valer, per tant, conflictes n'apareixeran. Però si s'ha fet una prevenció, aquests conflictes no són tant i no seran extensos ni tan intensos a nivell qualitatiu. Ni n'hi ha tanta quantitat, perquè hi ha moltes coses ja es poden resoldre des d'un altre vessant i a la gestió és diferent si hi ha tot un treball de prevenció dintre d'aquest treball de prevenció. Doncs ells van optar per diverses coses, eh? I una va ser l'educació socioemocional. Això és, per tant, la necessitat del centre. Ja tenim la necessitat, d'acord. Llavors, quan comença el curs, ja demanem en els centres, si us plau, busqueu un equip impulsor. És a dir, no ho farem tot el claustre alhora, perquè llavors es divaga molt i es perd molt el temps. Anem a fer un equip impulsor, un equip impulsor que tingui prou lideratge, que tinguin ells una sensibilitat en aquest tema. I per altra banda, però un lideratge dintre del seu equip. D'acord. I es va optar per agafar una representant. Et parlo en femení perquè eren tot noies, eh? Una representant d'educació infantil o una de cicle inicial o una de cicle mitjà i una de cicle superior, més l'equip directiu. Més les del Servei Educatiu, que eren dos psicopedagogs i un docent del CRP, Vale i un professional del CRP. Totes aquestes persones que et dic Anna vam crear l'equip impulsor. En aquest equip impulsor es tractava de treballar de forma col·laborativa i que els docents que venien de cada un dels cicles poguéssim implementar, doncs les propostes que anessin dient i que les fessin extensives en els seus cicles. I que ens fes el retorn de com havia anat. M'explico. Sí, per tant, i per tant, aquí era molt important. A veure per on començaríem l'educació emocional. És el que em preguntava basant-me que és immens, És immens. Per on comencem? Per on comencem? I aquest és un debat que no podíem dir el Carles i jo, que som els dels serveis educatius que havíem de fer. Perquè si la necessitat no surt del centre. És a dir, si tu no tens una necessitat, no et mou. la necessitat. Ha de ser del centre. No perquè un extern et digui has de fer això, no. I llavors, per tant, ells o conjuntament vam anar parlant a veure quina necessitat teniu. Per on comencem? La necessitat ja la tenim, per on comencem i vam començar. Bé, primer prèviament vam fer una xerrada de sensibilització i si a tot el claustre amb la Júlia Prunés, que és una experta del GROU. Ell que va fer una xerrada de sensibilització una mica per enfocar les coses, eh? Perquè si no, a veure, d'educació emocional n'hi ha moltes i tu pots treballar més. Jo que sé una línia més de l'Anna Carpena. Et diré que també és molt vàlid. O una línia més del GROU o un altre tipus de línies, que n'hi han moltes i per tant, a les bases teòriques és molt important tenir amb quines bases teòriques caminarem. I per tant, la Júlia Prunés va centrar aquestes bases teòriques i una miqueta va sensibilitzar del tema. Un cop vam fer aquesta sensibilització, llavors ja van dir el centre i en aquest equip impulsor que volíem començar per la primera competència, que és la de la consciència emocional pròpia i dels altres per treballar la consciència que encara és massa ampla, encara és bastant ample. Havíem de centrar nos en el vocabulari emocional. El vocabulari emocional clar, no podem agafar el monstre de colors i dir anem. Les cinc emocions bàsiques. Val això? A l-3 vale i a l-4 si m'apures. Però a tercer de primària hi ha el monstre de colors. Ja no toca. Anem avançant, anem avançant i llavors ells van fer una programació vertical. De quines emocions tocarien a cada nivell? Que a més a més es

va més enllà, es va més enllà i a partir d'aquí es van fer propostes d'activitats. Ja sabíem quines emocions tocarien i llavors, a partir d'aquí vam decidir. D'acord, doncs, amb quina emoció ens centrem a cada, a cada nivell o a cada cicle, cada nivell o cada cicle. Va triar una emoció i a partir d'aquí havíem de desenvolupar la aquella. *Doncs, per exemple, una va treballar la valentia, l'altre va treballar l'autoestima, l'altre va treballar el que fos, cadascú el que fos, la ira, l'altre va treballar la frustració, la frustració, la decepció.* Cadascú va treballar la seva emoció i van fer activitats per desenvolupar el coneixement d'aquesta emoció en un mateix i en els altres, i sensibilitzant en aquesta emoció i també en la mesura que podien implicar també a nivell a nivell familiar. Tot aquest treball ens van fer la devolució i llavors anar a l'equip impulsor i ens explicaven com havia anat. Clar com havia anat, doncs va anar bé, superbé. La valoració general va ser súper bé. Per què? Perquè vam veure que la resposta dels alumnes era molt positiva. La resposta dels alumnes era sorprenent, perquè clar, si sempre parles de temes acadèmics i de cop i volta comences a parlar de frustració i aprofundir en la frustració, aprofundir. Es trobaven, doncs, que els infants s'implicaven molt en aquest treball i els hi tocava molt i podíem participar molt. Llavors això en els mestres, en els docents els hi va sorprendre molt i els hi va fer dir en algun comentari, eh? És que l'educació és això? No la frase aquesta no. Què seria si haguéssim de parlar d'un titular? El titular l'Educació és això? Jo diria també és això. Però bé, l'educació és això. Per tant, ja teníem uns mestres molt, molt implicats, uns alumnes amb moltes ganes també de continuar avançant. I ara es tractava de ser impulsors i que ho fessin també altres persones. Finalment, doncs, tot aquest procés es va anar seguint amb altres objectius i amb altres treballs i finalment es va fer la valoració, la valoració. Clar, hi ha veus que que l'objectiu era molt petit. L'objectiu era molt petit perquè només era del vocabulari emocional. Una o dues emocions per curs era molt i molt petit, però preferim un tastet, una empremta petita que voler abarcar molt, no arribar enlloc i tenir la sensació de frustració. És a dir, prefereixo avançar molt a poc a poc. Aquest era l'objectiu que teníem amb el José Ramón. Preferim avançar molt a poc a poc, però el poc que es faci. Que s'assoleix, que es faci ben fet. Per què? Perquè llavors queden ganes i el final de curs a l'avaluació van dir és que volem continuar. Clar. Però llavors els vam avisar, eh? El Carles i jo. Però avançar ho. Sense nosaltres, nosaltres no tenim temps per per continuar amb aquest projecte. I van dir d'acord, preferiríem avançar amb vosaltres perquè ens va molt més bé algú que et va marcant. No externament. Preferiríem avançar amb vosaltres, però però val, eh? O entenem que vosaltres? Doncs les vostres funcions són molt clares i no teniu temps per. Per continuar, doncs amb el projecte. En aquest cas, eh? No ho sé. Tu ho ha explicat una mica ràpid.

Preguntes contestades → Quines fases heu seguit en el desenvolupament del programa ? Com? Quan temps fa que es va començar aplicar el programa a l'escola?

- 5. No , super bé, m'has contestat a una de les preguntes en relació a les fases. LLavors quin és l'objectiu d'aquest projecte?**

Pel que fa al centre, pel que fa al centre, el seu objectiu és implementar l'educació emocional en el centre. Aquest hauria de ser el seu objectiu. I una cosa important és que que quan fa dos cursos, quan es va fer la demanda, diguéssim la necessitat de l'educació emocional, una cosa

que ens va dir la directora, la Mercè, no sé si has parlat amb ella a la Mercè Ruiz, és que hi havia la demanda també de les famílies de l'AFA de si no eren les famílies de l'AFA. Era d'un equip de famílies amb qui parla o de delegades. Això les famílies delegades, és a dir, que no estan a l'AFA forçosament, sinó que cada grup classe té una persona delegada, un pare o una mare que són delegats del seu curs. I la directora, es reuneix amb aquests delegats. Per això, per detectar necessitats, per fer poder fer prevenció abans de que les coses. Doncs doncs, hi haguessin queixes de que les coses no funcionen i poder fer detecció i ja hi havia aquesta demanda. Caldria fer educació emocional en els infants, és a dir, que la, directora, ja tenia aquesta demanda per part de les persones delegades de cada un dels grups. Per tant, encara més necessitat, és a dir, les pròpies intrínseques que què fem per afavorir la convivència i també la demanda de les famílies que també se les ha d'escoltar per treballar. Això, per tant, un objectiu del centre era que s'identifiqués també el marge de l'educació emocional, Per descomptat, però que s'identifiqui aquest centre identificat amb diferenciat de la zona, diguéssim, dels de la resta com un centre que potencia l'educació socioemocional. No només són sabers igual que qualsevol altra sabers, sinó que es treballa d'una forma més explícita i d'una forma més estructurada. Que hi ha una estructura que és el projecte d'educació socioemocional d'una manera estructurada? No. I això també era un altre. Un altre objectiu del centre que tinguessin aquest identificador, del projecte i s'identifiqui el centre que quan ells parlen del seu projecte educatiu puguin dir nosaltres tenim el projecte xxx.

I també, quan vàreu fer la identificació de les necessitats prèviament o a la vegada, vau fer l'anàlisi del context?. O sigui, el centre on o on anava a implementar el programa, és a dir, les característiques del centre, del destinatari...

És que joestic en aquest centre ja fa tres anys. Llavors jo aquest centre ja molt. Conec al Carles que era el dels serveis educatius. També hi aporta tres o quatre anys amb aquests quatre. Llavors, tant el del CRP com jo ja ens coneixíem el centre. Nosaltres ja teníem les nostres propostes de processos de projectes de millora. Ja teníem les nostres propostes, però nosaltres no podem imposar lo nostre, si no és que és una necessitat pel centre, perquè només així s'avança. I ho era per això, eh? Per això aquest explicat per a la convivència. I ho era perquè era una demanda de les famílies , llavors.

6. Com està inclòs el Projecte d'educació emocional?

Està inclòs de manera transversal tractant-se des de totes les matèries i àmbits

7. Bé, pel que m'ha explicat, sí que es va fer un seguiment i valoració del programa. Llavors, quin tipus d'avaluació vau realitzar inicial i durant el procés i final?

Sí, sí, sí, vam fer. Clar, amb la inicial, amb la inicial no vam passar un DAFO, no vam passar proves, no van passar proves així d'aquestes estandarditzades, sinó que era doncs a base de detecció i a base de parlar i a base de compartir. Doncs doncs, el que ens preocupa, eh? Llavors, com està anant? Doncs també hi ha o vas veient no com està anant, com us sentiu que està

faltant? Que ens estem deixant també, eh? I al final, i al final sí que va ser que va ser amb diverses. Aquí, al final sí que va ser una prova, un test com més estandarditzat però fet conjuntament, però que tots, tots, parlàvem. Tots parlàvem una miqueta de com ho havíem, com ho vivíem des del nostre perfil. No és el mateix un docent que està primer de primària que un psicopedagog que estan a l'EAP o el director que està a la direcció, és a dir, cadascú des del seu perfil professional com a com havia valorat el projecte i què faltava o què trobaven a faltar o què havia funcionat bé.

8. Com creus que s'estan integrant de forma transversal l'educació emocional a l'aula?

Sí, però això ja és un tema de currículum. El currículum així ho estableix. Per tant, ells això ho han de seguir. El que fa que el projecte diferent del currículum és que ja ho tenen estructurat i que tenen establert Quins? Quins treballaran exactament, doncs? Doncs que faran el GROU i que treballaran aquestes competències. És a dir, que el que els fa el batec és que estructura tot, tota la part d'aquesta del currículum. Però el currículum ja estableix que s'ha de fer. És a dir, tots els centres s'han de fer o no i des de totes les matèries, però que ells, doncs, es basen en aquest marc teòric, no, que és el que és el del GROU en les seves competències

9. Quines dimensions emocionals es tracten? Activitats q es realitzen segons la dimensió treballada Què m'has dit que us centreu en la consciència emocional o us centreu en les altres també.

A mesura que van desenvolupant el projecte hauran de fer esment a totes les a totes les competències. Clar, si no seria coix, ells han de fer créixer el programa, l'han de fer créixer. És clar. Perdona, té dit. Programar és projecte, perquè quan és del mateix centre projecte. Llavors ells han de fer créixer aquest projecte i l'han de fer créixer. Doncs continuant amb si necessiten, si necessiten algú de nosaltres sempre, sempre, sempre, sempre els assessorarem. Si necessiten alguna formació, tenen el CRP i demanen alguna formació. Ells aquí han d'anar evolucionant. Llavors jo entenc que ho deuen haver deixat. De moment suposo que estan desenvolupant la primera, però ja no ho sé. Això ja no ho sé.

I les activitats això t'ho han de dir o ells les activitats que fan. Però sí, clar, perquè ens les explicaven i ens feien les devolucions. És a dir, que tenim el detall, el detall, un moment, un moment de tot el fet i de totes les activitats que es feien. Però això que t'ho expliquin ells, que ells t'ho explicaran millor

10. Quin treball es fa amb les famílies? Es fa algun treball d'educació emocional amb les famílies i l'escola conjuntament? Quin?

Sobretot és passar los i que siguin coneixedors. En les jornades de portes obertes s'explica quan les famílies noves s'incorporen al centre, doncs se'ls explica que hi ha aquest projecte quan es fan les primeres reunions d'inici de curs. S'explica que el projecte xxx i llavors, a mesura que van fent les activitats, es busca d'alguna manera que les famílies estiguin informades perquè també puguin ajudar. Si es fa, no sé si s'ha de fer un vídeo o s'ha de fer alguna cosa, explicar alguna

experiència o alguna experiència de cap de setmana, que també les famílies formin part d'aquestes activitats. No són tant deures, sinó que fer participar les famílies va bé i també se'ls passa testos, diguéssim, d'aquells puguin donar la seva opinió, enquestes d'opinió a veure com ho veuen o si troben a faltar alguna cosa. Enquestes de satisfacció, de preguntes que puguin explicar, de com està anant les coses. Llavors les famílies participen directament en les activitats amb els infants, però també en aquests qüestionaris. Quin problema tenim aquí? Perquè clar, no tot són flors i violes, no totes les famílies són iguals. No totes les famílies poden, tenen al seu abast participar, perquè si tu tens altres prioritats i estàs en un pis compartit amb no sé quantes persones, t'asseguro que aquesta no és una prioritat, sinó que la prioritat és tenir unes condicions de vida dignes i tenir una vivenda digna i guanyar-se la vida i no haver de patir. Per si avui visc aquí, demà em fan fora i no sé on aniré a viure. Per tant, això s'ha d'entendre i per tant, i per tant això s'ha de compensar. És a dir, cap infant es pot sentir en inferioritat de condicions i s'ha de pensar com es pot treballar o quin retorn es pot donar en aquests casos. I una miqueta ajudant en aquest acompanyant a ajudar a acompanyar en aquests alumnes que aquestes possibilitats no les tenen. O alumnes amb necessitats educatives especials. Bé, doncs a veure com es pot fer perquè puguem treballar conjuntament, perquè amb el que sigui, però cadascú des del seu nivell o cadascú des de les seves possibilitats, no. I això s'ha de tenir en compte. Estem en el disseny universal, per tant, disseny universal també per l'educació socioemocional. Ningú està al marge d'això, però tots han de poder participar des de les seves possibilitats i des dels seus propis recursos. I només faltaria. I això, això penso que també també era un punt que s'ha cuidat.

11. creus que els familiars són conscients de la importància de l'educació emocional?

Hi ha tot tipus de família, hi ha famílies molt, molt sensibilitzades. De fet, quan van començar a treballar, doncs tot el vocabulari emocional i la consciència emocional i totes aquestes coses que hem comentat. Es van donar compte de seguida als docents que hi havia alumnes molt, molt, molt treballats. Aquest nivell emocional, és a dir, que des de casa ja se'ls havia parlat molt i que ja estaven molt acostumats a reflexionar d'alumnes que no havien sentit mai a parlar d'aquests temes i que, per tant, va ser un descobriment. Per tant, clar, aquí la gràcia, la gràcia de precisament dels nivells no heterogenis de que, de que uns senten parlar els altres d'aquests temes i ho parlen amb el llenguatge dels infants de la seva edat i que, per tant, els hi és molt més proper les experiències. Si això ho parla un adult d'aquest tema, no és el mateix que si ho parla el teu amic de classe, el teu company de classe, parlar d'aquests temes i a partir de les experiències, jo que sé de sis anys, de vuit anys o de deu anys, que no són les mateixes que pot tenir un adult. Per tant, aquí també és molt enriquidor perquè ja hi ha infants que estan molt, molt, molt acostumats a reflexionar amb relació a temes emocionals i a temes de reconeixement emocional. Però altres infants que no tenien aquesta experiència van poder també tenir la possibilitat de compartir coses i d'opinar. Perquè, perquè no n'hi ha prou que també puguin reflexionar, puguin opinar i també puguin construir el seu propi pensament amb relació a tots aquests temes. És a dir, que hi ha i ja no els vingui de nou, sinó que ja estiguin acostumats

a reflexionar. I aquest treball meta cognitiu d'anar és d'anar cap endintre. I aquest treball més introspectiu no.

12. el professorat està format en educació emocional?

A la carrera has treballat educació emocional?

Puntualment,

Doncs jo crec que el mateix la resta de professorat, si els proposes el mateix. Per tant, això que vol dir que hi haurà gent molt formada perquè a iniciativa pròpia s'ha anat formant. Hi haurà gent que caldrà que aquesta formació vingui des del mateix centre i que els hi puguis anar donant referents i que se'ls pugui anar explicant i que puguin anar auto formant se, o de manera didàctic o a través de cursos de formació que es vagin formant. Però això dependrà de cadascú de cada docent, de que ho vagi fent. Però el centre el que va fer és això. Aquesta part ha estat actuant a través de formadors externs. va venir la Júlia Prunés o a través de la mateixa, de les mateixes bones pràctiques que es van explicant i van experimentant i poden anar compartint. Mira, a mi m'ha passat això lu altre, però el que necessiten és que els hi vagin marcant una estructura, perquè si tu no tens un coneixement i no et donen una estructura, no saps ni per on començar. No només en l'educació emocional. És com si tu ets un mestre de cicle inicial i no saps quin és el procediment i l'estructura perquè un infant aprengui a llegir, escriure clar. I certament, aniries perdut. Mira, ara aquesta classe. Veus ara aquests infants, quan acabin el curs han de llegir, escriure. No en tinc ni idea. Començo. Potser és el mateix. T'han d'estructurar, també t'han d'estructurar bé i consideres que el professorat necessita una formació específica?

13. consideres que el professorat, el docent, necessita una formació específica educació emocional per poder donar la?

Sí, sí, sí, necessita estar format, però necessita sobretot compartir. Jo crec molt en l'aprenentatge i compartir, Perquè amb altres docents, perquè? Perquè això els guia molt. Només amb una formació no n'hi ha prou. Ha de ser més, ha de ser investigació contínua i permanent. No ha de ser, ha de ser això, investigació, acció des del centre continuar i compartir i parlar. I a mi m'ha passat això i a veure què fem i a veure cap on anem. I al mateix temps també algun expert que et puguin acompanyant. Però en els centres tenim la sort que hi ha gent molt formada, hi ha i llavors, per tant, aquesta gent ja poden anar marcant perquè no sempre hi ha temps per fer una gran formació per a tot el claustre, que seria l'ideal, no una gran formació, perquè hi estan fent moltes formacions, perquè han de fer formacions en llengües, s'han de fer, ja estan fent moltes formacions als docents. Llavors va bé tirar de la gent que hi ha en sap a través dels equips impulsors que puguin anar fent taca d'oli i si poden fer una formació de claustre millor que millor.

14. Quin paper creus que té el docent en l'educació emocional dels alumnes?

bàsica bàsica perquè és un model, no deixa de ser un model. Si s'està parlant d'una cosa, s'està parlant de regulació emocional i no se sap regular davant de la mínima frustració. Ha de ser un model, ha de ser un model i ha de ha de convidar a experimentar noves maneres de fer les coses i noves maneres d'accedir i d'accedir a un mateix. El docent, el docent és el que sempre diem, ha de tenir unes virtuts a nivell humà, ha de tenir unes competències a nivell humà i això s'hauria de donar per fet. Afortunadament aixís és, eh? Afortunadament aixís és que la majoria a nivell humà tenen a nivell humà i professional, tenen molt bones competències, però no sé si són el model. Per tant, res a veure, res a veure si si no té aquestes competències emocionals. Però clar, aquí hi ja és l'interès que també tingui cadascú. I la iniciativa.

15. com definiries el teu rol en aquest programa? Quines tasques va dut a terme?

Principalment vaig assessorar, però. Nosaltres és acompanyar, és acompanyar i formar part del grup de l'equip impulsor i únicament és acompanyament. I marcar i marcar quins són els objectius per a la propera i veure com han anat i i una miqueta que ens vagin explicant i ens vagin fent. La devolució és és marcar l'estructura, és el que guanyarà el procés, acompanyant el procés, marcant una estructura i aportant el que puguem aportar a nivell professional

16. amb quines dificultats s'hi va trobar durant el projecte?

les dificultats sempre són les mateixes. És temps, és temps, el poc temps que tenim, el poc temps que tenim i el vam trobar i el vam esgarrapar i el vam ja el vam col·locar i ho vam fer ho, eh? Però la dificultat sempre és que quan tu dediques un temps a això, allà hi havia algú. Vol dir que deixes de fer una altra cosa. I aquesta altra cosa no es pot deixar de fer. Per tant, vol dir que ho tot. Ho vas col·locant i ho vas movent, però sense un espai. És a dir, que per fer un nou projecte ha d'haver hi un espai assignat i aquest espai no estava assignat, sinó que el vam robar d'altres coses. Vol dir que aquestes altres coses s'hauran de fer perquè és la meva funció i són les nostres tasques. Per tant, la dificultat és quan es fixa una cosa se n'ha de treure un altre, Això està clar. Llavors vau prioritzar posar, van prioritzar. Van prioritzar això? Van prioritzar això. Però això vol dir un cost. Un cos de que vas llavors més apretat per fer altres coses i que potser ho estàs fent o bé ràpid o ho estàs fent amb hores, amb hores que no toquen, no amb hores, que són teves, pròpies i que ho estàs fent amb altres hores. I llavors això és un tema que s'ha de cuidar. Està molt bé, està molt bé, però és un tema que s'ha de cuidar. A veure com es col·loquen aquests, aquests acompanyaments. Si és una prioritat, vale, doncs que fiquem en aquell lloc o que deixem de fer en un altre lloc. És senzillament això. Vale, és la dificultat. Tot lo altre, tot lo altre van ser, van ser satisfaccions. He tret d'això. Tret del temps, tot lo altre van ser dels espais temporals. No tot això, tot lo altre van ser satisfaccions i creixement i acompanyament. I i veure doncs com s'avança tot lo altre van ser satisfaccions.

17. Bé, llavors. L'any passat durant el projecte vau realitzar canvis?. Podries destacar algun canvi?

si tu tens unes expectatives, no pots evitar ho, no? I t'has de buidar de les teves pròpies expectatives. Per donar veu al grup, per donar veu a l'equip impulsor i que hi que no sigui el teu, sinó que sigui el de l'equip impulsor. I escoltar molt a l'escola, llavors. I nosaltres sempre ens preparàvem la reunió. L'estructura amb el Carles no hi ha partida i vale, nosaltres farem aquesta proposta, però és que aquesta proposta pel mig i acceptat que era total i llavors anar per un altre lloc. Doncs això, això és amb una mentalitat que es amb una mentalitat d'obertura, perquè el projecte no és teu, sinó que és del centre i tu portes propostes perquè no, no pots anar a una reunió amb les mans buides. Va, ara que fem, no, tu has d'anar amb propostes, amb diverses propostes, però mai vas amb les mans buides i a partir d'aquí el centre, equip impulsor, va, va. Va fent viratges, va fent viratges. I el que tu et pensaves que potser seria interessant tant dónes compte que no, que per al centre el que és interessant és fer un viratge i anar cap a una altra banda. I això va passar a cada reunió, però tu hi has d'anar amb aquesta obertura, o sigui, amb les mans plenes de propostes. O sigui, ser propositiu però no directiu. M'explico. Ets propositiu, però no imposa els canvis si no imposa res. No directiu, encara que imposar és molt dur, no, però a vegades directiu si. Jo dirigeixo i ho lleigeixo que vetllen, però no puc dir. I a partir d'aquí ells que vagin veient cap on han d'anar les coses. Aquesta, aquesta és amb la B. Això ens ho va explicar el José Ramón, o almenys és el que vam entendre i així ho vam fer ho. Vam entendre que no podia ser d'altra manera que no fos aquesta.

18. Quin tipus de millores vau observar en els alumnes? En relació al Benestar emocional, relacions socials i rendiment acadèmic?

D'acord. Com que ja veus que la les propostes eren molt petites, petites, pots observar que en canvi no. Però sí que vam observar la gran implicació dels alumnes, com el benefici que tenia als alumnes que ja estaven molt treballats en aquest àmbit, però en els alumnes que no havien sentit mai a parlar d'aquests temes. I també vam observar, i això ja ho venim observant des que vam començar, que millorar la convivència, a millorar i millorar la convivència ha millorat. Ja no hi han situacions de tanta tensió de convivència, sinó que sembla que la cosa estigui més tranquil·la. Perquè per què, malgrat s'hagi treballat molt, només dos, dos o tres o el que hagin treballat, ja hi ha un clima d'escolta, no que tothom té el seu punt de partida i que tothom té la seva experiència personal. I llavors això, això, encara que ho hagi treballat només amb dos o tres emocions, no, Ja hi ha aquest coneixement que cadascú parteix de la seva pròpia experiència i com tu dius, la frustració, l'autoestima, la valentia no té res a veure en com la visc jo, no amb quines experiències he tingut i quin és el meu punt de partida.

19. Llavors, com a última pregunta de l'entrevista, és que em donis una petita valoració del projecte i quins són els reptes futurs

Jo espero que continuïn i espero que continuïn. Però això és decisió del centre. Valer hi, doncs, i que m'haurà agradat molt. Haver participat en els orígens. Però tot el mèrit. És evident que és del centre, perquè la gran feina l'està fent, doncs aquests, aquest centre i aquests 360 graus que dèiem de la comunitat educativa i que la meva participació, ja veus, és un granet de sorra. I si creix? Si aquest aquest projecte créixer a nivell de centre i si no creix bé, doncs ja hauran tingut també l'experiència tampoc serà un fracàs. Hauran tingut l'experiència de fer créixer o d'intentar implementar un propòsit de millora i hauran experimentat tot això. No hauran experimentat el que el que es viu en aquests casos i que arribin on arribin. Amb les possibilitats que tenen temporals. Vull dir que sempre tenim aquesta frontera temporal, no? Aquest dels espais i la disponibilitat. Doncs bé, ja és un granet de sorra que hem aportat als serveis educatius. Val. Crec que no em deixo res.

9.4.2 Entrevista a la coordinadora

Doncs mira, jo sóc la xxx i soc la cap d'estudis de l'escola. Soc mestra d'educació infantil i de primària fent les dues formacions, i formo part del grup impulsor que va començar l'any passat el projecte.

1. Què entens sobre l'educació emocional?

L'Educació emocional per mi és una cosa bàsica perquè hem d'estar bé per dins i per fora, i la part física la tenim molt més en compte, però la part interior i una part emocional de cadascú és molt important i trobo que fa molts anys que no ha estat tingut en compte a les escoles i és la base per poder aprendre. Per mi és estar bé i pots fer moltes coses, si no estàs bé emocionalment, no pots fer gairebé res.

2. Llavors creus que és important que es tracti l'educació emocional a l'escola? Quins beneficis creus que pot aportar als alumnes?

És bàsic que es treballi a les escoles. Com ja et deia, feia molts anys que potser anava a escoltar la part més acadèmica i tota la part emocional i de benestar no es tenia en compte. Jo trobo que ara mateix hi ha més un post-pandèmia és una cosa bàsica. Hi ha molts nens i nenes que tenen mancances i necessiten aquest suport. Aquest treball que fem a l'escola, acompanyat òbviament del treball de casa. Però per poder entendre què senten i posar hi nom a allò que senten. I llavors, per treballar ho, l'escola és molt important

3. perquè hi hagi una educació emocional eficaç. Consideres que s'ha de tractar a nivell escolar?

A nivell escola es refereix a tots els nivells de l'escola al conjunt de la comunitat educativa. Si bé s'ha de treballar a l'escola, òbviament a tots els nivells, no. Es treballa amb tots els cursos i tots els nivells, amb diferent intensitat i diferents emocions, però no podem treballar ho sol ni soles.

Aquí a l'escola ha d'haver hi un conjunt. Com deia, és la comunitat educativa que inclou a les famílies. És el primer model de gestió emocional que tenen aquests nens i nenes. I nosaltres a l'escola també ho hem fer.

4. Com creus que les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes?

s'ha de lluitar per aquest benestar emocional això repercutirà en el rendiment acadèmic i la motivació. és molt important el benestar emocional per poder créixer com a persona i una persona sana i que pugui d'aprendre. Perquè aquí jo sempre dic si no estàs bé, emocionalment no pots aprendre. Però llavors hem de treure una mica el pes de l'aprenentatge tradicional d'aprendre i memoritzar. perquè guanyes molt més quan tu estàs bé i estàs obert a participar. Obert a conèixer la gent oberta, Tu no vols obrir te al món i quan estàs trist, no.

5. Ja començarem per les preguntes respecte al programa. Llavors, en què consisteix i com està organitzat el projecte?

Aquest projecte ara està iniciant. Vaig comentar per correu que feia ara tot un any. El projecte va començar arran d'una proposta que ens van fer des del CRP. Nosaltres som un equip directiu que tenim molt en compte la diversitat dels nens i les nenes de l'escola i la nostra referent de, la Lola. Va fer moure una mica des de l'escola, que poguéssim fer aquest assessorament amb ella de l'EAP i CRP per poder iniciar aquest projecte. Nosaltres fèiem moltes cosetes, però no teníem definit com a projecte. Ella va començar a arrel d'aquesta proposta i perquè nosaltres també hi havíem anat explicant que hi havia situacions de manca de gestió emocional dels nens i les nenes, No sabíem com es sentien i tot això ha repercutit al dia a dia a l'escola i vam començar a partir d'aquest assessorament ara fa un any. I vam iniciar IDENTICANT primer què fèiem a l'escola per treballar aquestes emocions , vam agafar les activitats, que ja teníem a l'escola i les vam ajuntar i vam veure: Mira doncs, aquests nivells fem aixó, aquest lo altre. I llavors vam veure que faltava definir les emocions perquè a vegades ens repetia molt amb la felicitat, no les bàsiques, la felicitat, la tristesa, la por... Estàvem una mica curts, no? Hi ha molt més vocabulari emocional que no aquestes paraules que ja potser les saben. . I vam començar a definir. Doncs mira, potser aquest curs ens aniria bé per la vergonya, no? Perquè és quan comencen a les exposicions orals que ja comencen a ser una mica més grans, vam començar a veure que ens aniria bé cada emoció i ara, de moment, tenim elaborades unes activitats d'unes emocions, les que vam començar l'any passat. Ara estem fent unes altres i ens quedaria una altra emoció. Se suposa que nosaltres a cada nivell, en fariem tres més en cada nivell.

S'aplica a tots els cursos i etapes? Per què?

Sí, s'ha aplicat a tots els cursos i tots els cursos el nivell. El que passa és que a infantil, als tres nivells d'infantil fan les mateixes emocions però amb diferents activitats. Perquè la por, per exemple A P3, la por a la separació de la mama i el papa la por, a l'escola, als espais nous . I Potser a p-5 fan la por a la foscor, malsons, no? Són pors diferents. I llavors les anem treballant com amb gradació, des de p3 a p5 les mateixes, a partir de primer són diferents.

Llavors, l'estructuració d'educació emocional es per cada el nivell? Hi ha una emoció, No? I a partir d'aquesta emoció es treballen diferents activitats.

Si nosaltres a primària sí que hi ha tres emocions diferents, perquè així ens assegurem que el ventall d'emocions més bàsiques quedaria cobert. Però no vol dir que sigui un projecte tancat. De moment ara l'estem definint. Però igualment, si tu arriba nosé la mort, la por a aquesta o la tristesa que fa la mort, no. Aquesta per exemple no l'hem marcat a cap nivell, però està clar que si arriba el cas, o alguna situació amb algun curs o amb algun grup hi ha una pèrdua important, no, vull dir que es pot tractar de manera transversal i es pot afegir tota mena d'activitats. El que nosaltres hem fet és l'esquelet del que nosaltres volem treballar emocionalment perquè ens puguin reconèixer que senten i poden aplicar aquestes estratègies per gestionar aquestes emocions. I llavors totes les que vinguin de més a més i totes les que podem sentir diverses o també són ben vingudes. Vull dir que és un projecte molt ampli.

6. Com està inclòs en el Projecte Educatiu de Centre /en el Pla d'Acció Tutorial/PCC?

Aquest projecte està inclòs dins el projecte educatiu de centre, el projecte de Direcció i en la pla general anual, de forma transversal i a tots els nivells, com a actuació per la millora del benestar emocional, la cohesió grupal i millora del clima a l'escola.

7. Quines fases heu seguit pel desenvolupament del projecte? Com?

Nosaltres, L'any passat vam començar amb l'assessorament aquest que comentava del CRP i des de l'EAP i l'escola vam fer un grup impulsor on hi havia dues persones de l'equip directiu que era la directora i jo com la cap d'estudis, i llavors hi havia una persona de cada cicle que serien les encarregades de recollir aquestes activitats que ja fèiem, endreçar les una mica i valorar aquest nivell a cada cicle si els aniria bé depèn de les emocions, no, que potser poden sentir més o menys aquests nens. I llavors aquest grup impulsor va anar proposant activitats i ho vam fer com taca d'oli. Llavors van explicar les seves propostes que primer es van dur a terme a les aules que eren tutores de grup. Elles van fer unes dinàmiques amb unes activitats concretes que van plantejar se. Llavors les van aplicar a l'aula i van fer la valoració dins el grup impulsor. amb aquest assessorament sobre propostes a millorar no i l'impacte que havia tingut aquestes activitats i llavors elles ho van transmetre al claustre. Vam fer un claustre on vam explicar les emocions que havíem fet dins com a membres de l'equip impulsor.

Llavors van estirar una mica el fil perquè la resta de nivells , per exemple la mestra de primer de cicle inicial , que no formava part de l'equip pugues fes alguna proposta, quina emoció li agradaria treballar... L'any passat, que era la primera, no, i com ho volia fer. I va fer una mica de suport també. Això ho van fer tots els membres del cicle. Llavors, cada nivell, exceptuant al final vam saber que hi havia un nivell i no va poder fer la activitat. Tots els nivells. Vam fer ho i quan vam tenir una sessió del grup impulsor. També van explicar se les activitats, les propostes de millora i llavors vam deixar com a estipulada no aconseguir l'organització d'aquestes sessions. I bé, vam deixar estipulades una sèrie d'activitats per a aquelles emocions que no vol dir que sempre es facin les mateixes perquè els grups de nens i nenes sempre són diferents però Bueno l'esquelet,

no, la idea inicial d'activitat, hi ha una proposta que tenim i llavors sempre s'ha d'adaptar una mica al grup que tenim ben bé

Estem fent la segona amb el mateix plantejament que la de l'any passat, però ara ja sense l'assessorament. Tenim una comissió, hi ha mestres de cada cicle, que no hi ha cap membre, bé, jo sí que hi sóc, però dels altres que hi havia l'any passat no poden accedir Però l'essència de la comissió és la mateixa la de anar acabant de posar fil i agulla.

En el projecte treballem una emoció a cada semestre.

És així una per cada trimestre. Una que treballem de manera més amplia per cada trimestre. I aleshores el que et deia ,no, sempre hi ha emocions i moments que s'ha de treballar l'educació emocional .Perquè nosaltres, per horari tenim estipulat una hora o una hora 30, Depèn del nivell i fem específicament aquest treball emocional però ho fem a totes les hores que són necessàries , però sí que tenim un horari, una hora específics per poder fer activitat, Però no sempre es treballa en aquell espai només.

8. Quin es l'objectiu del projecte?

L'objectiu són dos, perquè un és el benestar propi de cada INFANT . Com et deia, a posar nom a allò que diem , d'entendre què sent i posar hi nom a allò que estàs sentint i tenir diverses opcions a com poder gestionar aquesta emoció que sents. I veure que les emocions no son negatives , hi ha unes que et fan sentir més bé, d'altres malament, però això suposa un benestar de cadascú, no també a poder se comparar amb la resta, no : per exemple a mi em fa vergonya fer depèn de quina cosa i no soc la única persona en el món que li passa això. Hi ha més gent que també li passa, no, pots compartir amb la resta, no? I llavors, en aquest moment de comparar te i compartir, també fas grup i fas cohesió de grup i fa que l'ambient sigui més tranquil i més relaxat. Nosaltres també pretenem, no? L'objectiu era com calmar una mica el clima de l'escola, que no es que siguem una escola de massa complexitat, però sí que teníem moments, de molt estrès.. Però vam veure, per exemple, que l'entrada relaxada al matí la necessitàvem perquè entrava els nens i les nenes molt esverats. I llavors vam decidir com a part d'aquest projecte de de tornar la calma i al matí, a la tarda, tenien un quart d'hora, 20 minuts de lectura o d'activitats tranquil·les a l'aula per poder gestionar una mica el poder concentrar-te, el poder estar tranquil, veure que estàs amb un grup que té unes normes una convivència, no? Llavors també l'objectiu era la millora d'aquesta convivència a l'escola i al clima de l'escola.

9. Quines dimensions emocionals es tracten? Activitats q es realitzen segons la dimensió treballada (com es treballa)

Si seguim, el model teòric del GROU que tracten les cinc dimensions i llavors estem en la consciència emocional.

I llavors la segona pregunta era quines activitats realitzeu segons aquesta dimensió?

Llavors molts, molts. Bé és que ara va molt lligat amb algunes activitats de diferents nivells, però clar. es activitats són diverses, el que tenen en comú és que parteixen d'algun material de suport

(llibres, curtmetratges, contes...) i les dissenyem des de l'escola.. I a més aquest any també han sonat una mica les activitats de l'any passat, però jo et passo una mica el document amb les activitats que fem i manera que fan servir si fan servir contes o vídeos

A mi em va agradar molt també perquè era a partir d'un conte. Era com un Nino, S'havien de retallar i pintar. I això que era un nino amb mitja cabòria que tu li explicaves es la teva por i se suposa que te la treia, no? Era com una manera d'obrir te i de desfogar te. Llavors suposo que la posaven sota el coixí. I després el dia següent, doncs aquella por havia reduït. També van fer El club dels valents, que també era a partir d'un conte de la valentia, no era anem a salvar la princesa, si no era la garantia de ser sincers i d'admetre que fas coses malament i valent. I dius ni ho he fet i assumeixo les conseqüències. I llavors van crear la classe El club dels valors. I llavors hi havia la que potser tenia més dificultat de regulació o no hi havia manera d'actuar, que no eren les que tocava, però podia anar assumint la. Dir això ho hem fet malament. Com puc millorar ho? I llavors també podíem entrar al club? Aquestes són algunes, però si vols que et passi una mica esquemàtic?

Si, Perfecte.

10. Es fa un seguiment i valoració del programa? Quin tipus d'avaluació (inicial, durant el progrés, final) ?Com?

si es fa un seguiment i valoració del projecte, és a dir, quin tipus d'evolució heu dut a terme iniciat durant el procés final i de quina manera. Nosaltres inicialment vam fer la valoració, com et deia, de les activitats que ja fèiem per saber d'on partíem i veure que les propostes de millora i després de l'activitat de l'any passat es van fer les propostes de millora, segons com havien respost els infants quina repercussió real a les aules o si veiem que potser havíem de fer algun canvi perquè hi havien algunes coses més, potser més de caire tradicional, O sigui, el treball emocional el veiem era veure un curt i després omplir una fitxa. No? Llavors, doncs, vam valorar entre tots que al treball emocional. No tens perquè omplir una fitxa de res? No que omple molt més el poder, el poder compartir, el puguem fer entre tots, que si tu vols fer un mural perquè et va bé per aquella emoció no que un mural està bé. Però llavors vam fer totes aquestes menes de propostes de millora, és a dir, que es fan també durant les activitats. Aquest any les hem tornat a revalorar o bé a revisar per veure amb els grups diferents i les que teníem pensada l'any passat en què ens anaven bé o no. I suposo, que un cop tinguem tot el projecte fet farem la valoració final. Però com que ara estem en construcció, nem fent valoracions seons anem evolucionant.

I també, vam passar un qüestionari a les famílies per conèixer sii havien notat perquè no sempre els nens expliquen el que fan a l'escola no, i vam veure que potser els mes petits sí que havia ncompartit (activitat nino) això que et deia el grup dels valents. Havia com arrelat molt t i si que havien notat molta millora, no en la manera d'actuar i gestionar les emocions. Els més grans no es veia aquest, aquesta no comptien , i llavors clar vam preguntar. Però com va ser una cosa de l'últim trimestre i no hi havia famílies que potser no ho sabien . Ara sí que expliquem que fem aquest projecte, que es treballaran les emocions, la gestió de les emocions, la convivència. Tot això. I aquest any encara no hem passat cap. Però sí que vam fer valoracions sobre el traspàs

que hi havia hagut a casa i s'hi havia notat millora amb les actituds i la gestió ambiental dels seus fills i filles.

11. Qui participa en el projecte?

Si t'ho he comentat abans, l'any passat era l'equip impulsor i aquest any hi ha una comissió.

12. com creus que s'està integrant de forma transversal l'educació emocional a l'escola.

A nosaltres ens està funcionant, tot i que hem de comentar que depèn del tarannà de cada mestre, No? Potser ho porta d'una manera o d'una altra, No. Cadascú té les seves potencialitats i aquestes tenen molt emocional i potser té més mancances. I però nosaltres ho estem estipulant a tots els cursos, per això hem deixat aquesta hora en concret de treball d'aquest projecte per assegurar nos aquestes treballes? I penso que ara ens està funcionant perquè el clima de l'escola també va. Es nota, es veu. i això ja és el primer any. Jo suposo que a mida que anem passant més anys i ho tinguem més establert es notarà més, però si que ho estem treballant de manera transversal perquè és inevitable treballar les emocions. Aquest any, a més, hem començat una altra forma tocada en aquest sentit, no a les pràctiques restauratives. I llavors també estem començant a fer cercles de paraula i la dinàmica dels cercles de paraula també facilita molt el treball emocional. I aquest treball tampoc està a les hores del projecte. Vull dir que és un molt bon moment. Durant la setmana es treballa les emocions pròpies.

Em podries explicar de que tracta les pràctiques restauratives?

la pràctica restaurativa és la manera de gestionar els conflictes o entendre com un conflicte no és una cosa dolenta, sinó que és una cosa innata de les persones. Hi ha un desacord. El que s'ha de treballar és com resoldre aquest conflicte de cara a evitar violència. Però la violència no física, només, sino violència verbal. I llavors hi ha unes dinàmiques que es diu temps de cercles. El temps de cercle és un procés és una activitat bastant llarga que hi ha diferents etapes de l'activitat i una d'elles és la paraula. I nosaltres ara, que encara estem en formació i d'això estem amb la que potser és més fàcil assimilar la paraula, és una estona on en rotllana i és una estona per compartir que nosaltres l' enfoquem: treballar emocional la a la cohesió grupal

- Funcionament temps de cercle Doncs amb un objecte que durant la paraula has de donar ja d'entrada unes pautes i en un paper clar, no es pot dir has de respectar en tot moment les opinions dels altres i no interrompre a la persona que està parlant, perquè només pot parlar la persona que te l'objecte, i objecte a paraula perquè sigui significatiu ha de ser alguna cosa, o sigui, algú alguna cosa que tovetta que és pugui passar al del costat. Bé, sempre anant cap a l'esquerra. Vull dir que és tot una dinàmica i nosaltres hem fet un treball important i potser comences amb preguntes com no sé quin és el teu animal, amb quin animal et compararia o no? I llavors cadascú té l'opció de participar o no participar d'aquesta dinàmica. I llavors això fa que que i coneix els membres de l'aula, es cohesió de grup i llavors això també es pot enfocar dinàmiques més d'emocions.

13. Es fa algun treball d'educació emocional amb les famílies i l'escola conjuntament?

Quin?

En principi nosaltres hem fet el traspàs de tot aquest treball que fem quan hi han hagut demandes. Per exemple, hem fet xerrades amb personal extern per l'escola, és a dir, hi havia alguna angoixa de l'ús de les pantalles i aquest neguit que les famílies donem resposta sempre que puguem, però com elles, a participar en aquest projecte. De moment no. No estem tancats a que ho facin perquè és la que tenim que puguin venir a col·laborar amb nosaltres, però de moment no ha sorgit el treball conjunt.

14. però creus que les famílies són conscients de la importància del treball emocional?

Jo crec que hi ha de tot, però nosaltres, com a les reunions d'inici de curs i ara perquè hem fet les portes obertes, hem donat molt, molt pes a que nosaltres hem començat aquest projecte, que hi creiem molt en el benestar emocionals. Llavors nosaltres, a les reunions i a les entrevistes personals, quan hi ha algun nen, alguna nena que té alguna mancança, sempre li diem mira, veiem que emocionalment no està bé. Potser no se si us heu plantejat algun tipus de suport per nosaltres estem el cas.

O sigui que realment, ç que no s'ha definit un treball conjunt amb la família, però sí que ho teniu en compte el fet de comunicar família si veieu alguna cosa que us pot preocupar

són participants en el projecte perquè sabem què fem i saben les emocions que treballem amb els nens i nenes. Quan veiem alguna dificultat també els hi transmetem aquesta, no, aquesta, aquest neguit que nosaltres tenim. Però jo em referia a que ells no han vingut a participar d'alguna sessió. Això no participar en activitats de l'escola sobre el projecte concret. Però sí que és imprescindible el treball línia escola i família. Si no anem a l'una, no hi ha ningú que treballi aquí. Com ja he dit a la ràbia i a casa, a casa, quan la gestió és d'un altre estil, no anirem bé.

15. El professorat està format en educació emocional? Quins mestres s'encarreguen de treballar l'educació emocional dins el centre? El docent està format en educació emocional?

Hi han alguns que si algunes mestres que no ja et deia que hi havia algú que ja de forma innata ja hi feien, ja els hi surt. I llavors hi ha qui necessita més formació. Per això nosaltres aquest any et comentava que feiem la formació de les pràctiques restauratives perquè a << més a més que m'he oblidat d'explicar-te que les practiques restauratives també van enfocades a no castigar. O sigui, quan passa alguna cosa, no a tocar les normes de funcionament de l'escola, sinó que hi ha unes necessitats i nosaltres per estar bé necessitem x coses. Doncs entre tots establím aquestes normes antigues, que són les necessitats que tenim, no? I llavors d'evitar el tema perquè el càstig no funciona, no. Si no va haver hi tota una recent agressió. I sempre es fan a les preguntes, com et sents? Què necessites? Llavors, clar, tot va molt lligat. Llavors hem continuat amb aquesta formació emocional enfocada cap aquí. I llavors també suposo que continuarem cap a la mediació, la mediació de conflictes. Sí, però d'un treball a poc a poc, perquè

no podem fer passos grans. Hem d'anar a poc a poc,. Però avui dia la nostra idea és continuar formant nos en aquest àmbit.

16 Consideres que el professorat necessita una formació específica en Educació Emocional per poder-la dur a terme?

Sí, és important aquesta formació perquè també no com a persona, perquè a vegades, hi ha molts casos que inevitablement i a mi m'ha passat i crec que tot reproduint situacions que nosaltres hem viscut, no allò de no sé si no acabes aquest exercici, no surts al pati, no? I jo sóc la primera que fa anys que ho havia dit. I llavors, però repeteixo, és clar, perquè ho deies no? Realment que hi estàs guanyant dient li al nen, no? O potser més val que li he preguntat Et passa alguna cosa o bé necessites alguna cosa? En aquell moment estava bloquejat emocionalment per alguna cosa que havia passat a casa o que li havia passat algun company i tu li estava donant molt de pes en fer una activitat. No, com estan, ja no. Llavors penso que és important aquesta reflexió que jo, de fet, la fem com a escola. Perquè vagi bé aquest projecte. Hem de fer-la conjunta, llavors aquestes formacions, però, les estem fent. Ens va molt bé, ja no només per la formació, sinó per la posada en comú i la reflexió conjunta que fem com a claustre perquè tots anem en la mateixa línia.

I els mestres, són tots els mestres, duen a terme l'educació emocional, o sigui, duen a terme classes d'educació emocional o només alguns mestres.

En principi, quan les tutores i gairebé tutors i tutores són les que s'encarreguen perquè al cap i a la fi són més temps, estan amb aquell grup i. Llavors jo entro a fer una activitat emocional amb una aula. A mi em veuen pel passadís, saben qui sóc i tot, però no tenen vincle amb mi. Llavors no em funcionarà igual que la tutora. Llavors, quan és tutora, sí que faig aquestes activitats i si no pots estar, potser donant suport a depèn de quines activitats per que no estiguin soles no hi ha activitat, suposa potser més moviment i necessitem un altre suport, però no el fa tothom. És un treball més de tutoria.

16. Quin paper creus que té el mestre d'educació emocional en els alumnes?

És a dir, jo penso que és el referent i a més a més, també hem de ser conscients que som el model. No. Si tu estàs dient no cridis, però estàs dient que no i l'estàs cridant, que no..., i segur que ens ha passat a tots i jo he estat la primera . Respondre depèn de quines situacions som un model i ens ho reproduïxen també. És un paper important perquè ens hem de conscienciar, som el model que tenim a l'escola i a més és el dinamitzador. Llavors també o tens vincle o tampoc et funciona, que és el que et deia no? Llavors sí, és un paper molt important perquè és el que a tu et copien. No sense voler ho reproduïxen. Però també és el que portes una mica a la dinàmica i la veu la tenen ells, però també has de reconduir una mica perquè hi ha situacions quan depèn de quina emoció treballas. És complicat, no? També has de d'evitar que que se'n riguin uns dels altres no, perquè a vegades potser quan parles de coses com la por, potser algú té una. Molt, molt infantil i no es veu amb cor de compartir ho perquè són grans.

17. Com definiries el teu rol en aquest programa. Amb quines dificultats et trobes?

Jo formava part del grup impulsor inicial de l'any passat. Ara també formo part de la comissió del del Projecte que hem reconstruït aquell any i llavors faig una mica de visió externa llocs perquè al ser la cap d'estudis tinc, en compte els diferents nivells de cadascú i també sé que fan tots els cursos segons. tinc la visió global de l'escola. Ara i llavors, tot i que jo no duc a terme activitats d'educació emocional concretes a les aules, com sí que fan tots els nivells, també a vegades no ens a dir mira què et sembla aquesta activitat. Anem cap aquí, anem cap allà. Faiig una mica de consell, que a vegades no sabem ben bé cap a on tirar. I la gestió de les emocions és un últim recurs, diguem, eh? Perquè quan hi ha algun conflicte sí important a vegades i a la direcció i a mi quan, com l'últim recurs, haviam si hi ha un acord, és clar. Però m'agrada. M'agrada perquè durant aquest projecte, on jo m'hi crec molt bé, em suposa molta feina perquè hi ha moltes coses i em trobo a vegades amb les dificultats. Depèn de les mestres que tenim, Doncs que hi creuen més o menys. Llavors, amb aquelles mestres que hi creuen menys, em costa una mica. Però bé, en principi tampoc gaires problemes o cosetes puntuals.

Destacaries algun canvi que hagueu realitzat?

hi ha canvis i millores contínuament, perquè no és un projecte tancat. I llavors com l'hem començat fa un any hem millorat tot el que hem pogut i tot el que hem necessitat, i aquest any hi han hagut canvis amb algunes activitats inicials que vam començar l'any passat, les hem adaptat als cursos els grups d'aquest any i que anem fent constantment, eh? De canvis sí que els canvis són respecte a les activitats i de moment no ens hem trobat amb necessitat de canvi, per exemple, d'algunes emocions, no. és l'enfocament de l'activitat, en la dinàmica de les aules.

18. Quin tipus de millores observat en l'alumnat respecte al benestar emocional, rendiment acadèmic i relacions socials?

De benestar emocional jo veig els nens i les nenes., depèn de l'edat. molt més capaços i capaços d'entendre que senten. I quan tu li poses una paraula, el que estàs sentint és més fàcil identificar ho i gestionar ho. Llavors sí que veig una millora i això ha repercutit en la millora del clima de l'escola. A nivell de relacions socials, com deies, no és més tranquil. Pot haver hi algun conflicte puntual, però les relacions són més tranquil·les. Suposo que no l'empatia de dir : Jo si m'he sentit així en aquesta situació, potser els altres, també ho senten, no? Llavors això inevitablement va relacionat al benestar propi i la gestió pròpia de les amb els companys. Llavors sí que es nota un clima més tranquil i més respectuós, això sí, De rendiment acadèmic que encara no et sabria dir si hem vist un impacte d'aquest projecte perquè penso que portem molt poc temps per veure ho. Però bé, ja t'ho he anat dient moltes vegades durant l'entrevista que quan algú està bé emocionalment pot aprendre i llavors entenc que si nosaltres lluitem per aquest benestar emocional això repercutirà sí o sí en el rendiment acadèmic. Però en xifres no t'ho podria dir.

Per les famílies que abans m'has comentat que vas passar el qüestionari a les famílies. Les famílies van veure algun canvi respecte a aquest benestar emocional.

Com t'he comentat abans hi ha famílies que sí que havíem vist canvi, havia sobretot els més petits, els infants més petits. Sí que havíem vist un canvi en la emoció que havien treballat més de la base, que va ser només una emoció concreta la que vam veure. Van notar un canvi d'actitud dels seus fills i filles. **Com més grans eren, menys ho van veure perquè no ho van compartir-ho.** Em sembla que a sisè van fer el tema de les etiquetes. Arran d'uns contes, doncs, àlbums il·lustrats infantils van treballar el tema de les etiquetes: I tu veus a un nen o una nena? I tu ja dónes per suposat? Doncs és un xulo que no sé que per com va vestit..... treballaven això. I clar, això també és molt personal. I ara ve una edat amb 12 anys molt complicada. I aquestes famílies de sisè no és que no sabíem ni el que havíem treballat a classe. Eren sisenes i era el primer any que treballàvem tot el tema emocional amb cara i ulls, i que suposo que quan arribin els que ara són a p5 i p3 ja portaran tot un bagatge i un treball emocional que segur que repercutirà. Però hi ha famílies que no han pogut veure perquè hi ha molt poquet temps. P

19. I com a última pregunta és que bé que em facis una valoració del projecte i quins reptes i previsions tenim de cara al futur?

La valoració que en faig és molt bona o bé molt emocionant. Suposo que per això m'hi he ficat i el valoro molt positivament si que tenim bastanta feina per davant perquè és un projecte que està encara per definir i que estem construint. I clar, tot el procés de construcció és cansat? No, perquè es va posar d'acord amb molta gent. No, Cadascú té una manera de pensar. Per això trobo molt important accions conjuntes del claustre per part, perquè tots veiem una mica i anem cap al mateix lloc i i llavors com a reptes seria acabar ho també l'any que ve hi ha previsió de que hi hagi molt canvi de plantilles. Bé, amb tot això el concurs de merit i això que hi ha el departament i ens fa una mica de por el que vingui molta gent nova a l'escola i que aquest projecte perdi l'essència, diguem, però ja vetllarem perquè això no passi i la previsió seria, continuar i no només la gestió emocional, sinó, com et deia, les pràctiques restauratives, i la mediació seria continuar enfocat a formar nos com a claustre cap aquí i cap a tot el benestar emocional, però no només de gestió de les emocions pròpies i gratificacions, sinó tot un treball més ampli amb les altres dimensions del GROU.

9.4.3 Entrevista a mestra

Doncs jo sóc mestra, tutora de quart de primària i també especialista d'anglès. El curs passat vaig estar fent al grup impulsor del projecte.

1. Que entens per Educació Emocional?

Jo entenc al conèixer i ser capaç d'identificar les emocions i també treballar una mica amb els infants el saber gestionar.

2. Creus que és important que es tracti l'Educació Emocional a l'escola? Perquè? Quins beneficis creus que aporta pels alumnes?

Jo crec que és bàsic tant tractar- ho tant a l'escola com des de casa, perquè quan un infant no es sent bé o no està bé, no està preparat per fer qualsevol mena de tasca que tu vulguis. A l'escola, per tant, crec que sí que és clau tractar ho també per la seva autoestima i entorn de

l'infant. I quins beneficis creus que té per als alumnes? Doncs tenir un bon clima a l'aula i com comentava, crec que és bàsic que els alumnes es puguin sentir més segur sabent se expressar. Que millori el seu autoestima. Com et deia. Perquè saben identificar quina emoció tenen. I també que a poc a poc, a mesura que es fan grans, sàpiguen com gestionar-les.

3. Perquè hi hagi una Educació Emocional eficaç, consideres que s'ha de tractar a nivell d'escola?

Jo crec que és bàsic que es tracti, com dius tu, no només amb docents, sinó la idea que es pogués tractar el tema menjador amb extraescolars... Una línia, no. I per això sí, crec que és bàsic a nivell d'escola, però també que hi hagi un treball conjunt amb la família. Hem d'anar cap a la mateixa línia, amb l'entrevista i difondre ho a aquest projecte que estem fent de diferents maneres. És a partir de la web de la web de circulars que les famílies, sabent que estem treballant i que ho puguin seguir des de casa

4. Com creus que les emocions influeixen en el rendiment i la motivació dels alumnes?

a veure, jo crec que quan un infant es sent bé és quan realment està motivat i està preparat per aprendre i per exemple, quan un infant es sent bé és quan realment està motivat i està preparat per aprendre i per exemple, quan no està bé, a vegades situacions com quan vénen a l'hora del pati, m'ha passat això i diem va ho parlem després, però és que no estan emocionalment ben preparats per fer la tasca que han de fer Llavors penso que influeix moltíssim. Quan estàs bé estàs preparat i quan no? Doncs encara que a nosaltres ens sembli que no és un conflicte o un problema tan gran, és important i jo penso que és important conèixer aquest espai per poder expressar com es senten, que ha passat, que necessiten

5. En què consisteix i com està organitzat el projecte que actualment esteu portant a terme a l'escola? S'aplica a tots els cursos i etapes?

Bueno, el nostre projecte d'emocions consisteix en treballar de forma transversal i en tots els nivells, des de fins i3 fins a sisè la identificació de les emocions i també una miqueta la gestió. Llavors és això, s'inicia a I3. Hem fet una taula on repartim les diverses emocions que volem treballar al llarg de l'escolaritat de les alumnes per tal que no anem repetint i repetint i que puguem anar afegint hi. I disposem d'una hora setmanal. També als tutors, tot i que és cert que al final les emocions es pot treballar transversalment, però també disposem d'aquella hora per aquell espai fix.

6. Com està inclòs en el Projecte Educatiu de Centre /en el Pla d'Acció Tutorial/PCC?

El que passa és que com a escola encara estem elaborant documents que em comenten que no els tenim tots. El que sí que he vist que està inclòs és en el Pla General anual., que en altres esmena que he apuntat una seria diu, com a acció per millorar les competències i capacitats de l'alumnat mitjançant el projecte i iniciem el projecte des de P3 fins a 6è, sent un treball de coneixement i gestió de les emocions a través de diferents metodologies i utilitzant materials diversos. I també surt a un altre lloc del Pla General Anual 22 23 que diu com a actuació per millorar la cohesió social del centre. El tema de la cohesió i iniciar el projecte des DE I3 fins a 6è

B, fent un treball de coneixement i gestió de les emocions. És a dir, aquests dos aspectes del Pla General anual

7. Quines fases heu seguit en el desenvolupament del programa ? Com?

A veure, el projecte va començar el curs passat. Llavors, primer vam crear un equip impulsor que formava part de l'equip directiu i un mestre de cada cicle una miqueta per tenir representat tots els cursos o bé totes les altres. Llavors vam fer també vam fer algun assessorament amb la psicopedagoga de l'escola que i un membre del CRP. Llavors vam començar dient que el que volíem era implementar un programa de l'educació socioemocional a l'aula per millorar la convivència a l'escola. A principi de tot vam definir els objectius perquè clar, volem fer moltes coses i a prop de ser concrets i realistes, i un objectiu que sigui assolible si llavors vol dir que com a objectius dèiem, ampliar el vocabulari emocional de l'alumnat per tal de donar li eines per gestionar aquestes emocions i establir una línia de treball vertical de les emocions per tocar les emocions que es treballaran a cada curs que comentava la per no anar-nos repetint. També vam dir que volíem millorar la cohesió del grup que creiem que ho té comentat, el fet de treballar l'educació emocional ajuda a millorar la cohesió. Llavors vam concretar les emocions de treballar què faríem per cada nivell i els tutors de l'equip impulsor també vam programar el treball de les emocions que vam pactar per al curs, és a dir, més o menys pactàvem tres per cada curs.. Vam començar amb una . Vam recollir vivències i ho vam compartir tant amb l'equip impulsor com amb la resta del claustre. Llavors, posteriorment, el que es va dir els mestres dels cursos que no eren de l'equip impulsor. és a dir, per exemple, jo a Cicle mitjà soc de Quart, doncs soc mestre vam proposar que preparassin activitats i quina emoció els hi agradaria treballar i ho vam compartir amb la resta del claustre, de manera que el curs passat havíem compartit una activitat de cada emoció a cada curs i bé. I al final de tot podríem dir que vam concloure el que és la fase de desenvolupament del projecte, dient que proposàvem lligar aquest treball que havíem fet com a comissió emocional amb la formació de pràctiques restauratives que estem fent aquest curs.

8. Quin és l'objectiu d'aquest projecte?

L'objectiu del projecte actualment avança amb passos en el Pla Anual General. Seria millorar la cohesió, no la convivència i ampliar el vocabulari emocional i la gestió de les emocions.

9. Quines dimensions emocionals es tracten? Activitats q es realitzen segons la dimensió treballada (com es treballa)

A veure, no sé si et refereixes a això, però al vostre projecte penso que sobretot tracta **sobre** l'autoconeixement i l'autoregulació de tu mateix. Llavors també es veu reflectida una millora en la motivació i en l'empatia dels nostre alumnat. Jo, per exemple, vaig començar treballant el tema de la vergonya. Llavors, primer de totes ens va passar un vídeo. Vam dir més o menys que tothom ho feia a través del conte, un curt alguna cosa per atraure Llavors vam veure el curt i vam preguntar als infants quina emoció creuen que ha sentit el personatge o quines variant apareix o no. A vegades som capaços d'identificar la a vegades i llavors vas reconduint. No es va una miqueta el debat de què es parla de què és aquella emoció? Després que vam explicar el conte que anava sobre una ovella que tenia vergonya. Per exemple, va fer un mural que era una ovella

gegant amb paper d'emballar i els vam repartir als alumnes pòsits. Llavors amb els pòsits hi havia una part era per identificar una situació en la que ells o elles havien sentit vergonya. ho escrivien en el post-it i ho anàvem enganxant a la ovella en un color i després voluntàriament, sense forçar ningú, perquè també com a vergonya, precisament qui ho volia i compartir doncs ho compartir. Es veritat que al principi estava una mica tímids, no tots volíem compartir ho, però un cop vam veure que tothom compartia que no passava res, poc a poc veiem que se la van animant i després, un cop hem identificat la situació en un altre color de post-it, els vam proposar que expliquessin com creuen que se senten ells o elles quan tenen aquest sentiment, aquesta vergonya. No, perquè un cop havien identificat la situació els era més fàcil pensar ho que no directament. I llavors ens vam adonar que molts coincidíem o que alguns que es posava vermell, suor a les mans... Llavors vam veure que hi havia coincidències i vam parlar una miqueta de que podem fer quan tenim vergonya

O sigui que vosaltres treballeu una moció durant el semestre. Llavors, a partir de emoció feu diferents activitats, no d'aquella emoció que sí que és veritat que ja vaig parlar amb la coordinadora que treballeu altres emocions que es poguessin fer, però la principal diguem ne que és en aquest cas la vergonya.

Si nosaltres el que fem, per exemple, és anar treballant, però clar, hem de tenir en compte que aquests nens i nenes quan hem començat el projecte no havien fet les que ja hem fet a i3 que és diferent. Ja veiem que esta bastant treballat doncs aprofitem per recuperar aquelles que se suposa que hi haurien d'haver treballat i perquè així ja pugin més preparats.

10. Es fa un seguiment i valoració del programa? Quin tipus d'avaluació? Com?

seguiment i valoració del projecte? A veure, nosaltres el que hem de fer és recollir les activitats que s'han fet a cada curs i cada any: Valorem si realment els han funcionat. Si hem de modificar alguna cosa o si s'han farien altres de noves. També hem anat fent un formulari per recollir les opinions de les famílies i dels alumnes. I la cap d'estudis, doncs, ha anat enviant

11. Qui participa en el projecte?

Bé, jo crec que participar tot l'alumnat de l'escola, tota la claustre i també les famílies, perquè quan van els formularis intentem també que formin part. Intentarem que participin més.

12. Com creus que s'estan integrant de forma transversal l'educació emocional a l'aula?

A veure, jo crec que s'està fent profit a tot arreu i penso que és transversal. Llavors no només ens ajuda a la hora de projecte, sinó a resoldre moltes situacions.. També ho relaciono amb la formació de pràctiques restauratives que he comentat. però evidentment, clar, quan hem de resoldre un conflicte, doncs demanem als infants que expliquin què ha passat, com es senten i clar com es senten seria amb les cartes que estem parlant de les emocions i que també, evidentment, ja es coneixen perquè les hem treballat al projecte i que necessiten, per tant, ens ajuda, s'està integrant a tot arreu.

La formació de la pràctica restauratives que les estem fent aquest curs ens ajuda una miqueta a fer aquest canvi de mirada i una miqueta reflexió que a vegades no tenim el temps. reflexionar sobre l'estil educatiu que volem tenir o que no volem tenir aquest estil més punitiu no vol ser més restauratiu, més assertiu. I ens ajuda molt també a saber com enfocar la resolució de conflictes, el que diem, hi ha hagut un conflicte això requereix temps, temps i, evidentment, recursos humans. I fem el que podem amb el que tenim. Però agafes primer una persona amb la que ha passat alguna cosa, després a l'altra. A cadascú li preguntes de tot que ha passat com se sent, el que necessita i volem fer les cartes de necessitats. I després, un cop hem parlat amb cadascun, doncs els preguntem si realment es veuen preparats igualant la conversa o tots per arribar a un acord de com podem ,fer el que sembla que passa un cop hi ha hagut algun dany, no? Com podem reparar això que ha passat Però encara , hem fet poques sessions. Però de moment el que estem treballant seria una miqueta això que està molt bé per reflexionar i millorar

13. Es fa algun treball d'educació emocional amb les famílies i l'escola conjuntament?

Quin? Creus que les famílies són conscients de la importància del treball emocional?

A veure, jo crec que conscient si,, perquè estan informades de tot el que realitzem. L'any passat es va enviar un comunicat des de l'escola informant d'aquest projecte, quines emocions havíem treballat a cada curs també hem fet publicacions a la web a través de les que abans, és a dir, per consciència. Penso que si que es fa treball conjunt s'està fent, però sí que és veritat que en un futur les farem participar més, això sí.

14 Pel que fa a la formació del professorat, n'has fet alguna? Consideres que és important fer?

A veure , formació com a tal no, la que hem fet és que l'equip impulsor hem fet aquest assessorament, amb l'EAP i membre del CRP amb el Carles. No sé si això es considera formació o no, però sí que estem fent la de pràctiques restauratives, que potser no es ben be el mateix , però sí que va realment relacionada, no? Que podria anar bé una altra formació específica en educació emocional? Sí, podria haver. També vam fer alguna sessió que ens va venir la del GROU, la Julia Prunes, però que també vull dir que hem anat fent cosetes, eh? Però que podria anar bé, si , el que passa nem com anem i prioritzem a vegades

Quan vas fer la carrera va estar a tu com a mestre d'educació emocional en alguna assignatura? Doncs si et soc sincera no gaire eh, jo vaig estudiar a l'Autònoma i vaig fer moltes coses que estaven molt bé, però realment d'educació emocional vam fer poc . I crec que si que seria, no sé si ja hauran anat incorporant ho, però estaria bé que es modifiqués tot

15. Com definiries el teu rol en aquest programa . Amb quines dificultats t'has trobat

A veure el meu rol. Doncs jo el definiria com a, Jo crec que el mestre és acompanyar en aquest procés d'autoconeixement de les emocions. Poder donar algunes estratègies per regular-les i proporcionar situacions, com et deia abans que poden ser contes, curts, etcètera on els alumnes puguin sentir identificats amb aquella emoció i treballar ho a partir del personatges

i dificultat que comentaves. Potser encara ens faltaria més formació. Com dèiem abans de l'educació emocional. Per saber una miqueta com seria millor enfocar la programació de cada emoció. I també és veritat que ens aniria molt bé una vegada comentat la dificultat, podria ser a vegades saber quin seria el millor recurs per treballar aquella emoció. És a dir, tenint en compte que jo, la primera vegada que vam preparar la primera, em va tocar la vergonya, per on començo no? Sí que és veritat que si vas a la biblioteca va orientar una mica, però estaria superbé poder fer un recull mira d'aquesta emoció podíem treballar amb això, això i això, i tenir-ho compartit amb tot el claustre. penso que estaria bé, clar, perquè tots anem o anem amb el temps. I s'hi hia un recull, igual que hem recollit les activitats que hem anat fent. Doncs si algú coneix algun llibre interessant per treballar la emoció que es treballa primer, encara que sigui la mestra de cinquè. Poder posar-ho en aquesta graella i ja et dic tenir com recurs o bé *compartir més els recursos o el que coneix cadascú*.

16. En la teva pràctica diària hi ha un espai fix (dins la programació) per dur a terme activitats d'Educació Emocional?

També has comentat que la pràctica diària hi ha un espai fix i una horeta. Sí

17. Quin tipus de millores observeu en la conducta dels alumnes amb el treball de l'educació emocional? (millores en el benestar / rendiment acadèmic/ relacions socials)

A veure, jo per començar volia dir que és un treball que és a llarg termini que vam començar el curs passat i que hem de ser realistes. Però sí que és veritat que hem anat detectant petites millores en el benestar emocional dels alumnes, tant bé, consegüentment que estan més bé emocionalment en les relacions socials que tenen i en la resolució de conflictes que anem fent. Però sí que és veritat que penso que els fruits grans hauran de ser quan portem una miqueta més, perquè pensem que hem començat fa un any que han treballat només la emoció que van fer el curs passat i la que estem començant ara, i no són els nens que la tenim i nenes que tenim ara quart, no són els que d'aquí un futur tindrem

Bé i com veus els teus alumnes a les sessions d'educació emocional?

Jo els veig molt motivats, ens els hi agrada molt quan fem el projecte també. Suposo que els motiva molt que comencem doncs això alguna cosa que enganxi com un curt, els hi agrada tenir aquest espai de compartir? A part que també que abans no t'ho he dit de les pràctiques restauratives, també estem treballant el temps de cercle. llavors en un moment en què tenim un objecte no que és presenta, Bueno es tot una història, per seguir amb el cercle i només pot parlar el que té l'objecte. És un moment més íntim. Les alumnes s'obren a explicar. hi ho relacionem una miqueta, també amb les emocions. Llavors els agrada .

18. Quins són els reptes i o previsions de futur?

Doncs continuar amb el projecte que jo crec que ens està funcionant molt bé i penso que a la llarga veurem resultats significatius. L'objectiu ara és planificar la tercera emoció pel pròxim curs i seguir amb les pràctiques restauratives.

19. Explica'm breument quina valoració fas del programa

A veure, jo diria una valoració positiva del projecte. Ens ha anat molt bé el fet de poder tenir una programació vertical. que és clau saber una mica organitzat què fem a cada curs per assegurar que el alumnat, un cop acabi l'escolaritat, hagi treballat totes aquelles emocions que nosaltres prioritzem i també evita més tard les repeticions no per llavors. Sí, i això jo valoro molt positivament. Penso que a llarg termini podem recollir ho.

9.5 Annex 5: Consentiment Informat

UVIC FACULTAT D'EDUCACIÓ,
TRADUCCIÓ I
CIÈNCIES HUMANES

CONSENTIMENT INFORMAT a:
Comunitat educativa

'Anàlisi de la Incorporació d'un programa d'educació emocional en un centre educatiu'

El present document s'explica les qüestions relatives a la utilització que es realitzarà de les seves dades en la participació de l'entrevista –grabada.

Sóc una estudiant, Anna Genóher Montalbán, del grau en Psicologia de la Universitat de Vic — Universitat Central de Catalunya. Estic realitzant el meu treball de fi de grau que tracta l'educació emocional en el centre educatiu.

Els meus objectius de la meua recerca i per als quals se us demana la vostra participació són:

1. Conèixer la concepció del l'educació emocional del centre.
2. Analitzar el desenvolupament de l'educació emocional en el centre
3. Analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'un programa d'educació emocional en l'educació emocional dels alumnes infants durant el curs 2022-23.

Es tracta d'una semi-entrevista amb preguntes obertes, on es tracta diferents aspectes, resumits en:

- Concepció de l'educació emocional
- Desenvolupament del programa d'educació emocional
- Paper del docent
- Impacte de l'educació emocional en l'alumnat
- Valoració personal del projecte

La participació en aquesta entrevista requerirà d'aproximadament entre 30 i 45 minuts. La informació obtinguda i la grabació de l'entrevista es mantindrà de forma confidencial en tot moment i només es farà servir en aquest estudi amb finalitats acadèmiques. Alhora, la participació és totalment voluntària i si decideix no continuar o en algun moment decideix suspendre la seva participació en l'estudi, no es veurà compromès el seu anonimat ni es farà ús de la informació proporcionada

En el cas que hi hagi dubtes o preguntes en relació amb aquest estudi, podeu contactar amb l'estudiant, mitjançant l'adreça electrònica.

- Signatura

DECLARO:

1. Haver estat informat/da de manera clara i comprensible, havent pogut consultar tots els meus dubtes, sobre els procediments i objectius de la investigació.
2. Estic d'acord d'autoritzar la participació voluntària i he rebut una còpia d'aquest consentiment, entenent que en qualsevol moment pot decidir no continuar.
3. Saber que tota la informació que faciliti serà totalment confidencial, i només la investigador coneixeran la identitat dels participants en aquest estudi.
4. Conèixer el punt de contacte amb l'investigador en cas de tenir la voluntat d'obtenir més informació sobre l'estudi.

- Per part de les dues parts:

Data: 10/03/2023

Signatura del participant

Data: 10/03/2023

Signatura de l'estudiant (investigador/a)

UVIC FACULTAT D'EDUCACIÓ,
TRADUCCIÓ I
CIÈNCIES HUMANES

CONSENTIMENT INFORMAT a:

Pares i/o tutors legals de participants menors de 18 anys

'Anàlisi de la Incorporació d'un programa d'educació emocional en un centre educatiu'

Soc una estudiant, Anna Genoher Montalbán, del grau en Psicologia de la Universitat de Vic — Universitat Central de Catalunya. Estic realitzant el meu treball de fi de grau que tracta l'educació emocional en el vostre centre educatiu.

El propòsit d'aquesta investigació és analitzar com influeix i quin impacte té l'aplicació d'aquest programa en l'educació emocional dels vostres fills. Amb la present sol·licito la participació voluntària a l'estudi del vostre fill/a, el qual pretén extreure conclusions sobre l'impacte del programa d'educació emocional que s'implementa en el vostre centre escolar. Els resultats derivats d'aquest estudi, doncs, s'utilitzaran per al meu treball de grau.

Si s'accedeix a participar en aquest estudi, assistiré a l'aula per realitzar observacions quan es facin les sessions d'educació emocional. Tota la informació obtinguda serà confidencial, seguint el compliment de la normativa vigent de Protecció de Dades.

La inclusió en aquest estudi és estrictament voluntària i, per tant, la seva negativa a participar-hi no comportarà cap mena de perjudici en la seva atenció ni la del seu fill/a. Per tant, el vostre fill té el dret a retirar-se de l'estudi en qualsevol moment sense donar explicacions i sense conseqüències negatives; només ens ho ha de comunicar per qualsevol mitjà.

Finalment, en cas de tenir dubtes o voler ampliar informació sobre l'estudi, pot dirigir-se a la persona investigadora, Anna Genoher Montalbán a anna.genoher@uvic.cat

Jo, sr./sra. _____ amb _____ DNI
número _____

DECLARO:

1. Haver estat informat/da de manera clara i comprensible, havent pogut consultar tots els meus dubtes, sobre els procediments i objectius de la investigació.

2. Estic d'acord d'autoritzar la participació voluntària del meu fill i he rebut una còpia d'aquest consentiment, entenent que en qualsevol moment es pot retirar .

3. Saber que tota la informació que faciliti serà totalment confidencial, i només la investigador coneixeran la identitat dels participants en aquest estudi.

4. Conèixer el punt de contacte amb l'investigador en cas de tenir la voluntat d'obtenir més informació sobre l'estudi.

• **Per part de les dues parts:**

Data: 04/02/2023

Signatura del participant

Data: 04/02/2023

Signatura de l'estudiant (investigador/a)